2020

Årsmelding og Årsregnskap

Sør-Aurdal kommune

Forord

2020 har vært et særdeles spesielt år, ikke bare for Sør-Aurdal kommune og Norge, men også for hele verden. Systemer og samfunnsstrukturer slik vi tradisjonelt kjenner de er blitt satt på en stor prøve. Da er det godt å se at Sør-Aurdal med sine innbyggere, næringsdrivende og ansatte har stått i stormen på en særdeles billedlig måte hva gjelder bekjempelse av de utfordringer vi til enhver tid har stått i. Kommunedirektøren takker hver og en av dere for innsatsen dere har lagt ned og de oppofrelser dere har gjort!

Sør-Aurdal kommunes driftsresultat endte i år med et positivt resultat. Mye av dette tilskrives faktorer som for kommunen er vanskelig å forutse i budsjettsammenheng eksempelvis pensjon, økt overføring på rammetilskudd.

Sør-Aurdal kommune har som mange andre kommuner i Norge utfordringer når det gjelder befolkningsutviklingen i kommunen. Vi vil i fremtiden bli flere eldre og færre yngre. Dette skaper utfordringer med tanke på bærekraften i tjenestene kommunen skal tilby sine innbyggere. Sør-Aurdal kommune ble samlet sett redusert med 50 innbyggere i 2020. Vi ser også en markant nedgang i antall fødte. I forbindelse med kommunens revidering av planverk vil det være nødvendig å hensynta dette slik at kommunen legger til rette for en bærekraftig utvikling også for de generasjoner som kommer etter oss.

Demografisk sammensetting, Innovasjon og Digitalisering er sentrale begreper som det siste året er blitt mer og mer fremtredene i vårt daglige virke. Sør-Aurdal kommune er i gang med å tilrettelegge for økt bruk av velferdsteknologi i Helse og Omsorgs sektoren. Oppvekst og Kultur er også aktive bidragsytere i å øke kommunens samlede digitale kompetanse.

Kommunedirektøren vil avslutningsvis først takke kommunens politikere, ansatte og tillitsvalgte for et godt samarbeid i 2020. Sist, men ikke minst vil kommunedirektøren også få takke kommunens innbyggere for den innsatsen de har lagt ned og de oppofrelser de har gjort i forbindelse med pandemien vi alle har stått oppe i det siste året.

Haakon B. Ludvigsen
Kommunedirektør
Sør-Aurdal kommune

Likestilling

Antall årsverk samlet

Sør-Aurdal kommune hadde i 2020 291 faste årsverk. Årsverkene fordelte seg slik på sektorene:

Helse- og omsorgstjenestene	**152**
Barnehage	29
Oppvekst oh Kultur	68
Teknisk drift, Plan og Næring	28
Intern Stab og Støtte inkl. Innkjøpskoordinator	12

Likestilling

I henhold til Likestillingslovens §1a plikter kommunene gjennom sin årsmelding å *"…redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten…"*.

Relevante fakta for 2020:

Andel kvinner og menn av totalt antall ansatte:

	2019		**2020**	
	Kvinner	**Menn**	**Kvinner**	**Menn**
	81%	19%	82	18

Andel kvinner og menn fordelt på sektor

	2019		**2020**	
	Kvinner	**Menn**	**Kvinner**	**Menn**
Sentraladministrasjon	75%	25%	73%	27%
Plan / næring	36%	64%	56%	44%
Grunnskole	82%	18%	79%	21%
Barnehage	97%	3%	91%	9%
Helse- og sosiale tjenester	90%	10%	90%	10%
Drift/vedlikeh. inkl. renhold	38%	62%	33%	67%

Fordeling av kvinner og menn på ledernivå (Ledere i HTA kap. 3)

	2019		**2020**	
	Kvinner	**Menn**	**Kvinner**	**Menn**
Totalt antall ledere	23	8	25	9
Fag-/avdelingsledere	20	6	23	7
Kommunalsjef / ass. rådmann	3	1	2	1
Kommunedirektør		1		1

Deltidsansatte fordelt på kjønn

	Andel deltidstilsatte av tot ant kvinner		**Andel deltidstilsatte av tot ant menn**	
	2019	**2020**	**2019**	**2020**
	63%	63%	51%	55%

Utvikling i gjennomsnittlig stillingsprosent, fordelt på kjønn

År	Kvinner	Menn
2013	74,54	79,66
2014	76,58	80,33
2015	77,00	78,00
2016	75,95	76,59
2017	76,86	74,43
2018	78,26	74,53
2019	77,09	76,55
2020	76,43	80,78

Årsmeldingen har tidligere år også inneholdt to oversikter som belyser lønnsforskjeller mellom kvinner og menn: Utviklingen i kvinners grunnlønn i % av menns grunnlønn, og prosentvis endring i gjennomsnittlig grunnlønn for menn og kvinner. Disse oversiktene mottar vi i en statistikkpakke fra KS, men i år er denne forsinket på grunn av koronapendemien og på grunn av meklinger etter tariffoppgjøret for 2020 som fortsatt ikke er avsluttet.

Etnisitet og nedsatt funksjonsevne

Sør-Aurdal kommune følger strengt kvalifikasjonsprinsippet ved tilsetting i ledige stillinger, dvs at utelukking av søkere på grunn av andre kriterier enn formell kompetanse, relevant erfaring og personlig egnethet er utenforliggende hensyn som er uakseptabelt å vektlegge.

Sør-Aurdal kommune sørger for, i henhold til gjeldende lovverk, lokal handlingsplan for forebygging av sykefravær samt lokale seniorpolitiske retningslinjer å tilpasse og tilrettelegge arbeid og arbeidssituasjon for mennesker med redusert arbeidsevne / nedsatt funksjonsevne.

HMS

Til grunn for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet ligger Sør-Aurdal kommunes HMS-håndbok og rutiner nedfelt i denne. Håndboken pålegger bl.a. ledere, i samarbeid med verneombudene, å gjennomføre årlige vernerunder på den enkelte arbeidsplass, og å gjennomføre jevnlige risikoanalyser når det er behov for dette.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget hadde i 2020 4 saker til behandling. Dette gjaldt:

- Oversikt over sykefraværet i 2019 og hittil i år
- Årsrapport for bruk av bedriftshelsetjenesten i 2019
- HMS - melding om avvik hittil i 2020

Årsbudsjett 2021 og Økonomiplan 2021 - 2024 med fastsettelse av avgifter og betalingssatser.

Bedriftshelsetjeneste

Sør-Aurdal kommune er tilknyttet Hallingdal og Valdres bedriftshelsetjeneste (HAVA). Det er inngått avtale om kjøp av totalt 80 timer med bistand pr år.

Ut over deltakelse i faste planleggingsmøter, ble timerammen i 2020 benyttet til bistand på følgende områder:

- Oppfølging av ansatte ved noen av skolene i forbindelse med diskusjon om strukturendringer
- Bistand med risikovurdering vold og trusler om vold i Tilrettelagte tjenester
- Abeidsplassvurdering vaskeri
- HMS-samlinger med samtlige nattevakter i Tilrettelagte tjenester og i Institusjon og hjemmebaserte tjenester
- Individuelle arbeidshelseundersøkelser i Tilrettelagte tjenester
- Vaksinering renholdere (Hep. A+ B)
- Individuell lederveiledning etter forespørsel

Deltakelse på planmøte og i arbeidsmiljøutvalget

Internkontroll

Internkontrollbestemmelsene i ny kommunelov skal erstatte særlovgivningens bestemmelser om internkontroll. Et mål er å ikke ha for mange detaljerte krav i internkontrollbestemmelsene. Målet med lik regulering for ulike sektorer er at det skal bli lettere å ta et helhetlig grep om internkontrollen ute i kommunene. Internkontrollen skal bli mer målrettet/spisset mot områder med høyest risiko, bli mest mulig effektiv og tilpasset det konkrete behov. Sør-Aurdal kommune startet i 2020 arbeidet med å revidere sitt overordnede styringssystem. Dette inkluderer kommunens nylig vedtatte delegeringsreglement og reglementhefte. I tillegg er det startet et arbeid med intern reviderering av kommunens administrasjonsplan som forventes ferdigstilt i 2021.

Sør-Aurdal kommune startet i 2020 arbeidet med å revidere struktur og innhold i kommunens kvalitetssystem Compilo. Det har vært stor fokus på

- rydding i prosedyrer
- sikre at strukturen i kvalitetssystemet er tilpasset kommunens organisasjon
- korrekt registrering av avvik

Kommunen kan anta at det eksisterer en underrapportering i forhold til avvik og det vil av den grunn være naturlig at avvikhåndtering revideres sammen med internkontrollen.

Informasjonssikkerhet og GDPR

Utfordringer omkring informasjonssikkerhet og GDPR har hatt stor fokus i 2020. Informasjonssikkerhet har i de senere årene vært prioritert sammen med vår leverandør av IKT tjenester (IKT Valdres IKS). Kommunen har gjennomført flere interne ROS analyser relatert til EKOM utfall samt DPIA'er mot GDPR.

Det skal i 2021 gjennomføres en felles ROS analyse for EKOM utfall i valdres.

Etikk

Sør-Aurdal kommune har etiske retningslinjer for ansatte. Målet med retningslinjene er å bevisstgjøre alle ansatte og dermed sikre en uavhengig forvaltning. Retningslinjene setter en standard for hvordan vi skal utføre oppgavene våre på en måte som gjør at innbyggerne får tillit til oss.

Retningslinjene er ment som et supplement til lovverket som styrer kommunens virksomhet og behandler «grensesonene» dvs. de forhold som ikke umiddelbart lar seg løse ved å se hen til lovgivningen.

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2020

	2019	2020
Folketall ved inngangen av kvartalet	**2 981**	**2 954**
Født	21	8
Døde	48	44
Fødselsoverskudd	**-27**	**-36**
Innvandring	5	7
Utvandring	2	3
Innflytting, innenlands	106	121
Utflytting, innenlands	109	139
Nettoinnflytting, inkl. inn og utvandring	**0**	**-14**
Folkevekst	**-27**	**-50**
Folketallet ved utgangen av kvartalet	**2 954**	**2 904**

År

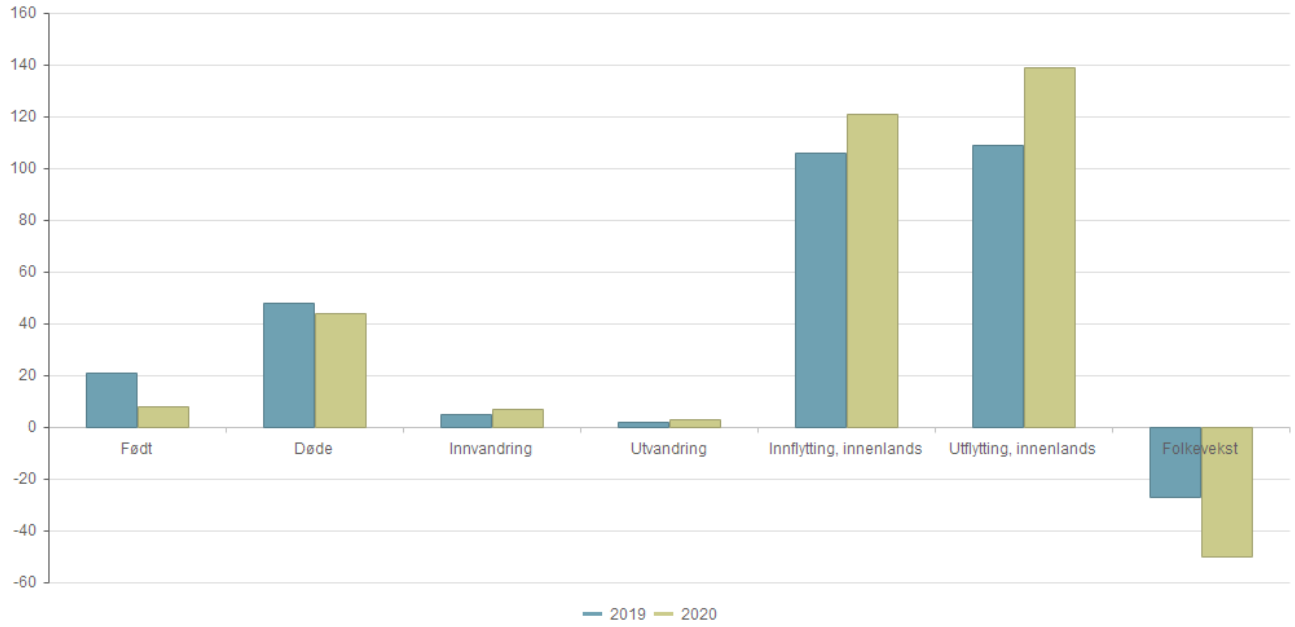

Statistikk viser et underskudd både på inn-og utflytting. Det samme gjelder fødselsoverskuddet. Nettoeffekt er en befolkningsnedgang med 50 personer.

Økonomi, investering og finans

Regnskapet for 2020 ble avsluttet med et nettodriftsresultat på 8,283. millioner. Det ble budsjettert med et nettodriftsresultat på 0,920 millioner. Tjenesteområdene sine mer/mindreforbruk er beskrevet under den enkelte tjeneste, samt at oversikten over resultatet for de ulike tjenestene følger som egen oversikt i regnskapet.

Kommunensregnskap er avsluttet med et mindreforbruk på 6,193 millioner. Etter ny kommunelov er mindreforbruket avsatt til disposisjonsfond.

Økonomisk utvikling og perspektiv

Gjeldende økonomiplan viser at kommunen har en stor utfordring i å skape balanse i driftsbudsjettet, men vi har blitt reddet av eksterne forhold.

Kommunen har et disposisjonsfond som er solid og vil kunne være med på å gi økonomisk handlingsrom. Men det er viktig at disposisjonsfondet ikke brukes for å gi varige økninger i drift.

Økonomi

Budsjettavvik

Kommunen foretar som hovedregel kun budsjettendringer hvis det er vesentlige endringer i løpet av regnskapsåret.

I 2020 ble det gjort budsjettjusteringer i forbindelse med fremleggelsen av 2 tertial.

Årets budsjettavvik	
innsparing i drift	4.711.000
Merinntekt frie disponible inntekter	3.547.000
Innsparing netto finans	945.000
Avsatt bundne fond	-3.010.000
Sum overskudd	**6.193.000**

- lønnsutgiftene har et merforbruk på 1,4 mill, dette skyldes i all hovedsak merforbruk av vikarer/sykevikar grunnet covid-19
- Sosiale utgifter er 0,3 mill under budsjett. Kommunen har fått 2,1 mill mindre pensjon, samt at premieavviket ble inntekten redusert med 3,8 mill. Arbeidsgiveravgiften ble 1,9 mill mindre enn budsjettert.
- Kjøp av varer og tjenester har et merforbruk på 12 mill. 3,5 mill skyldes pandemien, 1,6 økte kommunale utgifter, 2,6 mill tjenestekjøp IKS (selvkost), 2,4 mill inventar/utstyr/vedlikehold, 0,6 mill tjenestekjøp staten.
- Overføring og tilskudd til andre her et merforbruk på 7 mill. dette skyldes bl.a økning mva.komp og tilskudd fra staten (feks spillemidler)
- Overføring og tilskudd fra andre ligger 21 mill over budsjett. ca 7 mill av dette henger sammen med overføringer til andre. 6,5 mill mer mottatte sykelønn, 4,5 mill overføringer ressurskrevendebrukere.
- salgsinntekter viser en merinntekt på 4 mill som skyldes kommunale avgifter.

Det vises for øvrig til årsmeldingen fra de ulike tjenesten.

Kommunen har mottatt 3,5 mill mer i rammetilskudd grunnen covid-19

Høyere avsetning til bundne fond enn budsjettert, 3 mill, det er søkt og mottatt prosjektmidler som ikke er kommet i gang.

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Bud. hiå.	Regn. hiå.	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud.
Sum generelle driftsinntekter	-240 552	-244 099	3 547	1,5 %	-240 552
Motpost avskrivninger	-12 552	-12 823	271	2,2 %	-12 552
Netto finansutgifter	15 074	14 148	926	6,1 %	18 124
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	1 865	8 695	-6 829	-366,1 %	1 930
Til disposisjon	**-236 165**	**-234 079**	**-2 085**	**-0,9 %**	**-233 050**
Politiske styringsorganer	3 033	2 758	275	9,1 %	3 033
Kirkelig fellesråd	3 515	3 515	0	0,0 %	3 515
Interkommunale tjenester	23 183	24 149	-966	-4,2 %	21 611
Sentraladministrasjon (Interne stab- og støttefunksjoner)	13 508	16 311	-2 803	-20,8 %	14 154
Plan og næring	8 935	7 199	1 736	19,4 %	8 935
Sentraladministrasjon (Fellestjenester)	1 523	1 449	74	4,9 %	1 523
Innvandrertjeneste	254	370	-116	-45,7 %	254
Bagn skule	13 754	12 571	1 182	8,6 %	13 754
Oppvekst og kultur, felles drift	8 115	6 401	1 714	21,1 %	7 750
Sør-Aurdal ungdomsskole	11 350	10 893	457	4,0 %	11 350
Begnadalen skole	4 222	4 453	-231	-5,5 %	4 222
Begnadalen barnehage	2 276	2 410	-135	-5,9 %	2 276
Hedalen naturbarnehage	2 761	2 927	-166	-6,0 %	2 761
Reinli barnehage	9 367	8 768	598	6,4 %	9 367
Sør-Aurdal folkebibliotek	1 373	1 185	188	13,7 %	1 373
Hedalen barne- og ungdomsskole	9 528	8 163	1 365	14,3 %	9 528
Institusjon og hjemmetjenester	44 573	43 373	1 200	2,7 %	44 573
Helse- og omsorg , felles	0	-1	1	0,0 %	0
Tilrettelagte tjenester	30 324	31 659	-1 335	-4,4 %	31 892
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	2 002	1 991	11	0,6 %	2 002
NAV Valdres Sør-Aurdal	30	0	30	100,0 %	30
Helse og familie, felles	6 975	6 762	213	3,1 %	6 975
Ergo- og fysioterapitjenesten	2 157	1 536	621	28,8 %	2 157
Psykisk helse	8 683	7 892	791	9,1 %	5 291
Felles teknisk drift	1 864	2 068	-204	-10,9 %	1 864
Lokaler	17 950	17 972	-22	-0,1 %	17 950
Institusjoner	2 885	3 669	-784	-27,2 %	2 885
Botilbud	-1 617	-618	-999	-61,8 %	-1 617
Veier	3 711	5 192	-1 481	-39,9 %	3 711
Feier	0	-1	1	0,0 %	0
Vann	-235	-619	384	163,5 %	-235
Avløp	166	-317	483	290,9 %	166
Sum disponering	**236 165**	**234 079**	**2 085**	**0,9 %**	**233 050**
Merforbruk -/mindreforbruk +	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**	**0**

Økonomiske handlingsregler

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser forhold mellom kommunens samlede driftsinntekter og driftsutgifter inkl finanstransaksjoner. Nasjonale anbefalinger – sunn kommuneøkonomi- er et netto driftsresultat som over tid bør ligge på minst 1,75% av brutto driftsinntekter.

Netto driftsresultatet for 2020 er på 2,4%

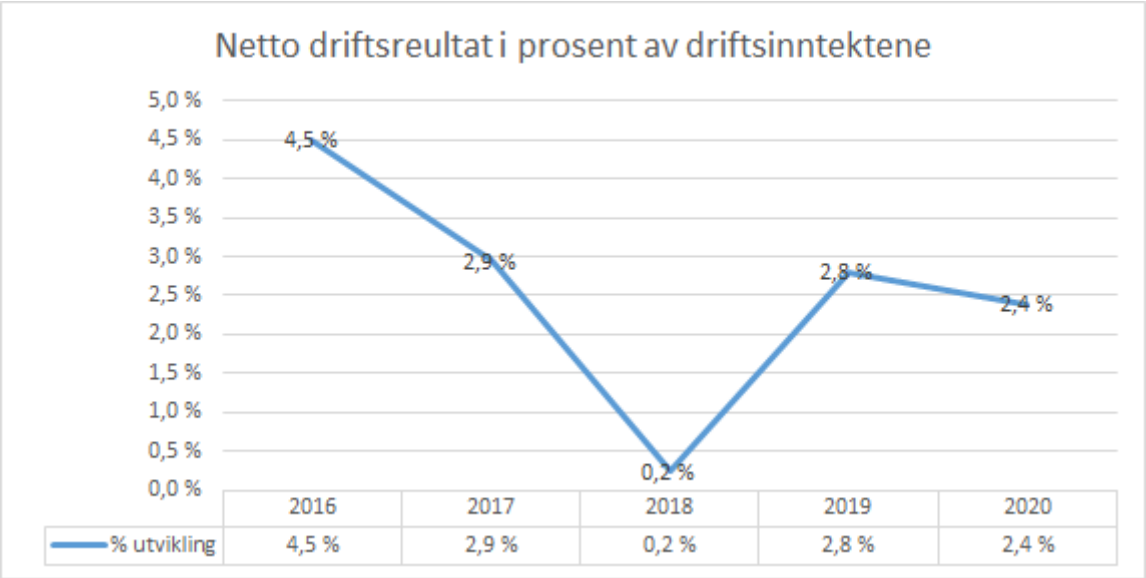

Netto lånegjeld i % av driftsinntekter

Kommunens finansielle måltall på netto lånegjeld i % av driftsinntekter er for 2020 satt til at netto lånegjeld ikke bør overstige mer enn 75% av driftsinntekter.

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2016	2017	2018	2019	2020
Sør-Aurdal kommune	55%	55%	58%	65%	75%
Sør-Aurdal kommune (konsern)	66%	66%	71%	82%	80%

Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter

	2016	2017	2018	2019	2020
Sør-Aurdal kommune	62%	61%	69%	68%	79%
Sør-Aurdal kommune (konsern)	78%	73%	72%	82%	85%

Disposisjonsfond

Utvikling	2016	2017	2018	2019	2020
Disposisjonsfond	22794	34357	40915	35091	46086
% av driftsinnteker	7,5%	11,2%	13,1%	10,7%	13,3%

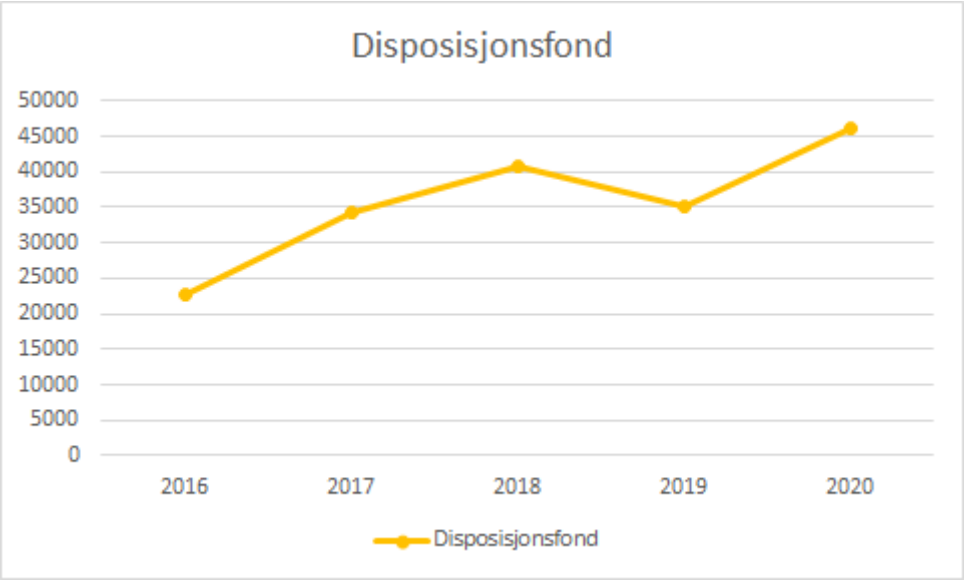

Oversikten over fondsreserver viser at disposisjonsfondet sammen med mindreforbruket for 2020 utgjør 13,3% av driftsinntektene. Kommunens vedtatt måltall for 2020 er at disposisjonsfondet bør utgjøre 10-15% av driftsinntektene.

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000

		Regnskap 2020				
Tjenesteområder	**Budsjett hiå.**	**Utgift**	**Inntekt**	**Regnskap hiå.**	**Avvik hiå.**	**Avvik i % hiå.**
Politiske styringsorganer	6 548	7 059	-786	6 273	275	4,2 %
Sentraladministrasjonen	15 031	19 660	-1 900	17 760	-2 729	-18,2 %
Oppvekst og kultur	63 000	75 500	-17 358	58 142	4 858	7,7 %
Helse og omsorg	117 927	160 821	-43 460	117 361	566	0,5 %
Plan og teknisk	33 659	77 404	-42 860	34 543	-884	-2,6 %
Sum	**236 165**	**340 444**	**-106 364**	**234 079**	**2 085**	**0,9 %**

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Avvik i % hiå.
Frie disponible inntekter				
Rammetilskudd	-145 602	-150 062	4 460	3,1 %
Inntekts- og formuesskatt	-73 732	-67 917	-5 815	-7,9 %
Eiendomsskatt	-19 605	-19 579	-26	-0,1 %
Andre generelle driftsinntekter	-1 613	-6 541	4 928	305,5 %
Sum Frie disponible inntekter	**-240 552**	**-244 099**	**3 547**	**-1,5 %**

Rammetilskudd

Rammetilskudd utgjør sammen med skatteinntekter kommunesektorens frie inntekter, som kommunene fritt disponerer innenfor de gjeldende lover og forskrifter. Rammetilskuddet fastsettes ved behandlingen av statsbudsjettet for det aktuelle budsjettåret.

Utbetalinger fra Kommunaldepartementet	
Innbyggertilskudd	123.904.000
Inntektsutjevning	14.554.823
Distriktstilskudd	5.875.000
Skjønnstilskudd	1.545.000
Covid-19	3.833.683
Utbetalt fra kommunaldepartementet	**149.712.506**

Omposteringer	
Periodisering januar 2020 til 2019	-3.424.187
Øremerket tilskudd barnehage	-461.000
Vedlikeholdstilskudd covid-19	737.000
Flomsikring	-45.000
Periodisering januar 2021 til 2020	3 542 962
Rammetilskudd	**150.062.281**
Budsjettert rammetilskudd	**145.602.000**
Positivt avvik	**4.460.000**

Inntekts- og formuesskatt

Skatteinntektene inkl naturressursskatten utgjør tilsammen kr 72,9 millioner. Naturressursskatten er budsjettert sammen med inntekts- og formueskatt, men blir bokført under andre generelle driftsinntekter pga føringer fra KOSTRA.

Når man ser smalet på skatteinntektene er skatteinntektene 0,8 millioner mindre enn budsjettert.

Eiendomsskatt

Kommunestyret i Sør-Aurdal kommune vedtok for eiendomsskatteåret 2020 en alminnelig eiendomsskattesats på 7 promille for alle faste eiendommer. De vedtok videre en differensiert eiendomsskattesats (bolig- fritidseiendommer) på 4,25 promille. Dette betyr at næringseiendommer, kraftanlegg, vindkraftanlegg, kraftnettet og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum hadde en eiendomsskattesats på 7 promille. Boliger, fritidsboliger og boliger på landbrukseiendommer hadde en eiendomsskattesats på 4,25 promille.

Fra eiendomskatteåret 2020 ble det innført en obligatorisk reduksjonsfaktor på 0,7 i eiendomsskattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig.

En reduksjon på 30 % av taksgrunnlaget medførte en reduksjon i eiendomsskatteinntektene til Sør-Aurdal kommune på 3,9 mill kr. Det var allerede vedtatt en økning på 0,25 promille fra eiendomsskatteåret 2019 til 2020. Dette utgjorde med nytt takstgrunnlag ca 0,7 mill kr. Administrasjonen foreslo ihht eiendomsskatteloven § 13 en ytterligere økning av promillesatsen med 0,75 promille opp til 4,25 promille for eiendomsskatteåret 2020. Dette ble vedtatt i kommunestyret og denne ytterligere økning med 0,75 promille medførte en inntektsøkning på 2,1 mill kr. **Selv med en økning opp til totalt 4,25 promille fikk SAK redusert sine inntekter fra eiendomsskatt med 1,1 mill.**

For hjemmelsinnehavere av eiendommer i kommunen ble det, selv med en samlet økning i promillesatsen på 1,0 promille, en reduksjon i innbetalt eiendomsskatt sammenlignet med 2019.

Maksimalsatsen for eiendomsskatt på hus og hytter ble redusert fra 7 til 5 promille fra og med eiendomsskatteåret 2020.

Regjeringen har i løpet av 2020 også vedtatt å redusere maksimalsatsen fra 5 til 4 promille for bolig og fritidseiendom fra 2021, og dette betyr at SAK i fra og med eiendomsskatteåret 2021 må redusere inntekten fra eiendomsskatt med ytterligere 0,7 mill kr.

Regnskapet for 2020 viste at det ble en reduksjon i inntekter fra næringseiendommer, kraftverk og kraftnett på kr 108.599,- ifht budsjett 2020, mens det på boliger, fritidsboliger og boliger på landbrukseiendommer ble en inntektsøkning på kr 82.790,- kr ifht budsjett 2020. Altså en samlet differanse ifht budsjett 2020 på kr 25.809,-.

Ifht til regnskap 2019 så var det en økning i inntekter fra næringseiendommer, kraftverk og kraftnett på kr 265.460,-, mens det var en reduksjon i inntekter fra boliger, fritidsboliger og boliger på landbrukseiendommer på kr 908.278,-.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter utgjør

- Naturressurskatt på kr 4,9 millioner
- Investeringskompensasjon skolebygg kr 87.000
- Integreringstilskudd kr 1,5 million

Sentrale utgifter

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Avvik i % hiå.
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter	-650	-1 020	370	56,9 %
Utbytter	0	-155	155	0,0 %
Renteutgifter	6 959	6 504	455	6,5 %
Avdrag på lån	8 765	8 819	-54	-0,6 %
Sum Finansinntekter/-utgifter	**15 074**	**14 148**	**926**	**6,1 %**

Renteinntekter

Renteinntektene for 2020 ble på kr 1.085.201,- kr. Dette er ca 390.000 kr over revidert budsjett 2020 på kr 695.000 (budsjettendring pr 22.10). Det er ca 60.000,- kr under opprinnelig budsjett på kr 1.145.000,-. Ifht regnskap 2019 er renteinntektene reduserte med ca 761.000 kr,

Nedgang i renteinntekter skyldes hovedsakelig kraftig fall i rentemarkedet grunnet Covid-19 fra og med midten av mars 2020. I tillegg gikk vår hovedbankavtale med SpareBank1 Hallingdal Valdres ut den 30.04.2020. Vi hadde til og med april måned en rente på innskudd som ga 0,50 % påslag på 3 mnd Nibor. Fra og med 1.5.20 er dette påslaget endret til 0,25 %. I tillegg har jo 3 mnd Nibor gått fra 1,85 ved årskiftet til 0,49 % ved årets utløp.

Økte renteinntekter ifht revidert budsjett forklares bl.a med at våre produkter i DnB Liv Garantikonto II ga en bedre avkastning enn vi hadde forutsett i budsjett (vi har regnskapsført en avkastning på ca 224.000 kr for 2020). I tillegg fikk vi inn mer renter enn budsjettert på mottatt renter på utlån. Dette er lån med gunstige rentesatser for låntakerne, og de blir derfor mindre berørt av svingningene i markedet.

Renteutgifter

Når det gjelder finansutgifter, så har vi i 2020 hatt gunstige flytende lån, obligasjonslån og sertifikatlån. Men slik markedet utviklet seg i 2020 så fikk vi mindre gunstige rentebytteavtaler. Dette grunnet at fastrentedelen vi betaler til banken er fast, mens den flytende rentesatsen vi får igjen fra banken i rentebytteavtalen (3 eller 6 mnd NIBOR) er blitt redusert.

SAK tok opp hele lånebeløpet på kr 18,550 mill (pluss kr 400.000,- i videreformidlingslån i Husbanken) i månedsskiftet februar/mars 2020. Vi hadde en budsjettendring pr 22.10.2020. Her ble renteutgifter redusert med kr 1 mill fra kr 7.959.000 til kr 6.959.000. Resultatet ble på kr 6.505.426. Dette viser en ytterligere reduksjon i våre renteutgifter på kr 453.574,-.

Årsaken til reduksjon i renteutgifter er hovedsakelig det kraftige fallet i rente pga av Covid-19. Norges Bank sin styringsrente falt fra 1,50 % (da Covid-19 satte inn for alvor 12.mars 2020) og gradvis ned til en styringsrente på 0,00 % fra og med 6.5.2020. SAK fikk også en gunstigere rentebetingelse på en fastrenteavtale fom juli 2020. Samtidig økte den totale fastrenteandelen fra samme tidspunkt (midlertidig økning frem til juli 2021). En swaprenteavtale på ca 14,55 mill kr ble erstattet med en swaprenteavtale på 40 mill kr. Dette ihht inngåtte avtaler i 2018, og som er beskrevet senest i rapport 1. halvår 2020 Finans- og gjeldsforvaltning (sak 064/20).

Den gjennomsnittlige fastrenten i kommunens låneportefølje gikk ned fra 2,85 % i 2019 til 2,31 % i 2020. En nedgang på 0,54 %. Den gjennomsnittlige flytende renten gikk ned fra 2,07 % i 2019 til 0,98 % i 2020. En nedgang på 1,09 %. Andel fastrentelån økte fra 44,46 % i 2019 til 51,92 % i 2020. En økning på 7,46 %. Andel lån med flytende rente ble redusert fra 55,54 % i 2019 til 48,08 % i 2020. En reduksjon på 7,46 %.

Avdrag på lån

Avdrag på lån beregnes etter forenklet modell, som er i samsvar med Kommuneloven § 14-18. Den gir et minstekrav til avdrag på lån som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

	2020
Utgiftsført avdrag i driftsregnskapet	8.818.791
Beregnet minste tillatte avdrag	8.530.428
Betalt avdrag på lån i driftsregnskapet utover kravet	**288.363**

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Avvik i % hiå.
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Overføring til investering	945	795	150	15,9 %
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	787	-787	0,0 %
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	920	7 113	-6 193	-672,8 %
Netto avsetninger	**1 865**	**8 695**	**-6 829**	**-366,1 %**

Overføring til investering

Kjøp av aksjer i Egenkapitalinnskudd KLP.

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

På grunn av ending i ny kommunelov er det i 2020 avsatt mindreforbruket for både 2019 og 2020. Etter ny kommunelov skal mindreforbruket avsettes før enn regnskapet avlegges, tidligere ble mindreforbruket først avsatt etter at kommunestyret hadde vedtatt regnskapet.

Avsetning til disposisjonsfond	
Mindreforbruk 2019 KS 24/20	5.761.886
Budsjettert avsetning KS 92/19	985.400
Årets mindreforbruk 2020	6.192.733
Sum avsetning	**12.940.019**
Bruk av disposisjonsfond	
Gunnar Sønstebys minnefond KS 95/20	65.000
Mitt Sør-Aurdal KS 4/20 +92/19	500.000
Næringsformål KS 24/20	1.000.000
Budsjettert bruk KS 92/19	380.000
Sum bruk	**1.945.000**
Samlet bruk av disposisjonsfond	
Avsetning	12.940.019
Bruk	1.945.000
Tilført disposisjonsfond	**10.995.019**

Økonomiske konsekvenser covid-19

Når pandemien startet for fult i mars 2020 ble kommunen pålagt å rapporter ekstra utgifter kommunen hadde i forbindelse med covid-19 til Statsforvalteren.

En del av kostnadene ved covid-19 har vært direkte følge av smitte og sykdom. Men en del av kostnadene har også kommet som følge av å begrense spredningen eller slå ned smitte.

Fra pandemien kom for fult i mars 2020 har kommunen ført alle direkte utgifter på et eget prosjekt, som er rapportert til Fylkesmannen (statsforvalteren).

De totale økonomiske konsekvensene av covid-19 vet vi ikke pr i dag ikke helt ringvirkningene av.

Sør-Aurdal kommune har i stor grad mottatt kompensajon for kostnadene de har hatt med covid-19 i 2020. Men det er også noe usikkerhet rundt for eksempel tap i skatteinntektene. Her er det kun beregnet tap for 2020, men dette vil også kunne ha følger for flere år, da vi ikke vet hvor lang tid det tar

før vi er tilbake til «normalen». Følgene av redusert skatteinngang i 2020 vil også påvirke fremtidige skatteinntekter, og derigjennom også påvirke hvor stort vil det egentlige tapet vil være.

Som en konsekvens av nedstengning av skole og barnehage fikk kommunen økte utgifter i form av direkte følge av tiltak fra barnevernet. Er dette tiltak som hadde blitt satt i gang uansett? Vil dette gi kostnader over flere år?

Under pandemien har det også vært økt trykk av brukere av psykisk helse, Mye av dette kan helt klart relatere seg til covid-19, dette er også en utgift som kommunen vil kunne ha over lengre tid. Utgiftene med barnevern og psykisk helse er ikke lett å tall feste.

Oppsummert:

Kommunen sine økonomiske konsekvenser	
Foreldrebetaling barnehage/SFO	-491 240
Prosjekt 13901 Korona	-4 790 569
Tapte inntekter leirskole	-320 000
Andelen av covid-19 samarbeid Valdres	-1 355 833
Tapte inntekter hjemmehjelp	-100 000
Reduserte egenandel legetjenesten	-160 000
SAH kjøkken	-100 000
Redusert arbeidsgiveravgift	1 400 000
Sum	**-5 917 642**

Mottatt av ekstra overføringer fra Staten	
Rammetilskudd ekstra covid-19	3 833 683
Taps foreldrebetaling barnehage /SFO	461 000
Sum	**4 294 683**

KS har gjort beregninger på hva de mener at Sør-Aurdal har tapt av skatteinntekter og hva de kan ha spart i forbindelse med mindre lønnsvekst og prisvekst.

Beregninger KS har gjort	
Tapt skatteinntekt	-1 675 963
Mindreutgift lønnsvekst	2 646 000
Mindreutgift prisvekst	468 946
Sum	**2 544 552**

Oppsummert covid-19	
Økte kostnader kommune	-5 917 642
Økte overføringer staten	4 294 683
KS beregninger	1 438 983
Sum	**-183 976**

Investering

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Investeringer i varige driftsmidler	20 106	19 533	28 150	95 555
Tilskudd til andres investeringer	10	0	0	824
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	795	945	945	858
Utlån av egne midler	0	400	400	5 206
Avdrag på lån	0	288	288	241
Sum investeringsutgifter	**20 911**	**21 166**	**29 783**	**102 685**
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 779	-3 490	-5 160	-18 973
Tilskudd fra andre	-3 644	-3 400	-3 400	-1 445
Salg av varige driftsmidler	-252	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	-288	-288	-276
Bruk av lån	-12 875	-13 072	-19 990	-63 992
Sum investeringsinntekter	**-20 551**	**-20 250**	**-28 838**	**-84 686**
Videreutlån	685	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-685	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	254	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-914	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	**-660**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	-795	-945	-945	-945
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	649	-417	0	112
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	-16 720
Dekning av tidligere års udekket beløp	445	445	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**300**	**-917**	**-945**	**-17 553**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0**	**0**	**0**	**445**

Samlede investeringer er gjennomført i 2020 om lag som budsjettert. Det største prosjektet i 2020 er også Sør-Aurdalshallen. Dette prosjektet blir sluttført i 2020.

Det er inntektsført tippemiddel tilskudd i forbindelse med Sør-Aurdalshallen på kr 3,6 millioner.

Videreutlån - mottatte avdrag på videreutlån skal gå til nedbetaling av videreutlån. I 2020 har kommunen mottatt 660.000 mer i avdrag enn det som er nedbetalt. Differansen er avsatt til bundne investeringsfond i balansen.

Status investeringsprosjekter

Politiske styringsorganer

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
Bagn kyrkje	0	21	Ferdig	Kjøp av takstein tilhører prosjektet for 2019, men kom etter at regnskapet var avlagt.	-21
Sum	**0**	**21**			**-21**

Helse og omsorg

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
Bil - Hjelpemiddelsentralen	500	510	Ferdig	Ny bil til hjelpemiddelsentralen er på plass.	-10
Inventar og utstyr til møterom/kursrom - Psykisk helse	250	78	Ferdig	Utstyr psykisk helse og hjemmesykepleie. Etter omorganisering og flytting er det behov for oppgradering av utstyr (pulter, stoler m.m). Samt behov for utstyr til kursrom og møterom. Det har vært en vekst i hjemmetjenesten som har medført at eksisterende lokaler ikke har tilstrekkelig kapasitet.	172
Velferdsteknologi - utstyr	150	125	Iht. plan	En del av digitaliseringen innen helse og omsorg. Nytt datasystem for å hjelpe til med å kartlegge tidsbruken.	26
Sum	**900**	**713**			**187**

Sentraladministrasjonen

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
Aksjer og andeler	0	5	Ferdig	Kjøp av eierandel i VOPP.	-5
Egenkapitalinnskudd KLP	945	790	Iht. plan	Kjøp av aksjer i KLP - egenkapitalinnskudd	155
Formidlingslån	400	0	Iht. plan		400
Sum	**1 345**	**795**			**550**

Plan og teknisk

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
05030-Begnadalen industriområdet	833	0	Forsinket	Har ikke mottatt noen kostnader fra SAE ifm. infrastruktur, og prosjektet vil bli videreført i 2021.	833
Avløp, hovedplan	1 000	304	Forsinket	Blant annet pga. Koronasituasjonen og prioritering av andre prosjekter (bla. ekstra vedlikeholdsmidler ifm. Korona), ble det ikke mulighet til å få gjennomført like mye som planlagt på hovedplan VA i 2020. Noe sluttføring av utskifting VA-nett	696

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
				Sliperiet/Fjellvik ble regnskapsført i 2020. Det er gjennomført boring av nye fjellbrønner, for forsterkning og kapasitetsøkning for Bronbakke vannverk. Hullene er prøvepumpet og ett av dem vil bli permanent vannkilde, sammen med eksisterende brønn. Det gjenstår elektroarbeider før det er i drift. Det er også kamerakjørt avløpsledningsnett på utvalgte strekninger i gamle Bagn sentrum for kartlegging og prosjektering av rehabilitering/utskifting.	
Bagn skule, rehabilitering	800	1 205	Iht. plan	I 2020 har prosjektet hatt oppstart, med mer detaljert prosjektering og planlegging av både sanerings- og rivingsarbeder, samt anbudsprosess inndelt hovedsaklig i bygningsmessige arbeider og elektroarbeider. Øvrige mindre oppgaver er hovedsaklig planlagt og gjennomført med eksisterende rammeavtaler el. Noen forberedende arbeider på vann/avløp og infrastruktur, ble gjennomført sammen med trafikksikkerhetsarbeidene og prosjektet i Dalagata. Hoveddelen av jobben vil foregå i 2021.	-405
Dølvesvegen - rekkverk	250	334	Ferdig	Prosjektet er gjennomført, med et lite overforbruk pga. behov for litt flere meter rekkverk enn antatt.	-84
Hedalsheimen - ombygging	500	1 323	Forsinket	Prosjektet kom senere i gang enn planlagt i rev. budsjett 2019, med påfølgende økonomisk mindreforbruk i 2019 og merforbruk i 2020. Prosjektet medførte også noe mer tilleggsarbeider, bla. på bygg og elektro enn antatt.	-823
Kommunale veger	1 800	1 760	Forsinket	Størstedelen av investeringsprosjektet er knyttet til den kommunale delen av Vestbygdvegen, Islandsmoen-Høgemyr. Dårlig Ottadekke og bærelag ble knust maskinelt og det ble gruset opp og høvlet i flere omganger. Det ble også benyttet en del vedlikeholdsmidler for å få fullført alle arbeider i full lengde. Øvre delen av Spangrud fikk endelig asfalt, noe som har vært utsatt flere ganger. Prestgardshagin fikk nytt slitelag (asfalt). Det er også innkjøpt og montert ny ferist på Grimsrud og montert allerede innkjøpt ferist i Hedalslinna.	40
Nye tilkoblinger vann/avløp	250	96	Forsinket	Investeringskostnader knyttet til fremføring av vannledning og tilkobling av to nye VA-kunder på kommunalt nett, Tollefsrud/Veigårdstranda.	154
SAH, utstyr	600	644	Ferdig	Det er skiftet ut en del store kjøkkenmaskiner med tilhørende utstyr, inventar mv.	-44

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
Solgte eiendommer	0	3	Ferdig	Industritomt Begnaområdet.	-3
Sør-Aurdalshallen	12 000	13 191	Ferdig	Hoveddelen av byggeprosjektet var sluttført i 2019, men det gjensto vesentlige utomhusarbeider og ferdigstilling av infrastruktur, samt noen detaljer og innredningsløsninger mm. i selve bygget til 2020. Det fremlegges egen sak på dette prosjektet.	-1 191
Trafikksikkerhetsplan	600	376	Forsinket	Trafikksikring av Dalagata mellom Sør-Aurdalshallen og Bang skule er i all hovedak ferdigstilt. Det gjenstår noen arbeider knyttet til etablering av fortau mellom bussoppstilling og hallen.	224
Sum	**18 633**	**19 236**			**-603**

Oppvekst og kultur

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status	Kommentar	Avvik i kr
Bibliotektjenesten	0	146	Forsinket	Prosjektet var ikke forventet å komme så langt i 2020 og budsjettet er rebudsjettert til 2021. Budsjettet for 2021 vil bli redusert tilsvarende ved gjennomgang av investeringene til 2 tertial 2021.	-146
Sum	**0**	**146**			**-146**

Finans

Generelt om målsetting

Nytt reglement for finans- og gjeldsforvaltning ble vedtatt i kommunestyret den 22.10.2020. Reglementet bygger på lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr 83 (Kommuneloven § 14 – 13), og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18.11.2019 nr 1520. Det er ikke lenger et krav om at reglement for finans- og gjeldsforvaltning skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.

Forskriften regulerer kravene til reglement for finans- og gjeldsforvaltning **(blant annet et skjerpet krav om at kommunen ikke skal ta vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvalvaltning)**, rutiner og rapportering på området, og tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom kommunestyret og administrasjonen. Kommunedirektøren skal ihht det nye reglementet minst tre ganger pr år legge frem rapporter for kommunestyret som viser forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Det ble i 2020 lagt frem en halvårsrapport for kommunestyret den 22.10.2020 (sak 064/20), og denne årsmelding er rapport nr 2 for 2020 (krav om rapport to ganger pr år i tidligere reglement). Kravene til rapportering er innskjerpet og forskriften omhandler hva denne rapporteringen minimum skal inneholde. I tillegg skal kommunedirektøren ved årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig avkastning* samt *stabile* og *lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor *definerte risikorammer*.

Finansporteføljens sammensetning

Låneportefølje

Kommunens langsiktig gjeld er ved årsskiftet fordelt slik:

Långiver	Restgjeld	Antall lån	Fordeling
Kommunekreditt	25 317 658	2	10,0 %
KLP Banken	51 775 000	1	20,4 %
Kommunalbanken	13 972 240	1	5,5 %
Husbanken, særvilkår	763 791	5	0,3 %
Husbanken, investeringslån	3 400 394	1	1,3 %
Husbanken, videreutlån	8 064 978	12	3,2 %
Obligasjonslån 10 år, tilrettelegger Kommunalbanken	100 000 000	1	39,5 %
Sertifikatlån, tilrettelegger Kommunalbanken	50 000 000	1	19,7 %
Sum langsiktig gjeld	**253 294 061**	**24**	**100 %**

Lånevilkår

Fastrente	Flytende rente
Restgjeld fastrentelån: Kr 131 500 000 Vektet rentesats fastrentelån: 2,31 % Andel fastrentelån: 51,92 %	Restgjeld lån flytende rente: Kr 121 794 061 Vektet rentesats flytende: 0,98 % Andel lån flytende rente: 48,08 %

Kommunens langsiktige gjeld er nå ca 253 mill kr. Kommunens låneportefølje er fordelt på flytende rentevilkår, fastrenteavtaler og rentebytteavtaler. Ved årsskiftet var 51,92 % av langsiktig gjeld på fastrente, og 48,08 % av langsiktig gjeld på flytende rente.

Kommunalbanken (KBN Finans) har beregnet gjennomsnittlig rente siste 12 mnd til 2,37 %.

Vi har analysert vår andel av rentebinding opp mot vårt reglement for finans- og gjeldsforvaltning.

Andel rentebinding mindre enn 1 år	48,08 %
Andel rentebinding mellom 1 - 5 år	12,44 %
Andel rentebinding over 5 år	39,48 %

Dette viser at ved årsskiftet hadde 48,08 % av dagens portefølje en rentebinding mindre enn 1 år (flytende rente). Andelen langsiktig gjeld med flytende rente er redusert med 7,46 % i forhold til årsskiftet 2019 (midlertidig reduksjon forklart og informert om senest i ks-sak 064/20).Vårt reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at i utgangspunktet bør minimum 1/3 av gjeldsporteføljen ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år). Kommunedirektoren må utover dette vurdere fastrente ihht markedssituasjonen. Med fast rente menes det at renta er fast utover 1 år.

Andel fastrentelån er på 51,92 %. Da er fastrenteswap på kr 20,0 mill med avtaleutløp 15.07.2021 tatt med under flytende rente. Dette er gjort grunnet at det ikke er tegnet ny swaprente som erstatning for denne (løpetid på under 12 mnd). Andel rentebinding er i tråd med kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning gjeldende frem til 22.10.2020. I nytt reglement skal kommunedirektøren vurdere fastrente ihht markedssituasjonen.

Vi foretok årets låneopptak i et nytt lån i KLP Banken i månedsskiftet februar/mars 2020. Ifbm låneopptak i 2020 ble det innhentet tilbud om et ordinært flytende lån på 18,55 mill kr. Ved innhenting av tilbud ble det innhentet tilbud fra 5 banker (KLP Banken i tillegg til de 4 «vanlige bankene» som gir tilbud på sertifikatlån), og vi mottok 2 tilbud (forretningsbankene gir sjelden tilbud når det kun er snakk om ordinære flytende lån).

Sertifikatlånet rulleres over 6 mnd. Dette etter innhenting av pristilbud fra 5 banker i forkant av begge rulleringene (ved innhenting av tilbud bes det nå om tilbud både på nytt sertifikatlån og på ordinært lån til flytende rente). Forskrift for kommuners- og fylkeskommuners finansforvaltning – kortsiktige låneopptak har som formål å få tydeligere fram ansvaret som kommunene har for å vurdere risikoen knyttet til deres kortsiktige låneopptak. Sør-Aurdal kommune har over flere år benyttet seg av sertifikatlån, og innhentet anbud ved hver eneste rullering (to ganger pr år). Dette har gitt god rentemessig fortjeneste.

Sør-Aurdal kommune er bevisst på evt refinansieringsrisiko ved bruk av sertifikatlån, og har ila 2020 opprettholdt en størrelse på 50 mill kr på sertifikatlånet. Det ble i 2018 tegnet et obligasjonslån på kr 100 mill over 10 år med fast margin (se i denne sammenheng ksak 044/18). I 2018 tegnet SAK også 3 nye forward start fastrenteswap avtaler, slik at SAK vil holde seg innenfor fastsatt andel innen fastrente/rentesikring (ihht vårt reglement om gjelds- og finansforvaltning frem til 22.10.2020) i nåværende økonomiplanperiode. I perioder med stigende renter er det fordelaktig med fastrenteavtaler, mens det er en fordel med flytende renter når markedsrentene er lave. Det vil alltid være en balansegang mellom det å sikre seg forutsigbare rentekostnader og det å dra nytte av lave markedsrenter.

Kommunen har, (ihht vårt reglement for finans- og gjeldsforvaltning frem til 22.10.2020), vært bevisst på å oppfylle krav om fordeling mellom fastrente (dekket via våre renteswap-avtaler) og lån mot flytende rente. Det er viktig å merke seg at andel fastrentelån ikke sier noe om hvor **langt** porteføljen er sikret, kun hvor **mye**. Vi hadde en renteswap-avtale på 14,55 mill kr som hadde utløpsdato i juli 2020. Denne er nå erstattet av en av de 3 forward start fastrenteavtalene som ble tegnet i 2018 (kr 40 mill fra 15.07.2020). Den nye avtalen har atskillig bedre rentebetingelse enn den utløpte renteavtalen. Oppstartstidspunktene på avtalen fra 2018 er koordinert mot utløp av nåværende avtaler. Fastrentesatsene i de nye avtalene er mellom 2,35% og 2,43%. Dette er betydelig hyggeligere rentesatser enn de vi har i våre nåværende fastrenteavtaler.

- SAK vil i perioden fram til og med 2024 vil være godt innenfor våre vedtatte kriterier for minimumsandel på 1/3 av gjeldsporteføljen på flytende rente (kommunedirektøren vurderer utover dette fastrente ihht markedssituasjonen) sett opp mot de investeringene som ligger inne pr 31.12.2020.
- Ved opptak av obligasjonslån i 2018 ble det presisert at man ønsket obligasjonslån mot fast margin (for å redusere marginrisiko).
- Endringer i porteføljen i 2018 - 2020 har medført at vi får lengre løpetid på våre lån, størrelsen på sertifikatlånet er redusert betydelig (fra 142 mill til 50 mill) og vi får redusert refinansieringsrisiko, marginrisiko og vi får en god spredning på våre refinansieringstidspunkt.

Det er et lån i porteføljen som må refinansieres innen 12 mnd, og det er sertifikatlånet på 50 mill kr som skal rulleres i mai 2021. Det er også 1 renteswap-avtale som utløper i 2021.

Den 15.7.2021 vil en renteswapavtale på 20 mill kr utløpe. Denne renteswapavtalen vil ikke bli erstattet med noen ny avtale, da renteswapavtale på 40 mill kr med oppstart 15.7.2020 tok høyde for å erstatte både daværende renteswap på ca 14,55 mill og denne swapavtalen på 20 mill kr. Fastrenteandelen på vår låneportefølge vil derfor bli redusert i løpet av 2021.

VAR-swap på kr 20,7 mill utløp den 19.10.20. Det ble ikke tegnet noen ny VAR-renteswapavtale da denne utløpte. Etter 2014 har reglene for kalkylerente endret seg og VAR-swapen har derfor ikke lenger den effekten den var ment å ha. Generelt vurderes risikoen knyttet til kalkylerenten på VAR

investeringer som liten, og kommunen vil heller prioritere og sikre renten på den delen av kommunens låneportefølje som er utsatt for større renterisiko.

Kommunens hovedbankavtale utløp den 1.5.2020. Kommunen har dermed pt ikke noen formell hovedbankavtale, men har valgt å videreføre samarbeidet med SpareBank1 Hallingdal Valdres.

Plasseringsporteføljen

Plassering	Volum	Vilkår	Rente nom.
DnB	5 602 580	flytende rente	0,00 %
SpareBank 1 Hallingdal Valdres	42 001 031	NIBOR 3.mnd + 0,50 %	1,04 %
NORDEA BANK NORGE ASA	32 052	flytende rente	0,00 %
DnB Liv Garanti Kapital + Garantikonto	14 402 893	p.t. vilkår - kostnader	
Videreutlån Husbanken	8 392 049	flytende rente + 0,25%	1,04 %
Næringslån	0		
Sum plasseringer	**70 430 605**	**Gj.snitt vektet:**	**0,74 %**

Ordinære innskudd i bank (driftskonti) utgjør pr 31.12.20 ca 47,6 mill. kr, eller 67,6 % av totale plasseringer. Likviditeten er grei, men det merkes på likviditeten at «ubrukte lånemidler» nå nesten er borte. Likviditeten er imidlertid noe styrket ved avsetning til fond.

Rentesatsene er, med unntak av SpareBank1 Hallingdal Valdres, fastsatt pr 31.12.2020. For SpareBank1 Hallingdal Valdres er det regnet ut et årsgjennomsnitt.

Plasseringene som er gjort utenom ordinære bankinnskudd utgjør ca 22,8 mill. kr, eller 32,4% av totale plasseringer. Alle våre plasseringer utenom bankinnskudd har liten risiko. Vi har kun plasseringer i DnB Liv (tidligere Vital) og der er hovedstolen sikret. Vi er også garantert en minsteavkastning. Utover plassering i DnB Liv Garantikonto har vi ca 8,4 mill kr i videreutlån i Husbanken.

Det er ikke tatt opp lån eller gjort plasseringer som ikke framkommer av regnskapet og årsmeldingen.

Opplysninger om de ulike produktenes forventede avkastning og risiko:

Produkt	Forventet avkastning	Risiko	Bindingstid
DnB Liv Garantikonto II - Avtalenr 30796833000	3 - 4 % p.a. Garantert 1,90%.	Lav risiko.	Ingen bindingstid
DnB Liv Garantikonto II - Avtalenr 30894178000	3 - 4 % p.a. Garantert 1,90%.	Lav risiko.	Ingen bindingstid
DnB Liv Garantikonto II - Avtalenr 30543596000	3 - 4 % p.a. Garantert 1,90%.	Lav risiko.	Ingen bindingstid

<u>DnB Liv Garantikonto II:</u>

2020 ble et bra år avkastningsmessig, og stipulert flytteverdi pr 1.1.2020 viser en positiv avkastning på kr 223.709,-. Endelig avkastning for 2020 for alle tre avtalene vil bli oppjustert etter at årsmøtet i DnB Liv har besluttet årets endelige tildeling av selskapets kursreserver og andel av kursreserve pr 1.1.2021. Tilleggsavsetningene er heller ikke med i stipulert avkastning. Alt dette blir gjort i mai 2021.

DnB Liv Garantikonto er et forsikringsprodukt som består av to faste elementer. Endelig tilført avkastning, samt to elementer bestående av kursreserver og tilleggsavsetninger fra forsikringsselskapet. Garantert minsteavkastning beregnes av saldo pr 1.1 (post 10 i årsoppgaven), og disse beregnes før tildeling av tilleggsavsetninger og kursreserver. Vi har en minstegaranti på 1,90 %, men kostnadene skal trekkes fra før disse beregnes. Kostnadene på våre garantikonto II-avtaler er på 1,35%, slik at netto garantert avkastning er på 0,55%. Kostnaden på avt nr 30543596000 er på 1,70%, slik at netto garantert

avkastning er på 0,2%. **Ut i fra stipulert flytteverdi har SAK hatt en samlet netto avkastning på våre 3 avtaler på 1,58 % for 2020.**

I gjenkjøpsverdien er det inkludert kursreserver og tilleggsreserver. Dersom disse reduseres vil gjenkjøpsverdien falle selv om den garanterte hovedstolen ikke gjør det. Ved beregning av gjenkjøpsverdi benyttes en stipulert oppgjørsrente ut i fra renteprognoser.

Man må være forberedt på at det kan komme år med dårligere avkastning enn tradisjonell banksparing på denne type produkt, da markedet alltid vil svinge noe. Da er det viktig å ta med seg de gode resultatene vi har hatt tidligere år på disse produktene, og sammenligne resultatene over tid. SAK har over tid hatt betydelig bedre avkastnng på disse produktene enn det vi ville hatt på våre ordinære bankkonti.

For regnskapsåret 2020 vil stipulert flytteverdi pr 1.1.2021 være verdifastsettelse for våre DnB Liv-produkter (samme prinsipp som i regnskapsårene 2010 - 2019). Vi har i årene før regnskapsåret 2010 benyttet ligningsverdi som verdifastsettelse.

Det er ingen avvik mellom kravene i reglementet for finans- og gjeldsforvaltning og den faktiske forvaltningen.

Kommunens tjenesteområder

Politiske styringsorganer

Tjenesteområdebeskrivelse

Politisk organisering

Ordfører Marit Hougsrud er kommunens øverste politiske leder. Det politiske arbeidet er organisert slik:

- Kommunestyret med 19 medlemmer inkludert ordfører. Avholdt 10 møter og behandlet 97 saker, mot 103 saker i 2019.
- Formannskapet med 5 medlemmer inkludert ordfører. Avholdt 8 møter og behandlet 45 saker, mot 57 saker i 2019
- Takstnemd for eiendomsskatt med 3 medlemmer
- Valgnemnda med 5 medlemmer, inkl ordfører
- Valgstyret med 5 medlemmer, inkl ordfører

Sør-Aurdal kommune har flere utvalg og råd:

- Eldrerådet
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Kontrollutvalget
- Ungdomsrådet

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
1000-Politiske styringsorganer	3 338	2 758	3 033	275	9,1 %
1200-Kirkelig fellesråd	3 565	3 515	3 515	0	0,0 %
Sum	**6 903**	**6 273**	**6 548**	**275**	**4,2 %**

Sentraladministrasjonen

Tjenesteområdebeskrivelse

I kommunens sentraladministrasjon inngår funksjonene:

- Personal/lønn
- økonomi
- post/arkiv
- IKT
- sentralbord
- politisk sekretæriat

Avdelingen for sentraladministrasjon disponerer 11,8 årsverk.

Utvikling og utfordringer

Til tross for at pandemien sendte de fleste av oss på hjemmekontor har vi taklet arbeidsdagen på en bra måte. Vi har lært oss å jobbe mer digital, noe alle har taklet veldig fint. Møter på teams er nå ingen hindring.

Vi er flere små fagmiljø med sine spesialfelt. Dette har vi jobbet med å få til overlapping på. Både med å forbedre rutiner og at flere som kan sentrale arbeidsoppgaver. Dette er en kontinuerlig prosess som vi ikke anser oss ferdig med, men som vi stadig vil forbedre.

Viktige begivenheter

- Framsikt er blitt videre utviklet vi har bl.a innført politiker portalen, innført mnd.rapportering for avdelingsledere
- er i gang med prosjekt for å øke digitaliseringen og bedre intern kontroll
- saksbehandlingssystem for ansettelser - Webcruiter- er innarbeidet
- ny versjon av saksbehandlingssystemet Fokus er innarbeidet
- Delegeringsreglementet og reglementsheftet er revidert.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
1500-Sentraladministrasjon (Interne stab- og støttefunksjoner)	10 042	16 311	13 508	-2 803	-20,8 %
1560-Sentraladministrasjon (Fellestjenester)	1 429	1 449	1 523	74	4,9 %
1700-Sentraladministrasjon (Felles innkjøp)	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**11 472**	**17 760**	**15 031**	**-2 729**	**-18,2 %**

Kommentar til status økonomi

Merforbruket på sentraladministrasjon skyldes at premieavviket som var budsjettert med en inntekt på 4 millioner, endte opp med en inntekt på ca 100.000.

Hvert år oppstår et **premieavvik** som avskrives over 1 eller 7 år. **Premieavviket** er forskjellen mellom netto pensjonskostnad og årets premieinnbetaling. Dersom denne differansen er positiv, blir den inntektsført i regnskapet. Hvis negativ, blir den utgiftsført.

I tillegg er det blitt reduserte IKT kostnadene på ca 850.000 mindre, da IKT ikke fikk gjennomført utskiftning av pcer i den takten som var satt opp.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,90 %	0,77 %	1,67 %

Samlet for sentraladministrasjon har vi et sykefravær på 1,67%, mot 1,9% i 2019.

Oppvekst og kultur

Tjenesteområdebeskrivelse

Oppvekst og kultur består av følgende tjenester:

- Kulturområdene
- Sør-Aurdal kulturskole
- Sør-Aurdal folkebibliotek: hovedbiblioteket på Bagn og filialene i Begnadalen og i Hedalen
- Vassfaret leirskole
- Sør-Aurdal innvandrertjeneste
- Barnehage: Begnadalen barnehage, Hedalen naturbarnehage og Reinli barnehage,
- Skole: Begnadalen skole, Hedalen barne- og ungdomsskole, Bagn skule og Sør-Aurdal ungdomsskole
- PPT (interkommunalt)

Utvikling og utfordringer

Utvikling:

- **Sør-Aurdal kulturskole** har deltatt i veiledningsordning med Norsk Kulturskoleråd med fokus på videreutvikling av kulturskolen. "Lokal læreplan for Sør-Aurdal kulturskole" med fagplaner er under utarbeiding i tråd med Rammeplan for kulturskolen.
- **Kultur:**
    - "Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet i Sør-Aurdal kommune 2018-2021" er fulgt opp med spillemiddelsøknader i 2020. Handlingsprogrammet til planen er rullert for år 2021 og fulgt opp med saksbehandling og søknader om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet for år 2021. Planen skal revideres i 2021 for ny planperiode.
    - "Kulturplan for Sør-Aurdal kommune 2015-2020" gjelder fortsatt og er førende for saksbehandling på kulturområdet, tildeling av kulturmidler og tilskudd. Revidering av planen står for tur.
    - Tilskudd fra kulturmidlene til drift av frivillige lag og foreninger er utbetalt i samsvar med rammefordelingen av kulturmidlene for år 2020
- **Sør-Aurdal folkebibliotek:** Biblioteket har startet arbeidet med å bli et "Meråpent" bibliotek. Det er også lagt planer for å bruke biblioteket som en attraktiv møteplass med interessante arrangementer. Litterært pusterom er et nytt tilbud som har vært vellykket
- **Barnehage:**
    - "Plan for trygt og godt barnehagemiljø i Sør-Aurdal kommune" er utarbeidet i 2020 etter nytt kapittel VIII i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø, som trådte i kraft 1.januar 2021.
    - Barnehagene deltar i ReKomp- regional kompetanseheving for barnehagene i Valdres
    - Digital samhandling har blitt en naturlig del av barnehagen
    - "Beredskapsplan for barnehageeier" i forbindelse med Covid-19 er utarbeidet i 2020 og oppdateres.
    - Barnehagebygg er godkjente i samarbeid med Miljøretta helsevern Hallingdal
- **Skole:**
    - "Plan for bekymringsfullt skolefravær - Skolevegring" er utarbeidet i 2020.
    - "Plan for godt og trygt skolemiljø i Sør-Aurdal kommune" er revidert i 2020.
    - Analysefasen i Oppfølgingsordningen ble påbegynt, administrasjonen har gjennomført gode samtaler med de ansatte på skolene

  - Videreutdanning: Skoleåret 2019/2020 gjennomførte 9 lærere videreutdanning via kompetanse for kvalitet. Skoleåret 2020/2021 var det 5 lærere som deltok i videreutdanningstilbudet
  - "Beredskapsplan for skoleeier" i forbindelse med Covid-19 er utarbeidet i 2020 og oppdateres.
  - Godkjenning av skolebygg er påbegynt i samarbeid med Miljøretta helsevern Hallingdal. 2 befaringer måtte utsettes med bakgrunn i smittevern
- **Samlet for Oppvekst og kultur:**
  - Nedstengning, fjernundervisning, karantene, smittevern og hjemmekontor har medført at digital samhandling innad i tjenestene, mellom tjenestene og mellom tjenestene og andre samhandlingspartnere, har gjort et kvantesprang. Dette har muliggjort et tettere samarbeid og frigjort tid som ellers ville blitt brukt til kjøring.
  - Lederne og rådgiverne innen oppvekst og kultur har erfart at vi fungerer helt utmerket som en gruppe når det virkelig gjelder
  - Vi har vært helt avhengige av at IKT-Valdres leverer så bra som det de gjør. Deres kunnskap og servicenivå har vært avgjørende for at oppvekst og kultur har levert så gode tjenester som det de har gjort i 2020

Utfordringer:

2020 har vært et år der det meste har blitt preget av pandemien. Det har vært utfordrende med:

- **Nedstengningen:**
  - Samarbeid: Oppvekst og kultur hadde tidligere startet med samarbeid via Teams, og vi kunne slik raskt starte samarbeidet uavhengig av lokasjon
  - Oppfølging av barn og elever: Vi hadde raskt på plass felles rutiner for oppfølging av barn og elever. Dette for å sikre en god oppfølging av samtlige barn og elever, og spesielt med tanke på de barna/elevene med behov for tettere oppfølging.
  - For få PC-er: Det ble bestilt inn flere PC-er slik at fjernundervisning og hjemmeundervisning kunne gjennomføres på en god måte
  - Personalet som ble fristilt gikk over til arbeid innen helse
- **Trafikklysmodellen:** Det ble utarbeidet en overordnet plan for barnehagene og skolene, og alle tjenester utarbeidet egne lokale smittevernrutiner. Det har vært utfordrende å raskt gå imellom gult- og rødt-nivå, samt holde planer oppdaterte med nye sentrale føringer og lokale retningslinjer
- **Bemanning:** Strengt fokus på smittevern har resultert i en økning i korttidsfraværet. Det har vært svært utfordrende å få inn vikarer
- **Kulturlivet:** Det er bekymring knyttet til kulturlivet og de minimale mulighetene vi har hatt innen dette området i 2020. Kor og korps har nesten ikke hatt mulighet for å øve sammen
- **Utstyr for å ivareta smittevernet:** Oppvekst og kultur har hatt et meget godt samarbeid med helse og renhold på dette området. De har sørget for at tjenestene har hatt god tilgang på engangshansker, munnbind og håndsprit. De har i tillegg gjennomført opplæring ute i tjenestene
- **Renhold:** Trafikklysmodellen fordrer ulik grad av renhold og ulike renholdsplaner. Disse planene ble raskt utarbeidet, og renhold har umiddelbart endret sin praksis i takt med endringen av nivå i barenhage og skole. Dette har vært utfordrende med tanke på bemanning.
- **Skoleskyss:** Svært mange av elevene i Sør-Aurdal kommune er avhengige av skoleskyss. I de periodene der skolene har væt på rødt nivå, har det vært utfordrende med antallet elever i bussene og drosjene. Her stilte foreldrene raskt opp og kjørte/hentet, slik at smittevernet ble bedre ivaretatt for de som måtte følge buss eller drosje.
- **Den daglige driften:** Det har vært svært krevende å finne tiden til å ivareta den daglige driften av tjenestene når arbeid opp imot pandemien har vært så tidkrevende.

- **Arbeidsmengde ansatte:** De som arbeider ute i tjenestene har vært fleksible langt utover det som kan forventes. Planleggingstid i barnehagen utgikk og vakter ble endret på kort varsel for å kunne ivareta barna på en best mulig måte. Lærere forkastet uke planlagt på gult nivå for å planlegge uka på rødt nivå i løpet av helga og ferien. Fagarbeidere og assistenter gjennomførte nettbasert opplæring og gikk inn i vakter innen helse. Biblioteket utarbeidet et system for karantene for bøker slik at lånerne fikk bøker til tross for nedstengning. Kulturskolelærerne gikk raskt over til digital undervisning, og dirigentene laget gode opplegg slik at kor og korps hadde mulighet til å utvikle seg til tross for at øvelser ikke kunne gjennomføres. Introduksjonssenteret formidlet både med ord og handling alle endringer i smittevern, og lærerne på leirskolen bidro inn i omsorgstilbudet på skolen. Det har vært et år preget av store omveltninger og et stort arbeidspress ute i tjenestene. Dette kommer i tillegg til alt som har blitt gjort for å ivareta smittevernet og all usikkerhet forbundet med smittesituasjonen.
- **Arbeidsmengde ledere og rådgivere:** Lederne og rådgiverne har i lange perioder vært tilgjengelige for Kommunalsjef fram til midnatt. Bruken av Teams har muliggjort kjapp informasjonsflyt og kommunikasjon, samt det å kunne gjennomføre møter uavhengig av lokasjon. Det har vært utfordrende å ivareta lederne og rådgiverne i denne situasjonen, da denne måten å samhandle på har vært avgjørende for at tjenestene har fungert så bra i dette spesielle året. Lederne og rådgiverne har rett og slett gjort en helt fantastisk innsats.

Jeg er så stolt av samtlige som arbeider innen oppvekst og kultur!

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
1600-Innvandrertjeneste	1 249	370	254	-116	-45,7 %
2100-Bagn skule	12 256	12 571	13 754	1 182	8,6 %
2110-Oppvekst og kultur, felles drift	5 451	6 401	8 115	1 714	21,1 %
2200-Sør-Aurdal ungdomsskole	11 044	10 893	11 350	457	4,0 %
2300-Begnadalen skole	5 039	4 453	4 222	-231	-5,5 %
2320-Begnadalen barnehage	2 888	2 410	2 276	-135	-5,9 %
2330-Hedalen naturbarnehage	2 750	2 927	2 761	-166	-6,0 %
2340-Reinli barnehage	8 727	8 768	9 367	598	6,4 %
2350-Sør-Aurdal folkebibliotek	1 227	1 185	1 373	188	13,7 %
2400-Hedalen barne- og ungdomsskole	8 754	8 163	9 528	1 365	14,3 %
Sum	**59 384**	**58 142**	**63 000**	**4 858**	**7,7 %**

Kommentar til status økonomi

Samlet sett viser Oppvekst og kultur et mindreforbruk på 7,7 % (4 857´)

Vi har her valgt å trekke fram de avvikene som har størst betydning for mindreforbruket

- Avviket mellom budsjettert og regnskapsført KLP, SPK og arbeidsgiveravgift (1090, 1092, 1099), viser et mindreforbruk på 2 200´. 1 100´av dette skyldes en feilbudsjettering på Bagn skule.
- Avviket mellom budsjettert og regnskapsført refusjon sykefravær, viser en merinntekt på 1 800´. Avviket mellom budsjettert og regnskapsført utgifter til sykevikar, viser et merforbruk på 1 000´. Sett under ett har vi slik brukt 800´mindre på sykevikar enn det vi har fått refundert. Vi har ikke tilgang på vikarer med pedagogisk utdanning, og de som da settes inn som vikarer vil ha en lavere lønn enn den som eier stillingen. Fravær blir også ivaretatt innad i teamet eller ved å slå sammen grupper. Ved noen av tjenestene går også ledelsen inn og tar vikartimer. Ved fravær i ledelsen har det ikke blitt satt inn vikar fullt ut
- Det er budsjettert med avskrivninger 605´på OPK felles drift. Her er det ikke regnskapsført avskrivninger, og det ligger slik 605´for mye inne i budsjett

Inntekter:

- Det er feilbudsjettert inntekter gjesteelever. Her er differansen 841´. Budsjettert inntekt er ikke endret fra 2019- til 2020-budsjettet, men kostnader til lønn er endret. Det vil si at 841´ikke er et reelt mindreforbruk

KLP, SPK og arbeidsgiveravgift:	**2 200 000**
Diff utgifter til sykevikar og refusjoner sykefravær	800 000
Feilbudsjettering refusjoner fra andre kommuner	841 000
Reduserte kostander kommunens gjesteelever	280 000
Avskrivninger	604 000
Sum	4 725 000

Oppsummering tiltak

Lederne for tjenestene har ansvar for budsjett og regnskap, og dette følger de nøye opp. I tillegg er det selvfølgelig slik at Kommunalsjef har det overordnede ansvaret, og vil se Oppvekst og kultur samlet sett.

Lederne innen Oppvekst og kultur er i gode til å tenke alle tjenestene samlet sett. Ligger det an til en endring i kostnadsnivået innen en tjeneste, og tjenesten ikke klarer å dekke inn dette innenfor egne rammer, vurderer vi innsparing innenfor andre tjenester.

Vi har nå benyttet Framsikt i budsjettprosessen 2 ganger, samt kommet godt i gang med å bruke programmet til rapportering. Feilbudsjetteringen i 2020 er dessverre et resultat av at vi tok i bruk et helt nytt system, og slik ikke hadde fullstendig oversikt over funksjonalitetene i systemet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Mål 2020	Resultat 2020
test	0	0	0	0	0	0	0

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,24 %	6,19 %	8,43 %

Ser vi sykefraværet for OPK samlet sett, ser vi en økning i korttidsfraværet. Dette er som forventet med tanke på strengt smittevern- det være seg testing, karantene og en forventing om at alle som kommer på jobb skal føle seg helt friske

- Sykmeldte følges opp i henhold til rutiner: samtaler, planer, tilrettelegging på arbeidsplassen
- Det er ikke igangsatt spesifikke tiltak utover dette innen noen av tjenestene

Innvandrertjeneste

Tjenesteområdebeskrivelse

Innvandrertjenesten i Sør-Aurdal opphører 31.07.2021. Tjenesten har i dag to fast ansatte. Rektoransvaret ivaretas av rektor ved SAUS, da tidligere leder for tjenesten gikk av med pensjon 1.09.2021. Programrådgiver og lærer har varslet at hun går av med pensjon fra 1.08.2021. Lærer er

overført til lærerstilling ved SAUS. Undervisninga av voksne innvandrere fortsetter ut skoleåret 2020-21, og kommunen har da oppfylt rettigheten til grunnskoleopplæring for alle som har krav på dette.

Dette skoleåret har elevene undervisning full dag mandag og fredag, og to timer tirsdag og torsdag. For å styrke innlæringa har vi engasjert to pensjonister med seks uketimer i matematikk og engelsk.

Utvikling og utfordringer

Selv om grunnskoleopplæringa avsluttes våren 2021, vil det også etter dette være behov for noen som kan ta ansvar for å gjennomføre digitale norskprøver i lytting, lesing, skriving, samfunnskunnskap og statsborgerprøven, pluss muntlig norskprøve.

Det synes klart at de voksne innvandrerne i stor grad vil ha behov for hjelp og støtte etter avslutta grunnskoleopplæring. Både lærere og programrådgiver er viktige kontaktpersoner, og bidrar i stor grad med råd og praktisk hjelp langt ut over den egentlige undervisninga. Det er viktig at disse daglige spørsmålene og praktisk veiledning blir ivaretatt også etter at innvandrertjenesten blir nedlagt. Kommunen må finne rutiner for hvem som skal hjelpe til med dette fra høsten av.

Tre av ti elever har avbrutt undervisninga pga sjukdom, flytting eller svangerskap/fødsel.

Undervisningsmateriell og utstyr er tenkt overført til grunnskolen etter at undervisninga avsluttes i juni 2021.

Viktige begivenheter

Nedlegging våren 2021.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	2 117	914	977	63	6,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	73	88	100	12	11,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	28	12	5	-7	-144,5 %
Sum Driftsutgifter	**2 219**	**1 015**	**1 082**	**67**	**6,2 %**
Refusjoner	-970	-645	-828	-183	22,2 %
Sum Driftsinntekter	**-970**	**-645**	**-828**	**-183**	**22,2 %**
Netto resultat	**1 249**	**370**	**254**	**-116**	**-45,7 %**

Kommentar til status økonomi

Nettoresultatet viser et overforbruk på 116 000 kr. I hovedsak skyldes dette at statstilskuddet i budsjettet for 2020 var satt til 823 000 kr, mens faktisk utbetaling var mye lavere; 630 000 kr. Dette medførte at planlagt stillingsressurs på 30 % (20 % til lærerstilling i norskopplæring, 10 % til rektor), ikke kunne finansieres som planlagt. Det var heller ikke dekning for ekstrahjelp til styrking av opplæringa i engelsk og matematikk (ca. 30 % stilling, pensjonistlønn).

Avviket mellom budsjett og faktisk utbetaling ble klarlagt først i september/oktober 2020. Undervisninga ble likevel gjennomført som planlagt, og ble dekket inn ved underforbruk på andre tjenestesteder.

Oppsummering tiltak

Det var nødvendig å styrke undervisningstilbudet vesentlig. Programrådgiver utvidet med 20 % undervisningsstilling, og to pensjonister ble engasjert i om lag 30 % stilling totalt på pensjonistlønn. Disse har i flere år arbeidet som ulønte frivillige, og bidratt til undervisningstilbudet. Denne styrkinga ble nå formalisert og godtgjort, i det budsjettet gav rom for det. (Helt til det ble oppdaget at statstilskuddet var estimert nesten 200 000 kr over reell utbetaling).

Lærerne fikk etter hvert tilgang til bedre digitale løsninger (Teams, Kikora (øvingsprogram i matematikk). Tjenesten har også kjøpt inn/supplert lærebøker som mangla.

Skoletilbudet skal legges ned ved skoleslutt våren 2021. Programrådgiver har varsla at hun går ut i pensjon fra 1.08.2021. Lærer går over i annen lærerstilling i kommunen. Det er bekymringsfullt at Sør-Aurdal kommune fra august 2021 står uten et avklart ansvar for oppfølging av innvandrere. Deres behov for hjelp blir ikke borte, og det er viktig at dette behovet blir ivaretatt også etter august 2021. Det er også nødvendig å avklare hvordan man skal møte en eventuell tilflytting av voksne som har krav på opplæring.

Bagn skule

Tjenesteområdebeskrivelse

Bagn skule 31.12.20:

- Skolen er fulldelt i 1. - 7. trinn
- 128 elever herav 24 elever i SFO
- 25 ansatte i hel- og deltidsstillinger
- Lærerne utgjorde samlet 14 årsverk, herav 1/4 årsverk til IKT-ansvarlig
- Fagarbeidere og assistenter i skole og sfo utgjorde samlet 3,5 årsverk
- Ledelsen inkl. merkantil utgjorde 1,17 årsverk

Hovedfokus:

- **En trygg og aktiv læringsarena** som gir faglig, personlig og sosial utvikling for alle
- I vår organisasjon får elevene **kunnskap, ferdigheter og holdninger** som bidrar til å mestre hverdagen, ta utdanning og delta i fellesskap med andre. Det elevene lærer, skal ha faglig forankring samtidig som de skal få lov å være kreative, engasjerte og utforskende, tenke kritisk og handle miljøbevisst. De skal lære å ta ansvar, være ansvarsbevisste og utfordre selvdisiplin, utholdenhet og arbeidskapasitet.
- Kvalitet ved vår organisasjon handler om **fortrolighet og tilhørighet**. Ansatte skal møte elevene og foreldrene med tillit og respekt som bidrar til lagspill, god klasseledelse og kompetanse internt.

Satsningsområde:

- Oppfølgingsordningen:
    - Verdier og endringsarbeid
    - Kvalitetsarbeid i egen organisasjon

Utvikling og utfordringer

Positiv utvikling:

Vi har skapt en tydelig visjon for skolen: en **trygg og aktiv læringsarena** som gir faglig, personlig og sosial utvikling for alle. Denne visjonen viser retning for alt arbeidet ved skolen. Visjonen har søkelys på elevene og innebærer at hver enkelt elev skal nå så langt som mulig i sin kunnskapsutvikling, føle seg trygge og trives.

For å lykkes med endringsarbeidet, er det enighet om å bygge **en kultur som fremmer trivsel, trygghet og kunnskapsdeling over tid**. Dette er viktig for å forankre strategi for kvalitet i en stabil organisasjon. Å være tålmodig og ikke gå for fort fram og lande prosjekter før vi setter i gang med nye, gir mulighet for implementering hos personalet.

At organisasjonen har en visjon for hva vi vil med virksomheten, er medvirkende til at vi kan klare å snu kvalitetsarbeidet ved skolen. Visjonen skaper en rød tråd i det systematiske kvalitetsarbeidet, viser vei og bidrar til at vi jobber med de riktige sakene. Det er tydelig både for ansatte, elever og foresatte hva vi ønsker å oppnå.

Utfordring:

Den som jobber i skolen, har et oppriktig ønske om å forbedre undervisning og læring. Likevel føler mange at de **ikke strekker til**. Presset for forbedring av elevenes læringsutbytte kommer både innenfra og utenfra skolen. Styring knyttes til bestemmelser og systemer som myndigheter nasjonalt og lokalt har vedtatt skal gjelde for skolen. **Styring på skolenivå må ta hensyn til både det nasjonale samfunnsoppdraget, til skoleeiers prioriteringer og til skolens egne satsningsområder.** Å kommunisere medansvar må til for å bygge den tilliten en trenger for å håndtere utfordringen sammen.

Utvalgte resultater

Skolens brede samfunnsoppdrag er knyttet til elevenes **danning og læringsutbytte**. Styring av kvalitetsutvikling i skolen er motivert ut fra det. Alt av utviklingsarbeid i skolen er i realitet orientert ut fra hvordan det best skal **hjelpe og utvikle eleven**. Å møte elevene slik at de gjennom motivasjon og regulering av egen atferd får anledning til å gjøre erfaringer som styrker egen forventning om mestring, og å møte elevene med en forventning om og mulighet for elevmedvirkning i eget læringsarbeid, er spesielt positivt med dette ansvaret.

Viktige begivenheter

Når skoleåret 2021/22 starter, vil åtte klasserom være **nyoppussa og ombygd** ved Bagn skule. **Sør-Aurdalshallen**, som ligger like inntil skolen, ble ferdigstilt som flerbrukshall i januar 2020. Der har skolen to nye klasserom, musikkavdeling, skolekjøkken, svømmehall og tilgang til en flott idrettshall. Skolen vil etter hvert framstå som **en moderne opplæringarena**.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	13 084	12 733	13 949	1 216	8,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 142	1 128	1 029	-99	-9,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	59	76	0	-76	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**14 287**	**13 937**	**14 978**	**1 041**	**7,0 %**
Salgsinntekter	-416	-307	-300	7	-2,4 %
Refusjoner	-1 569	-1 058	-924	134	-14,5 %
Overføringsinntekter	-46	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-2 031**	**-1 365**	**-1 224**	**141**	**-11,6 %**
Netto resultat	**12 256**	**12 571**	**13 754**	**1 182**	**8,6 %**

Kommentar til status økonomi

Lønn til vikarer er av ulik årsak er lavere pga omdisponering/bruker egne ressurser, og/eller vikarer har ikke vært tilgjengelig eller kvalifisert.

Pensjonspremie SPK og arbeidsgiveravgift er feilbudsjettert og kommer fra forslag til budsjett for Bagn skule og Begnadalen skole sett under ett. Dette utgjør **1050 000**

Økning datautstyr pga koronatiltak: alle elevene trengte hver sin pc, det ble kjøpt ca 20 stk.

Det reelle mindreforbruket for Bagn skule er slik **132 000**

Oppvekst og kultur, felles drift

Tjenesteområdebeskrivelse

Felles

- "Plan for trygt og godt barnehagemiljø i Sør-Aurdal kommune" er utarbeidet i 2020 etter nytt kapittel VIII i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø, som trådte i kraft 1.januar 2021.
- "Beredskapsplan for barnehageeier" i forbindelse med Covid-19 er utarbeidet i 2020 og oppdateres.
- "Beredskapsplan for skoleeier" i forbindelse med Covid-19 er utarbeidet i 2020 og oppdateres.
- "Plan for bekymringsfullt skolefravær - Skolevegring" er utarbeidet i 2020.
- "Plan for godt og trygt skolemiljø i Sør-Aurdal kommune" er revidert i 2020.

Kultur

- "Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet i Sør-Aurdal kommune 2018-2021" er fulgt opp med spillemiddelsøknader i 2020. Handlingsprogrammet til planen er rullert for år 2021 og fulgt opp med saksbehandling og søknader om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet for år 2021. Planen skal revideres i 2021 for ny planperiode.
- Det har vært mindre aktivitet i Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken i år under pandemien.
- "Kulturplan for Sør-Aurdal kommune 2015-2020" gjelder fortsatt og er førende for saksbehandling på kulturområdet, tildeling av kulturmidler og tilskudd. Revidering av planen står for tur.

Kulturmidler - tilskuddsområder:

- 2550 Barne- og ungdomsarbeid
- 4680 Sang, musikk, kunstformidling
- 4700 Idrett, friluftsliv, mosjon
- 4725 Samfunnshus, driftsstøtte
- 4735 Øvrige kulturformål

Tilskudd fra kulturmidlene til drift av frivillige lag og foreninger er utbetalt i samsvar med rammefordelingen av kulturmidlene for år 2020. Det har vært færre søknader om tilskudd til kulturformål/arrangementer. Tilskudd er tildelt i samsvar med "Kulturplan for Sør-Aurdal kommune"

Kulturskole
Sør-Aurdal kulturskole har deltatt i veiledningsordning med Norsk Kulturskoleråd med fokus på videreutvikling av kulturskolen. "Lokal læreplan for Sør-Aurdal kulturskole" med fagplaner er under utarbeiding i tråd med Rammeplan for kulturskolen.

Det jobbes kontinuerlig videre med å:

- øke profesjonaliteten for å styrke vår plass som en av flere kommunale skoler.

- synligheten for å øke bevisstheten blant alle kommunen sine innbyggere

- rasjonaliteten for å nytte våre ressurser på best mulig måte, så vi til enhver tid kan produsere flest mulig og best mulig tjenester i alle ledd. For unge som for voksne.

- se på mulighetene for å jobbe mer tverrfaglig inn mot andre kommunale avdelinger. Folkehelse, eldreomsorg, psykisk helse

Et stort ønske fra kulturskolen er å kunne ha en viss fleksibilitet i rammene våre, og kunne tilby alle søkende elever plass til enhver tid.

Vassfaret leirskole:

Leirskolen driftes privat, men lærerne ved skolen er ansatt i Sør-Aurdal kommune. Kommunen får refusjoner fra andre kommuner som benytter seg av dette tilbudet.

Utvikling og utfordringer

Oppvekst og kultur med tjenesteområdene barnehage, skole og SFO, kulturskole, kultur, bibliotek, innvandrertjeneste og leirskolen, har vært gjennom et krevende år. Pandemien har medført planlegging for raske skifter mellom tiltaksnivåer for å ivareta smitteverntiltakene på en god måte innenfor alle tjenestene. Dette har preget hverdagen for barn, elever, ansatte og foreldre med hjemmeskole og kohorter i skole og barnehage. Smitteverntiltakene i skole og barnehage har vært inngripende i hverdagen for foreldrene. Barn med foreldre i samfunnskritiske funksjoner har gjennom hele perioden fått omsorgstilbud i skole og barnehage. Kulturlivet har vært preget av smitteverntiltakene og kommunale bygg har vært stengt for frivillig aktivitet i perioder under pandemien.

Det har vært utfordrende for Vassfaret leirskole under nedstengningen. Skolen har prøvd å flytte på tilbudet for enkelte kommuner, men opplever da at smittesituasjonen i enkelte kommuner medfører at de på nytt må avlyse oppholdet.

Utvalgte resultater

Oppvekst og kultur har utarbeidet beredskapsplaner skole- og barnehageeier i forbindelse med covid-19 pandemien. Skolene og barnehagene har tilpasset driften til tiltaksnivåer for smitteverntiltakene. Dette har blitt løst på en god måte i tråd med retningslinjer fra Regjeringen og lokale bestemmelser fra kommunens beredskapsteam.

Det har vært stor aktivitet med utbygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunen med støtte fra spillemidlene, og flere av anleggene er ferdigstilt i 2020. Oppvekst og kultur følger opp spillemiddelsaksbehandlingen med søknader og utbetalinger, og reviderer kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

Viktige begivenheter

Kulturkvelden 2020 ble utsatt pga covid-19 og planlegges gjennomført 19.november 2021 i Sør-Aurdalshallen med utdeling av Kulturprisen og Idrettsprisen for årene 2020 og 2021. Kulturprisen 2020 tildeles Sonja Bordewich og Kristian Grimsrud Strøm. Idrettsprisen 2020 tildeles Tuva Moen Lien.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	4 357	4 645	4 870	224	4,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	797	298	420	121	28,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 200	2 044	2 667	623	23,4 %
Overføringsutgifter	2 315	3 717	1 017	-2 700	-265,5 %
Finansutgifter	1	388	605	217	35,9 %
Sum Driftsutgifter	**9 671**	**11 092**	**9 578**	**-1 513**	**-15,8 %**
Salgsinntekter	-333	-278	-280	-2	0,7 %
Refusjoner	-3 537	-4 413	-1 183	3 230	-273,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-350	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-4 220**	**-4 691**	**-1 463**	**3 228**	**-220,6 %**
Netto resultat	**5 451**	**6 401**	**8 115**	**1 714**	**21,1 %**

Kommentar til status økonomi

2250 Oppvekst og kultur, felles drift:

Mindreforbruk utgifter: Det ble ikke ansatt rådgiver før august -> 360´ubrukte lønnsmidler. Refunderte kostnader til skoleskyss ved nedstengning er ikke fordelt ut igjen på skolene -> 324´ SAK har ikke gjesteelev fra august 2020 -> 280´ Ikke gjennomført leirskole pga Covid-19 -> 118´Avskrivninger 605´ligger inne i budsjett men er ikke regnskapsført

Merinntekter: Statstilskudd: 185´ bedre digital hjemmeundervisning -> utgiftsført ute i tjenestene. 320´ tilskudd til Oppfølgingsordningen -> avsatt på fond til bruk i 2021

2550 Tilskudd til barnehage- og ungdomsarbeid: Mindreforbruk pga avlyst UKM fylke og mindre aktivitet/færre arrangementer pga covid-19.

2245 PPT: 204´ i mindreforbruk på grunn av at lønnskostnadene har vært lavere enn budsjettert. Det har ikke vært mulig å sette inn kvalifisert vikar ved fravær

4660 Kulturvern muséer: Økning i avtalefestet driftstilskudd til Valdresmusea AS.

4680 Sang, musikk, kunstformidling: Mindreforbruk pga mindre aktivitet i Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken pga covid-19. Produksjonene i Den kulturelle skolesekken og konsertene i Den kulturelle spaserstokken som er gjennomført i 2020 ble dekt av tilskudd fra fylkeskommunen. Større tilskudd inn til Sør-Aurdal i Den kulturelle spaserstokken etter ny fordelingsmodell i Innlandet.

4700 Idrett, friluftsliv, mosjon: Kr 2 543 900 inn og ut gjelder videreutbetaling av spillemidler til utbygging av lagseide anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Det har vært stor aktivitet med utbygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet - nærmiljøanlegg og ordinære anlegg i kommunen.

Avtalefestet driftstilskudd til Valdres Storhall AS var i 2020 akonto for år 2020 kr 70 000 og årsavregning for 2019 kr 21 815, sum kr 91 815 + mva.

4735 Øvrige kulturformål: Færre arrangementer i 2020, derfor mindreforbruk på tilskudd til kulturformål.

4820 Andre religiøse formål: 2020 var siste året kommunene utbetalte tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke med medlemmer i kommunen. Etter ny Lov om tros og livssynssamfunn gjeldende fra 01.01.2021, utbetales tilskuddene på sentralt nivå.

2600 Kulturskole: Vi drar fortsatt med oss noe som ser ut som merforbruk på lønn pga en lærer som i lengre tid var lønnet som "ekstrahjelp "Dette skal nå fra inneværende år være rettet opp.

Art 1200 kulturskole har et overforbruk som skyldes en kombinasjon av innkjøp av utstyr til våre nye lokaler i Sør-Aurdalshallen, og innkjøp av iPad til lærerene for bruk i digital undervisning. Disse brukes også i ordinær undervisning som en type "mini-studio"

4900 Vassfaret leirskole: reduserte inntekter som følge av nedstengningen. Skolen har forsøkt å finne nye tidspunkt for de kommunene som ikke fikk reist. Lærerne har gått inn i grunnskolen

Oppsummering tiltak

Kulturmidler i tilskudd til drift av frivillige lag og foreninger i kommunen er tildelt som normalt i samsvar med Kulturplan for Sør-Aurdal kommune i 2020 innenfor tilskuddsområdene 2550 Barne- og ungdomsarbeid, 4680 Sang, musikk, kunstformidling, 4700 Idrett, friluftsliv, mosjon, 4725 Samfunnshus driftsstøtte, og 4735 Øvrige kulturformål. Det har vært færre arrangementer i 2020 som har søket om tilskudd til kulturformål. Andre tilskudd på kulturområdene er utbetalt som normalt i tråd med Kulturplan for Sør-Aurdal kommune.

Det har vært mindre aktivitet i Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken grunnet smitteverntiltak i forbindelse med covid-19.

Sør-Aurdal ungdomsskole

Tjenesteområdebeskrivelse

Sør-Aurdal ungdomsskole har 78 elevar i skuleåret 2020-21. Skulen har ca. 16 årsverk. (Utvida stillingsramme pga. elevar med særskilte behov.)

Utvikling og utfordringer

Korona: Mest utfordrande dette året er sjølvsagt korona-epidemien. Stenginga 12. mars 2020 kom brått på, men fleire faktorar gjorde at heimeundervisninga vart relativt vellukka:

- skulen har pc til alle elevar
- elevar og lærarar var ganske godt kjende med dei programma som vi trengte til heimeundervisninga
- lærarane er organiserte i klasseteam, og dette letta samarbeidet mellom lærarane
- det vart raskt etablert eit mønster for kontakt med elevane i kvar klasse samla, samt individuell oppfølging gjennom veka, og oftare for dei som vi vurderte som mest utsette
- gode drøftingar i lærarpersonalet, i rektorkollegiet, og dialog med beredskapsgruppa gjorde at det var god informasjonsflyt

Takka vere initiativ frå lærarane, fekk 10. klasse gjennomført ein avslutningstur til Lofoten, i staden for den planlagte turen med dei kvite bussane til Polen og Tyskland.

Gjenopninga var krevjande, men vi fekk raskt til ganske gode rutinar for å ivareta smittevern. Før skulestart hausten 2020 vart det montert vaskerenner ved alle elevinngangar, og dette letta den daglege rutinen med handvask.

Forsterka reinhald og små endringar i timeplanen har gjort det mogleg å bruke Sør-Aurdalshallen til undervisning, og det er eit stort gode for skulen.

Ny læreplan (LK20): Ny læreplan vart teken i bruk for 8. og 9. klasse hasten 2020. SAUS har valt å prøve ut mange nye digitale læreverk. Erfaringane med desse vil vere eit godt grunnlag for å kjøpe inn ein del vanlege lærebøker. Lærarane har vore flinke til å prøve ut nye undervisningsformer som læreplanen og dei nye læreverka legg opp til.

Kompetanse: SAUS har sakna kompetanse i spesialundervisning. Kommunen vil prioritere søknader til etterutdanning i dette, og frå hausten 2021 startar tre lærarar ved skulen med utdanning ved HINN. Ein lærar avslutter 60 studiepoeng i engelsk våren 2021, men pga. av permisjonar har SAUS likevel bruk for kompetanse i engelsk og norsk frå hausten 2021. På grunn av endringa frå fire- til femårig lærarutdanning kan det bli ei utfordring nett dette året.

C-blokka: Bygget blir no brukt til kommunale møte, og til lokale for motorgruppa ved skulen. Vedtaket om riving har ført til bekymring for kor motorgruppa skal halde til i framtida. Det er viktig for skulen å halde på dette undervisningstilbodet.

Utvalgte resultater

Ein viser til tilstandsrapporten for oppvekst og kultur for 2020, som inneheld detaljerte opplysningar om resultat m.a. frå nasjonale prøver, elevundersøkinga og standpunktkarakterar.

Viktige begivenheter

Eg viser til punktet "Utvikling og utfordringer" over.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	11 220	11 180	10 875	-305	-2,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	859	1 046	990	-56	-5,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	45	93	0	-93	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**12 126**	**12 319**	**11 865**	**-454**	**-3,8 %**
Refusjoner	-1 082	-1 426	-515	911	-176,9 %
Sum Driftsinntekter	**-1 082**	**-1 426**	**-515**	**911**	**-176,9 %**
Netto resultat	**11 044**	**10 893**	**11 350**	**457**	**4,0 %**

Kommentar til status økonomi

Rekneskapen viser eit underforbruk på 470 000 kr. I desember 2020 var prognosen eit underforbruk på 147 000 kr. Faktiske utgifter til **pensjonspremie SPK** viste seg å vere ca. 250 000 kr *mindre* enn budsjettert. Faktiske utgifter til pensjonspremie var ikkje klar før i januar 2021.

Posten *refusjon fra private* var uventa stor i 2020, då kommunen fekk refusjon for frikjøp av hovudtillitsvald for både 2019 og 2020 utbetalt i 2020. I samråd med kommunalsjef vart dette brukt m.a. til ei mellombels assistentstilling, og til vikarar i kunst og handverk og tysk. Refusjonar for sjukeløn i samband med langtidsfråvær, kombinert med økonomisk vikarbruk, gjorde det mogleg med innkjøp av læremiddel og inventar.

Det vart avtalt med kommunalsjef at SAUS burde ha eit underforbruk for å dekke overforbruk på andre tenestestader. Det er eit ønske at innbetaling til pensjonspremie anten må bli meir føreseieleg gjennom året, eller at kommunen overfører denne posten til ein sentral budsjettpost. Rapporteringa på denne posten gjennom året trefte godt på budsjett, men viste seg å vere heilt misvisande.

Oppsummering tiltak

Personale: SAUS har satsa på styrking av assistent- og lærarressursar.

Læremiddel: SAUS har prøvd ut ei rekkje nye digitale læringsressursar, dels ved bruk av eige budsjett, dels ved bruk av statleg overføring til dette føremålet.

Inventar og utstyr: Teknisk drift har kosta innkjøp av solskjermingsduk i glashuset. Vi trur det vil gjere mykje for at vi kan bruke rommet til undervisning, også på varme dagar. Det er kjøpt inn klassesett med solide elevstolar av same type som vi har kjøpt inn over fleire år. Oppvekst og kultur sentralt har kjøpt kontorstolar, og SAUS fekk fem av dei.

Fritt skulemateriell: SAUS har kjøpt inn mykje undervisningsmateriell, både til ordinær undervisning og spesialundervisning. Nytt musikkutstyr til musikkrommet i hallen, nytt naturfagsutstyr, øvingsdokker til førstehjelp, programvare og spel til spesialundervisning

Begnadalen skole

Tjenesteområdebeskrivelse

På skolen var det skoleåret 2019/2020 29 elever, skoleåret 2020/2021 har vi 23 elever. Det er elever i alle klasser. Klassene varierer fra 2 til 6 elever. Klassene er delt inn i **to basisgrupper.**

Ansatte vår 2020: 11 ansatte fordelt på 4,69 årsverk undervisning, 1,33 årsverk fagarbeider/assistent, 0,29 årsverk SFO, 0,6 årsverk administrasjon,

Ansatte høst 2020: 9 ansatte fordelt på 3,27 årsverk undervisning, 0,88 årsverk fagarbeider/assistent, 0,48 årsverk SFO, 100 % vikarpool oktober til desember, 0,6 årsverk administrasjon, økt til 0,8 årsverk fra medio oktober.

Satsingsområdet ved skolen er **elevmiljø og varm og tydelig klasseledelse**.

Skolen er sammen med familieteam og vernepleier i gang med å bygge opp en **ny grunnstruktur** med klare forventninger til elever og ansatte. Dette vil igjen gi bedre forutsigbarhet i skolehverdagen.

Høsten 2021 starter det 7 nye førsteklassinger. Utfordringen er allikevel **synkende elevtall.** Vi er bekymret for det sosiale miljøet når det blir så få elever. Det er også utfordrende å **rekruttere** lærere, samt vikarer med relevent kompetanse.

Utvikling og utfordringer

Høsten 2021 starter det 7 nye førsteklassinger. Utfordringen er allikevel synkende elevtall. Vi ser flere elever som strever sosialt. Det er også utfordrende å rekruttere lærere, samt vikarer med relevent kompetanse.

Skoleåret 2019/2020 var det 2 lærer som tok etterutdanning; norsk og matematikk. Dette skoleåret er det 1 lærer som tar etterutdanning i programmering.

Utvalgte resultater

Viser til tilstandsrapport lagt fram for Kommunestyret i 2020.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	5 225	5 019	4 157	-862	-20,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	444	374	500	125	25,1 %
Overføringsutgifter	21	24	0	-24	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**5 691**	**5 418**	**4 657**	**-761**	**-16,3 %**
Salgsinntekter	-132	-115	-105	10	-9,1 %
Refusjoner	-519	-850	-330	520	-157,7 %
Sum Driftsinntekter	**-651**	**-965**	**-435**	**530**	**-121,8 %**
Netto resultat	**5 039**	**4 453**	**4 222**	**-231**	**-5,5 %**

Kommentar til status økonomi

Det er satt inn ressurser i forhold til **samarbeid** for de ansatte. Det er utfordrende med få ansatte, der kun 1 lærer og 1 fagarbeider er daglig på skolen.

Høsten 2020 ble det ansatt en **vikarpoolstilling** som ble stasjonert ved skolen. Denne vikarpoolen er utgiftsført ved Begnadalen skole, da dette skulle være vedkommendes arbeidsplass dersom det ikke var behov for vedkommende ved de andre skolene. Begnadalen skole skulle prioriteres. Vikarpoolen har i perioder blitt brukt ved de andre skolene, uten at refusjoner har blitt inntektsført Begnadalen skole. Dette er hovedgrunnen til merforbruket Begnadalen skole har på lønn.

Administrasjonsressursen ble utvidet fra 60 % til 80 % fra medio oktober.

Begnadalen barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Begnadalen barnehage

*En avdelings barnehage med 15 barn(17 plasser) og 3 ansatte

* To pedagogiske ledere og en assistent

* Satsingsområder er språk, relasjoner og ute barnehage

Barnehagen har praktisert mye **utebarnehage** det siste året. En kohort var ute i lavvoen fra gjenåpning og helt frem til nytt barnehageår startet 20.august. De to siste ukene før sommerferien var også kohorten med de minste barna med ute. Det ble høstet mange gode erfaringer

Det har vært positivt med **økt digital kompetanse**, og bratt læringskurve i forhold til digitale møter og kurs

Den største utfordringen for barnehagen er et **raskt synkende barnetall** som gjør det vanskelig å legge tilrette for et allsidig tilbud for barna. Noen vil mangle leikekamerater på lik alder og utviklingsnivå i gruppa

Stabiliteten i personalet blir svært sårbar ved feks sykdom/fravær

Utvikling og utfordringer

Se tjenesteområdebeskrivelse

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	3 715	2 859	2 785	-74	-2,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	135	79	167	88	52,8 %
Overføringsutgifter	21	11	0	-11	0,0 %
Finansutgifter	0	35	0	-35	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**3 871**	**2 983**	**2 952**	**-31**	**-1,1 %**
Salgsinntekter	-610	-405	-601	-196	32,6 %
Refusjoner	-373	-168	-75	93	-123,5 %
Sum Driftsinntekter	**-983**	**-572**	**-676**	**-104**	**15,3 %**
Netto resultat	**2 888**	**2 410**	**2 276**	**-135**	**-5,9 %**

Kommentar til status økonomi

Merforbruk pga lønnsforskjell fagarbeider- ped leder. pedagognorm som sier max 14 plasser pr.ped leder medfører at 15 plasser krever 2 ped ledere

Mindre inntekt pga kun en ny søker fra august

Hedalen naturbarnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Hedalen Naturbarnehage

* To avdelinger

Bjørnehiet med 14 barn i alderen 3-5 år . Fire ansatte

Maurtua med 10 barn (20 plasser) Fire ansatte / to på onsdager pga færre barn

Satsingsområder er **språk og språkvansker** hos barn og **utebarnehage**

Barnehagen har fått på plass digital tavle. Denne skal være et hjelpemiddel i det pedagogiske arbeidet.

Barnehagen har fått **oppgradert uteområdet** med ny grillhytte. Turer dit er en godt likt aktivitet

To av barnehagens faste ansatte er godt igang med å ta **utdanning som barnehagelærer**. Dette vil bety at vi får kvalifisert personale i pedagogstillinger. Dette er viktig for å sikre kvalitet i barnehagetilbudet

Langtidsfravær er barnehagens største utfordring. Det er utfordrende å skaffe vikarer, og det går ut over kvalitet og stabilitet.

Utvikling og utfordringer

Det vises til tjenesteområdebeskrivelsen

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	3 668	3 638	3 362	-276	-8,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	210	147	237	90	38,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	2	0	-2	0,0 %
Overføringsutgifter	39	29	0	-29	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**3 917**	**3 816**	**3 599**	**-217**	**-6,0 %**
Salgsinntekter	-857	-584	-762	-178	23,3 %
Refusjoner	-309	-305	-76	229	-300,7 %
Sum Driftsinntekter	**-1 167**	**-889**	**-838**	**51**	**-6,1 %**
Netto resultat	**2 750**	**2 927**	**2 761**	**-166**	**-6,0 %**

Kommentar til status økonomi

Merforbruk pga

* Stort sykefravær medfører høye utgift til sykevikarer

* Noe mindre inntekt på foreldrebetaling aug-des pga 3 barn som hadde fått plass ikke startet i barnehagen som avtalt

Reinli barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

- Reinli barnehage sitt fokus er **språk** (ref. Språkkommune) og relasjonskompetanse.

- Gjennomsnittlig 70 barn og 90 plasser 2020

- Barnehagen er organisert med **5 avdelinger,** derav 2 småbarnsavdelinger. Barnehageåret 2020/2021 er disse to slått sammen for en ny organisering med gruppedeling for bedre utnyttelse av bygget.

- Vi er 24 fast ansatte, inkludert kommunens spesialpedagog. Vi har også lærling i barnehagen i tillegg til de fast ansatte.

- Totalt årsverk: 19,41. I tillegg er det kommunens spesialpedagog som har varierende stillingsstørrelse i Reinli barnehage, avhengig av ulike og varierende behov i kommunes tre barnehager.

Utvikling og utfordringer

- Personalet har brukt mye tid på å jobbe med egne rutiner og informasjonsflyt. Bruk av digitale løsninger er tid- og ressurskrevende for en tjeneste der man har ansatte som skal være sammen med barna alle sine arbeidstimer. Vi ser likevel at tiden vi har brukt på å bygge opp **gode samarbeid- og kommunikasjonsmåter** fungerer meget godt. Spesielt var dette uvurderlig under korona-situasjonen, både innad i personalet og ut mot foreldrene.

- Etter flere år der vi har diskutert hvordan vi kan utnytte barnehagens minste bygg, bestemt vi oss for å **slå sammen to småbarnsavdelinger** fra august 2020. Måten personalet samarbeider på og organiserer dagen gjør at vi må tenke nytt og finne nye og utviklende måter å tenke og jobbe på.

- **Bemanningsnormen** er lav med tanke på antall barn og en barnehages åpningstid. I grunnbemanning må man ha et vaktsystem som skal dekke åpningstiden på 9,5 time og med pauseavvikling, plantid til pedagogiske ledere og møtevirksomhet, er det få timer man er fullt bemannet i løpet av en dag (i snitt 3 timer av 9,5 time).

- Dessverre ser vi **rekrutteringsutfordring**, spesielt til stilling som pedagogisk leder.

- Med tanke på **universell utforming av bygg** til 2025 ser man utfordringer med bygget vi har som utgangspunkt. Det minste bygget har mange plan og trapper og er kun egnet til småbarn grunnet utforming og størrelse på rom. Dette bygget kan gi ekstra fysiske utfordringer for personalet. I hovedbygget er det også flere plan og mange trapper.

- **Trafikk** tett inntil barnehagen og parkeringsmuligheter for foreldre er dessverre dårlig.

- Man ser et stort behov for **spesialpedagog** i barnehagen, og det er utfordrende å ha en person i en slik stilling delt på kommunens tre barnehager. Vi ser at en spesialpedagog i barnehagen er en viktig brikke med tanke på tidlig innsats.

- **Lederressurser**: en styrer i en barnehage på denne størrelsen har utfordringer med å følge godt nok opp alle sine ansvarsoppgaver (personal, administrativ og økonomi). Det bør prioriteres en fast stilling som **assisterende styrer** for å styrke ledelsen i barnehagen. Dette gjør det også mindre sårbart når styrer er borte, da en pedagogisk leder som er stedfortreder må gå ifra sin avdeling og ikke har innsyn i styrers oppgaver.

- Måten **beredskapsgruppen** har jobbet i 2020 har vært meget god sett fra en mellomleders perspektiv. Digital samarbeidsplattform har vært avgjørende for informasjon, støtte fra kommunalsjef og samarbeid på tvers av tjenester, på ledernivå.

- Som mellomleder ser man **arbeidsmengden og arbeidspresset** en kommunalsjef har, og kan oppleve det uoverkommelig for én person å ha ansvar for så mange tjenester. Det anbefales og oppfordres til, fra en mellomleder, å se på muligheter for **fagansvarlig** på administrativt nivå for de ulike områdene, for å ivareta ledere i alle ledd.

Utvalgte resultater

Som styrer i Reinli barnehage ønsker jeg å berømme mitt **personale**.

- De er positive, løsningsorienterte og utfører jobben sin på en svært god måte.
- De er fremoverlente og søker løsninger og er stadig i utvikling - både som team på avdeling og barnehage som helhet.
- Som leder ser jeg et personale som er stolte av jobben sin og er genuint opptatt av å gi barn og foreldre en så god tjeneste som mulig, med de rammer vi har. Og man kommer ikke utenom å si at året 2020 har gitt et ekstra arbeidspress og utfordring.
- Personalet har likevel fokus på å ta med seg hva som kan ha kommet som gode løsninger ved å bli tvunget til å organisere seg og jobbe på en helt ny måte.

Jeg er stolt av Reinli barnehage, og mener ansatte, barn og foreldre fortjener så gode rammer som mulig for å gi så gode arbeidsvilkår og tjenester som mulig.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	11 027	11 359	11 775	416	3,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	660	412	499	87	17,4 %
Overføringsutgifter	99	90	0	-90	0,0 %
Finansutgifter	0	47	0	-47	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**11 785**	**11 908**	**12 274**	**365**	**3,0 %**
Salgsinntekter	-2 271	-1 772	-2 352	-580	24,7 %
Refusjoner	-775	-1 368	-555	813	-146,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-3 059**	**-3 140**	**-2 907**	**233**	**-8,0 %**
Netto resultat	**8 727**	**8 768**	**9 367**	**598**	**6,4 %**

Kommentar til status økonomi

Mindreforbruk:

- Lønn i faste stillinger er redusert på tjeneste 2100 Styrket barnehagetilbud, siden spesialpedagog gikk inn som pedagogisk leder (på disp.) under tjeneste 2000 Basistilbud barnehage fra august til desember 2020. Dette er en konsekvens av rekrutteringsutfordring til pedagogisk lederstillinger.

- Sykelønnsrefusjon høyere enn utgift sykevikarer.

- Ferievikar: får ikke tak i nok vikarer til å dekke både ferie og sykefravær

- Arbeidsgiveravgift er mindre enn budsjettert, da dette henger sammen med lavere kostnader på lønn

Sør-Aurdal folkebibliotek

Utvikling og utfordringer

Sør-Aurdal folkebibliotek 2020 ***(Endring fra 2019 i parentes)***

	Hovedbiblioteket Bagn	Hedalen filial	Begnadalen filial
Besøk	2595 (-3000)	1142 (-1063)	513 (-452)
Totalt utlån alle medier	5672 (-3199)	2429 (-2196)	895 (-695)
Klassebesøk	54 (-22)	26 (-14)	22 (-19)
Tilgjengelighet pr. uke	16	7	6
Aktive lånere med bostedsadresse utenfor kommunen	54	29	2
Årsverk samlet		1,3	

- Den store negative endringen er pga korona: Stengt bibliotek, ingen arrangement og ingen skoleklasser. Biblioteket har ikke vært oppholdsrom for lekser etc siden 12. mars 2020. Redusert tilgjengelighet totalt sett pga mindre stillingsressurs.
- Ca 13 % av våre aktive lånere har bostedsadresse utenfor kommunen.
- Arbeidet med samlingsutvikling både vår og høst 2020 (kassering og innkjøp).
- Vi har startet fokus på innkjøp av bøker i aldersgruppen 6-16 år (norsk og engelsk). Viktig både for å beholde leselyst, men også fordi vi er skolebibliotekene.
- For et bibliotek er det utfordringer å ikke kunne holde biblioteket åpent for annet enn utlån og innlevering. Hadde noen få, vellykkede arrangementer, men høstens hovedarrangement måtte avlyses pga nyoppstått koronasituasjon.

Utvalgte resultater

- Har hatt drift i store deler av nedstengningen på våren, med utlån og henting på døra.
- Startet prosessen med meråpent bibliotek i Bagn. Samlingsutvikling er også relevant her, i tillegg til innkjøp av selvbetjeningsautomat, RFID-brikker til hver enkelt bok.
- De arrangementene vi hadde var vellykkede, med fornøyde besøkende. Nytt, vellykket tilbud ble startet opp: Litterært pusterom.
- **Utvikling videre:**

  Vi har mange planer og ønsker framover, både når det gjelder aktiviteter, rommene, innhold og tjenester. Drømmer også om Valdres litteraturfestival (Valdresbiblioteka).

Viktige begivenheter

Prosessen med å jobbe framover mot et meråpent bibliotek anses å være av betydning, både for kommunens innbyggere og for hyttefolket.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	986	911	1 052	141	13,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	199	245	228	-17	-7,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	17	20	0	-20	0,0 %
Finansutgifter	44	44	93	49	53,1 %
Sum Driftsutgifter	**1 245**	**1 220**	**1 373**	**153**	**11,1 %**
Salgsinntekter	0	0	0	0	0,0 %
Refusjoner	-19	-35	0	35	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-19**	**-35**	**0**	**35**	**0,0 %**
Netto resultat	**1 227**	**1 185**	**1 373**	**188**	**13,7 %**

Kommentar til status økonomi

Biblioteket har 20 % mindre stillingsressurs siste halvår enn det som lå inne i budsjett. Reduksjonen ble gjort i forbindelse med nytilsettinger. I tillegg til lavere fastlønn fører det også til mindre utgifter til KLP og arbeidsgiveravgift.

Hedalen barne- og ungdomsskole

Tjenesteområdebeskrivelse

Hovedfokus/satsingsområder.

- Trygt og godt skolemiljø som er en forutsetning for god læring.
- Fokus på læring og kvalitet.
- Innføringen av nye læreplaner
- Oppfølgingsordningen

Utvikling og utfordringer.

Vår skole har et høyt antall elever med **sammensatte behov for tilpasninger**. Gjennom hele 3.kvartal og deler av 4.kvartal 2020 har skolen manglet fagpersoner med kompetanse innenfor spesialpedagogikk. Utfordringen for skolen fremover vil derfor være å trekke til seg tilstrekkelig **kvalifisert arbeidskraft** for dette formålet.

Med bakgrunn i langtidsfravær ble skolens **ledelsesressurser kraftig redusert** fra 1,4 årsverk til 0,55 årsverk fra september 2020. Samlet tid til ledelse er slik meget lav ved skolen sett i forhold til en normal situasjon. Dette resulterer i et økt arbeidspress for skolens ledelse, og det er en stor utfordring for driften av skolen. For å avhjelpe denne situasjonen har administrasjon Oppvekst og kultur utført noen rent administrative oppgaver for skolen.

Utvikling og utfordringer

De største utfordringene ved skolen var ved utgangen av 2020 knyttet opp imot **personellsituasjon**. Våre mange elever med sammensatte behov for tilpasninger krever en stabil arbeidssituasjon ved skolen. Dette har dessverre ikke vært tilfelle siste halvdel av 2020. Skolen manglet **ledelsesressurser og ressurser til spesialpedagog og miljøterapeut**. Dette har bidratt til en meget krevende hverdag for de andre ansatte ved skolen. Til tross for dette har samtlige elever blitt ivaretatt på en omsorgsfull og god måte, samtidig som at læringstrykket er opprettholdt. Dette er takket være **dedikerte og dyktige medarbeidere** ved skolen.

Utvalgte resultater

Vise til tilstandsrapport lagt frem for kommunestyre 2020

Viktige begivenheter

På grunn av den pågående korona-situasjonen har de fleste arrangementer enten blitt avlyst eller utsatt. Dette inkluderer :

- Diverse besøk/opptredener av Kultursekken
- Bokbussen

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	10 733	10 678	10 524	-154	-1,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	800	1 016	1 027	11	1,1 %
Overføringsutgifter	46	71	0	-71	0,0 %
Finansutgifter	0	28	0	-28	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**11 578**	**11 793**	**11 551**	**-242**	**-2,1 %**
Salgsinntekter	-152	-127	-130	-3	2,7 %
Refusjoner	-2 672	-3 504	-1 893	1 611	-85,1 %
Sum Driftsinntekter	**-2 824**	**-3 630**	**-2 023**	**1 607**	**-79,5 %**
Netto resultat	**8 754**	**8 163**	**9 528**	**1 365**	**14,3 %**

Kommentar til status økonomi

Nettoresultatet viser et positivt nettoresultat på 14,3 %. Dette skyldes :

- Høyere inntekter på grunn av gjesteelever enn budsjettert.
- Høyere sykelønnsrefusjon på grunn av høyt langtidsfravær
- Skoleledelse har tatt ekstra vikartimer i siste kvartal av 2020
- Vernepleierstilling er flyttet fra 204 til 210 aug. 2020 (beløp 225 ')
- Refusjon gjesteelever er : a) Feilbudsjettert med 841´ b) Nyankommet gjesteelev (refusjon generelle opplæringskostnader 150')
- Sykelønnsrefusjon (skoleledelse, ikke satt inn vikar, refusjon 439').

Helse og omsorg

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse og omsorg består av følgende tjenester:

- Institusjonstjeneste (Sør-Aurdalsheimen med 6 avdelinger, kjøkken og vaskeri)
- Hjemmetjenester (Hjemmesykepleie, Hjemmehjelp/ praktisk bistand, Omsorgsboliger, Hedalen og Solbraut bo- og servicesentra)
- Tilrettelagte tjenester (Praktisk bistand opplæring i egne hjem/ leiligheter, Arbeids- og aktivitetstilbud (Tingvolltoppen + kantine), Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), Støttekontakt, Avlastning, Omsorgslønn)
- Helse og familie - bestående av Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Ergo- og fysioterapitjeneste, Frisklivsentral, Legetjeneste, Psykisk helsearbeid, Tildelingskontor, Fekjærtunet overgangsboliger.
- Interkommunale tjenester - Barneverntjeneste + Barnevernvakt, Jordmortjeneste, NAV, Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) m/ legevakt, intermediær avdeling og kommunale akutte døgnplasser.

Utvikling og utfordringer

Kommunen skal ha et kvalitativt og desentralisert godt helse- og omsorgstilbud, som skal innfri de lover og regler som styrer tjenestene. Kommunen skal gi den enkelte en individuell vurdering når tjenester tildeles, med fokus på hva som er viktig for tjenestemottakeren. Tjenestene skal være preget av god samhandling og oppleves sømløse. Tjenestetilbudet skal være individuelt og fleksibelt og dekke kommunenes behov innenfor de økonomiske rammene. Kommunen skal gjøre sitt ytterste for å forebygge sosiale ulikheter og sykdom i befolkningen .

Den største utfordringen for sektoren det siste året har uten tvil vært forbundet med Covid-19. Sektoren har i løpet av 2020 vært utfordret med strenge regimer for å hindre smitte både av pasienter, brukere ute i kommunen og ikke minst ansatte. Dette har medført et høyt arbeidspress på alle ansatte og en stor slitasje for tjenestemottakerne som ikke har kunnet møte sine nære det siste året slik de har pleid å gjøre.

Det ønskes å understreke at alle ansatte med ledere i spissen har gjort en formidabel jobb, og virkelig stått på hele året!! I en periode spesielt i starten av pandemien, ble også ansatte omdisponert fra både Oppvekst og kultur og Plan og teknisk til oppgaver i Helse og omsorg - så stor honnør til hele organisasjonen for velvilje og innsats!

<u>Velferdsteknologi</u>

Folkehelsestatistikken fra 2019 viser en stor vekst i antall eldre i perioden 2020-2030. Dette vil utfordre tjenestene i økonomiplanperioden. For å forberede kommunens tjenester på en best mulig måte jobbes det med å kartlegge tidsbruk i hjemmesykepleien og velferdsteknologiske løsninger med tanke på å kunne håndtere det økte behovet for tjenester vi ser vil komme. Tjenestene må utvikles og tilpasses morgendagens behov i tråd med nasjonale føringer og utviklingen i samfunnet. Sektoren har vært under omorganisering de siste årene for å kunne rigge seg for å møte fremtidens omsorgskrav. Det vil stille større krav til bruk av velferdsteknologi for å kunne jobbe smartere og samtidig ivareta kravet til kvalitativt gode tjenester.

Sør-Aurdal kommune har i 2020, sammen med de øvrige kommunene i Valdres, gått til anskaffelse av en felles plattform for velferdsteknologi. Valgt teknologiplattform er SENSIO, og valgt underleverandør er

Atea. Denne nye plattformen danner grunnlaget for blant annet nytt sykesignalanlegg ved Sør-Aurdalsheimen (sykehjemmet) som er under planlegging. Sør-Aurdal kommune er også i gang med utrulling av elektroniske medisindispensere for multidoser i sektoren i tillegg til planlegging av andre velferdsteknologiske løsninger. Plattformen vil i fremtiden utgjøre fundamentet for digitaliseringen sektoren.

Det jobbes med kompetanseheving i de enkelte tjenester. Kompetanseplan for helse og omsorg revideres, og som vil si noe om utfordringer og muligheter de neste fire år. 2020 har vært sterkt preget av covid 19 og dette vil og være med å styre/påvirke tjenestene i 2021. Tjenestene må tilpasse seg en uforutsigbar hverdag med de tiltak som til enhver tid er gjeldende. Det økte fokuset på smittevern og regler for avstand har utfordret tjenestene. Dette har vært bidragsytende med tanke på bygningsmessige tilpasninger for å kunne sikre forsvarlig tjenesteyting.

Den nye reformen Leve hele livet stiller krav til endring av tjenesteinnhold og vil være styrende for utviklingen fremover. Å se denne i sammen med en kommunal digitaliseringsstrategi og ny kompetanseplan for sektoren vil være nødvendig for å forberede sektoren for de kommende år.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
1450-Interkommunale tjenester	23 442	24 149	23 183	-966	-4,2 %
4400-Institusjon og hjemmetjenester	46 248	43 373	44 573	1 200	2,7 %
4410-Helse- og omsorg , felles	0	-1	0	1	0,0 %
4450-Tilrettelagte tjenester	32 084	31 659	30 324	-1 335	-4,4 %
4500-Helsestasjon og skolehelsetjeneste	1 923	1 991	2 002	11	0,6 %
4510-NAV Valdres Sør-Aurdal	0	0	30	30	100,0 %
4515-Helse og familie, felles	7 006	6 762	6 975	213	3,1 %
4520-Ergo- og fysioterapitjenesten	1 322	1 536	2 157	621	28,8 %
4530-Psykisk helse	3 462	7 892	8 683	791	9,1 %
Sum	**115 488**	**117 361**	**117 927**	**566**	**0,5 %**

Kommentar til status økonomi

Samlet sett fikk Helse og omsorg et mindreforbruk på 0,5 % (kr. 566'), der noen tjenester hadde merforbruk og andre mindreforbruk. Arbeidsgiveravgift ble redusert i løpet av året pga koronapandemien, og utgifter vedrørende KLP ble mindre enn budsjettert. Andre årsaker til mindreforbruket er mer sykelønnsrefusjon sett opp mot utgifter til sykevikarer.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,51 %	9,64 %	13,15 %

Interkommunale tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Sør- Aurdal kommune er deltagere i flere interkommunale tjenester i Valdres. Dette er bl.a Barneverntjenesten, Jordmortjenesten, NAV, Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) som ivaretar Kommunale Akutte Døgnplasser, samt intermediær plasser. De interkommunale tjenestene ivaretar også den lokale legevakten utover ordinær åpningstid.

Utover dette så er Sør-Aurdal kommune tilknyttet Ringerike Krise- og kompetansesenter som er lokalisert på Hønefoss, Smiso (støttesenter for incest og seksuelle overgrep), som i løpet av 2020 endret

navn til NOK, som er lokalisert på Gjøvik, Overgrepsmottaket. I tillegg ble vi tilknyttet Hallingdal Miljørettet Helsevern i 2020, og inngikk avtale med Barnevernvakten i Ringerike kommune fra 01.01.20

De interkommunale tjenestene sikrer at Sør- Aurdal kommune har mulighet til å innfri de lovkrav som stilles på de tjenestene som krever mer spesialisert behandling /kompetanse, samt det bidrar til å gjøre tjenestene mer robuste.

Det bør ellers nevnes at ny barnevernlov sier at tiltak overfor barn/ unge nå skal kunne følge til barnet/ungdommen er 25 år, mot tidligere 23 år. Dette vil naturlig nok kunne få økonomiske konsekvenser for kommunen.

Utvikling og utfordringer

I likhet med alle andre tjenester ble også de interkommunale tjenestene rammet av pandemien, med de utfordringer det har medført. Det har vært en bratt læringskurve med å gjennomføre digitale møter med mange deltagere. En positiv effekt ved dette har vært mindre behov for å kjøre til møter, som har spart både tid og utgifter til kjøring. Men, en ser også viktigheten med å kunne treffes fysisk for å bygge relasjoner for samarbeid.

En viktig hendelse i 2020 må nevnes med oppstart for ny modell for psykisk helsevern i Valdres - et samarbeidsprosjekt mellom kommunene og Sykehuset Innlandet (SI). Denne representerer en dreining og et skifte fra døgntilbud som basis, til spesialisthelsetjenestetilbud på dagtid som basis. Dette innebærer at spesialisthelsetjenesten vil følge opp pasientene tettere der hvor pasientene oppholder seg. Avhengig av pasientens psykiske lidelse og funksjonsnivå vil pasienter som har behov for døgnbehandling kunne få tilbud ved intermediæravdelingen på VLMS, eller de andre døgnenhetene på DPS Gjøvik, Reinsvoll eller Sanderud. Oppstart av tilbudet ved VLMS startet i oktober.

I tillegg til døgntilbud ved VLMS, er en annen del av modellen at det ble etablert FACT-team i Valdres fra mars -20. FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment) er oppsøkende team der tanken er at de skal gi helhetlige tjenester, både fra spesialist- og kommunehelsetjenesten, til mennesker med psykiske lidelser - til de som ofte lar være å ta kontakt med helsetjenesten selv. Sør-Aurdal har pasienter som følges opp av FACT-teamet.

Det vises ellers til egne årsmeldinger fra de ulike samarbeidspartnere / vertskommuner.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	55	0	-55	0,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23 442	24 094	23 183	-911	-3,9 %
Overføringsutgifter	0	14	0	-14	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**23 442**	**24 162**	**23 183**	**-979**	**-4,2 %**
Refusjoner	0	-14	0	14	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**0**	**-14**	**0**	**14**	**0,0 %**
Netto resultat	**23 442**	**24 149**	**23 183**	**-966**	**-4,2 %**

Kommentar til status økonomi

Interkommunale tjenester hadde et merforbruk på 4,2 % (kr. 966'), der noen tjenester hadde merforbruk og andre mindreforbruk. Merforbruk finnes i hovedsak i barneverntjenesten og legevakten -

dette forklares med nye barnevernstiltak gjennom året, samt ekstrakostnader pga pandemien ved legevakten.

Institusjon og hjemmetjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Sør-Aurdalsheimen er Sør-Aurdal kommune sitt høyeste omsorgsnivå. Vi har 45 (49) plasser der;

- 21 plasser er forbeholdt personer med demens/ kognitiv svikt,
- 8 plasser for rehabilitering/ korttidsopphold/ avlastning/ palliasjon
- 16 ordinære langtidsplasser
- 4 ekstra plasser er brukt i perioder med stort behov for korttidsplasser/ avlastning

7 av plassene for personer med demens leies for tiden ut til Nord-Aurdal kommune.

I tillegg har sykehjemmet institusjonskjøkken og eget vaskeri/ renholdsavdeling.

Sør-Aurdalsheimen har totalt ca.50 årsverk, fordelt på ca. 90 ansatte.

Antall opphold fordelt på tjenestetype i 2020:

- Avlastning i institusjon: 28
- Dagopphold i institusjon: 1
- Korttidsopphold: 143
- Langtidsopphold: 42
- Rehabiliteringsopphold: 10
- Tidsbegrenset opphold- annet: 8
- Antall langtidsopphold innvilget: 10

Antall dødsfall: 30 (2019:34) inkluderer også Austgarn

Hjemmetjeneste, herunder hjemmesykepleie og praktisk bistand/hjemmehjelp: Hjemmetjenesten er organisert i to avdelinger,

- Hjemmetjenesten 1 (øvre; hjemmeboende i Bagn, Reinli, Leirskogen og Hølera)
- Hjemmetjenesten 2 (ytre; hjemmeboende i Begnadalen og Hedalen, og bemannet bofellesskap for personer med demens)
- Hver avdeling har sin base i respektive bo- og servicesentra i Bagn og Hedalen.

<u>Hjemmetjenesten 1:</u> 12,85 årsverk, fordelt på 22 ansatte

Antall tjenestemottagere vs. gjennomsnittlig tjenesteomfang totalt per uke:

- Hjemmesykepleie: 99 unike tjenestemottagere, totalt snitt 362 timer totalt per uke.
- Praktisk bistand/hjemmehjelp: 58 unike tjenestemottagere, totalt snitt 48 timer totalt per uke.

<u>Hjemmetjenesten 2:</u> 14,6 årsverk, fordelt på 23 ansatte

Antall tjenestemottagere vs. gjennomsnittlig tjenesteomfang totalt per uke:

- Hjemmesykepleie: 62 unike tjenestemottagere, totalt snitt 434 timer totalt per uke.
- Praktisk bistand/hjemmehjelp: 23 unike tjenestemottagere, totalt snitt per uke 16 timer totalt per uke.

Differansen mellom avdelingene er hovedsakelig knyttet til ulike individuelle behov hos den enkelte tjenestemottaker, og for øvrig naturlig variasjon mellom avdelingene grunnet ulik bygningsmessige forhold ved bo-og servicesentrene, og variert mulighet for kjøp av privat hjelp.

Fellesfunksjoner for Institusjon og Hjemmetjenster - og kommunen forøvrig: **Kreftkontakt** og **Demenskontakt**, begge i hver sin 20% stilling. Dette er viktige stillingsressurser og er en styrke for tjenestene.

Vi har i flere år hatt **Dagtilbud for hjemmeboende personer med demens,** som har vært et samarbeid mellom kommunen og Frivilligsentralen, lag og foreninger. Også dette tilbudet har vært berørt av pandemien, og måtte holde stengt over lenger tid i 2020.

Utvikling og utfordringer

Sør-Aurdalsheimen

2020 har vært et annerledes år grunnet covid-19. Pandemien har preget hverdagen betydelig, men vi har kommet greit gjennom. Rutiner ble utarbeidet og implementert raskt. Personalet har stilt opp og bidratt til dugnaden med nye og andre oppgaver i tillegg til normal drift. Vi har fått mye god lærdom og erfaring, og mener pasientene våre er blitt godt ivaretatt. Det har innimellom vært krevende å få ut informasjon og få forståelse fra pårørende, spesielt i perioder med besøksforbud og strenge smitteverntiltak. Dette har også gått seg til. Personalet har måttet tilpasse seg ved å miste muligheten til å jobbe andre steder. Det er forsøkt å tilrettelegge slik at deltidsansatte og vikarer skal få nok vakter her på SAH. Det har skapt en del ekstra utfordringer for avd ledere, men med godt samarbeid og god informasjon har vi kommet til en felles forståelse for situasjonen.

Vaskeri/ renhold har fått en del ekstra oppgaver. I siste halvdel av 2020 ble det satt inn 20% ekstra stillingsressurs for å imøtekomme behov for ekstra renhold.

Hjemmetjenesten:

2020 bærer preg av koronapandemi, karantenesetting av ansatte og pasienter, kjappe omgjøringer og tilpasninger. Alle ansatte har gjennomført de kurs og kompetansehevende tiltakene som har vært nødvendig og pålagt for å være godt rustet dersom smitte skulle bli et faktum. Vi er stolte av å ha en stabil gruppe ansatte som tross årets annerledeshet trofast har møtt på jobb, tilpasset seg nye oppgaver, taklet usikkerhet og ytt gode tjenester.

Hjemmetjenesten har hatt stedlig tilsyn av helsetilsynet. I etterkant er det påstartet et omfattende kvalitetsforbedrende arbeid knyttet opp mot rutiner og system i tjenesten spesielt, og hele organisasjonen generelt. Med målsetning om å sikre mest mulig likhet i begge avdelinger har det blitt innført regelmessige møtepunkt på tvers for leder, tillitsvalgt og verneombud (3-partsmøter).

Fra september 2020 fikk våken ambulerende nattevakt også inkludert ansvar på natt for hjemmeboende i kommunens ytre del (Begnadalen og Hedalen), mot tidligere bakvakt på natt hos hjemmesykepleiens ansatte. Dette er et fremskritt når det gjelder lik tilgang på like tjenester for kommunens innbyggere.

Hjemmetjenesten står ovenfor utfordringer med å rigge seg til en fremtid med økt antall eldre og hjelpetrengende, og færre hjelpere og hender. Det hviler stort ansvar på dagens tjeneste til å rigge

tjenestetilbudet på en «smart» måte. Lære oss digitale og velferdsteknologiske hjelpemidler godt nok så vi kan oppleve en faktisk og gjerne målbar avhjelping av dette i fremtiden. Riktig og målrettet bruk av velferdsteknologi, økt involvering og bistand av pårørende og frivillige, og sikre riktig og god helsefaglig kompetanse vil være viktig fremover.

Felles for Institusjon og hjemmetjenester:

Vi ble med i et prosjekt (MFYO) som er et modulbasert lærlingløp for personer som har utfordringer med å følge et standard lærlingløp. De følges opp med teori og praksis på arbeidsplassen, og blir vurdert ift realkompetanse og antall timer praksis, for å etterhvert gå opp til fagprøve. Det er bevilget midler fra regjeringen for å teste ut denne måten å utdanne helsefagarbeidere. Innlandet er plukket ut til å delta i dette prosjektet og vi har 4 lærlinger som jobber i institusjon og hjemmetjeneste i Sør-Aurdal kommune. Målet er at de alle skal ha fagbrevet innen 2022.

Vi har hatt flere sykepleierstudenter både ved Sør-Aurdalsheimen og hjemmetjenesten i løpet av pandemien der tre startet rett etter utbruddet og hadde en annerledes praksis med lønn. Alle studentene kom greit gjennom og besto praksisperioden.

Valdres videregående og kommunene i Valdres samarbeidet slik at elevene fikk gjennomført praksisperioder ved å samlet praksis over tre uker istedenfor å gå to dager pr uke over lengre tid. Vi hadde ingen elever på vårhalvåret, men tok imot 4 elever på høsten.

Tre lærlinger gikk opp til fagprøve og besto med høy måloppnåelse

Hvilende bakvakt i hjemmetjenesten ble avviklet og Sør-Aurdal kommune i sin helhet har heretter ambulerende nattevaktstjeneste med utgangspunkt SAH.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	60 628	58 192	57 735	-457	-0,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 072	5 176	4 155	-1 021	-24,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	961	1 009	869	-140	-16,1 %
Overføringsutgifter	954	985	514	-471	-91,6 %
Finansutgifter	200	459	230	-229	-99,6 %
Sum Driftsutgifter	**67 815**	**65 821**	**63 502**	**-2 319**	**-3,7 %**
Salgsinntekter	-7 470	-7 497	-7 270	227	-3,1 %
Refusjoner	-12 278	-13 146	-9 904	3 242	-32,7 %
Overføringsinntekter	-1 765	-1 733	-1 755	-22	1,3 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-53	-71	0	71	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-21 567**	**-22 448**	**-18 929**	**3 519**	**-18,6 %**
Netto resultat	**46 248**	**43 373**	**44 573**	**1 200**	**2,7 %**

Kommentar til status økonomi

For 2020 tilhørte Institusjon og Hjemmetjenester samme ansvarsområde. Dette området fikk samlet sett et mindreforbruk på 2,7% (kr. 1.200'), der noen tjenester hadde merforbruk og andre mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes i hovedsak mer inntekter enn forventet/ budsjettert, bl.a. på oppholdsbetaling. I tillegg ble det høyere sykelønnsrefusjon enn utgiftene til sykevikarer.

Tilrettelagte tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tilrettelagte tjenester har 46 årsverk i miljøarbeidertjeneste tilknyttet samlokaliserte boliger. Disse yter også bistand til personer utenfor bofellesskap. 4,9 årsverk i Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA), 2,5 årsverk til avlastning i privat hjem, og 5,27 til fritidskontakt.

Tjenestene ble gitt til dette antall personer:

- Praktisk bistand opplæring - 28 personer
- BPA - 3 personer
- Støttekontakt - 46 personer
- Avlastning i privat hjem eller leilighet - 10 personer
- Helsetjenester i hjemmet - 22 personer
- Omsorgsstønad - 11 personer
- Vedtak etter Kap 9 (tvang og makt) - 6 personer
- Veiledning skole/hjem - 8 personer

Utvikling og utfordringer

Pandemien har satt bremser for utvikling av fag, som startet med at planlagt kurs i Målretta miljøarbeid i Valdres som var tenkt i april, måtte avlyses. Dette inspirerte oss til å produsere vår egen kurspakke til nyansatte, og vi har tenkt å lage et hefte/kurspakke med den mest grunnleggende kunnskapen vi ønsker å dele med nye medarbeidere. Miljøterapeutene i samarbeid med fagleder og avdelingsledere, vil samarbeide om dette, og vi starter nå på våren 2021.

Våre ansatte har i flere år vært relativt flinke til å melde avvik, og har de senere år meldt avvik i Compilo. Nå ser vi fremover mot flere grunner til å bruke Compilo, da vi har startet arbeidet med å få inn alle våre rutiner der. Vi har planer om å overføre vår gamle "opplæringsperm" inn der også.

Interne fagdager som krever at mange ansatte er tilstede, har blitt satt på vent. Dette er noe de ansatte flere ganger har etterspurt, og har et ønske om. Det har vært avholdt fagmøter via video, men slike type møter er best med fysisk tilstedeværelse.

Vi gjennomførte en undersøkelse blant medarbeiderne i boligene, om hvem som kunne tenke seg å jobbe langvakter på helg, og dermed ha sjeldnere arbeidshelg på turnusen. Vi hadde møter med tillitsvalgte og sendte søknad om oppstart med langvaktturnus til Fagforbundet, Delta og FO sentralt rett før jul. Hensikten med langvaktturnus er mer forutsigbarhet og stabilitet for bruker, som kan redusere utfordrende atferd. De vil i større grad også ha mulighet til å reise ut på aktivitet på helg, uten å bli avbrutt av et vaktskifte.

Vi har utfordringer med å få rekruttert ansatte med bachelor i vernepleie. Faste, fulle stillinger har vært utlyst flere ganger gjennom 2020, men vi har dessverre ikke lykkes med å få ansatt noen. Det er få søkere, og de gangene det har vært kvalifiserte søkere, har de av ulike grunner endt opp med å ikke takke ja til tilbud om ansettelse. Dette fordi de da har fått forhandlet frem fordeler der de allerede er ansatt, eller at de har fått et annet jobbtilbud samtidig, som passer bedre med reisevei, familie etc.

Høsten 2020 drøftet avdelingsledere sammen med kommunalsjef og tillitsvalgt hvordan vi kunne løse dette. Vi kom frem til at vi skulle lage et oppsett hvor vi belyser mulighetene med lønnet permisjon i praksisperioder og under eksamen, samt mulighetene for stipend. Slik at de ansatte vi allerede har, om de er assistenter eller fagarbeidere, kanskje ser muligheten for å kombinere å ta en utdannelse med å

være ansatt. Dette mot bindingstid etter endt utdanning. Vi ønsker altså å forsøke å produsere våre egne vernepleiere, sett i sammenheng med at det muligens blir oppstart desentralisert samarbeid mellom Valdres og Hallingdal høsten 2022

Utvalgte resultater

Brukergruppen som vi yter tjenester til har dessverre hatt svært reduserte muligheter for å arbeide på sin arbeidsplass, Tingvolltoppen, eller å reise på skolen. Det har ført til at mange har fått roligere dager, mindre å stå opp til. Det har gitt brukerne og de ansatte utfordringer, samt muligheter å skape gode øyeblikk i hjemmet til brukeren, og forsøke å gjøre det beste ut fra situasjonen til tross for øvrige koronatiltak i samfunnet. Lunsjen fra kantina på Tingvoll har vært et lyspunkt, der de ansatte har bistått i bestilling og henting til de som ønsker det. Fritidskontaktordningen har også stått på vent i perioder, pga koronatiltakene, og de ansatte har kompensert med å ha tatt med seg brukere på biltur eller gåtur, eller tilrettelagt for telefonkontakt eller besøk av eller hos familiemedlemmer. De ansattes fokus har hele tiden vært å gjøre det beste ut av situasjonen i kombinasjon med å følge de gjeldende smittevernstiltakene. De skal ha ros for å ha stått i en krevende situasjon i flere måneder - år, med munnbind på, uten egentlig å klage over situasjonen. De innretter seg etter justeringer på tiltak, leser planer, stiller spørsmål, er hjemme ved symptomer, trør til når de egentlig kommer på overtid, og innfinner seg med pandemien og situasjonen.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	40 598	40 778	40 172	-606	-1,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 152	1 723	1 066	-657	-61,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	528	844	475	-369	-77,7 %
Overføringsutgifter	336	257	26	-231	-887,9 %
Finansutgifter	24	24	8	-16	-199,9 %
Sum Driftsutgifter	**42 637**	**43 626**	**41 747**	**-1 879**	**-4,5 %**
Salgsinntekter	-627	-572	-653	-81	12,5 %
Refusjoner	-9 554	-11 177	-10 570	607	-5,7 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-373	-218	-200	18	-9,2 %
Sum Driftsinntekter	**-10 553**	**-11 967**	**-11 423**	**544**	**-4,8 %**
Netto resultat	**32 084**	**31 659**	**30 324**	**-1 335**	**-4,4 %**

Kommentar til status økonomi

Samlet sett hadde Tilrettelagte tjenester et merforbruk på 4,4% (kr. 1.335'), der noen tjenester hadde merforbruk og andre mindreforbruk. Noe av merforbruket kan kobles til sykefravær/ behov for innleie og koronapandemien. Vanligvis nyttes personalet på tvers av boliger og øvre/ytre del av kommunen, men dette var ikke mulig i lange perioder av året pga smitteverntiltak. En annen viktig grunn til merforbruk i ansvarsområde, er at mye av ekstrautgifter tilknyttet pandemien ble regnskapsført på en av tjenestene tilhørende området - dette for å lettere ha oversikt over disse utgiftene. Det bør også nevnes tapte inntekter i kantine og Tingvolltoppen, dette også grunnet pandemien.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tjenesteområdebeskrivelse

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten:

- Består av 3 årsverk (2 helsesykepleiere og 1 familieveileder). I tillegg har tjenesten 0,5 prosjektstilling (familieveileder), finansiert av tilskuddsmidler fra Bufdir.
- Antall fødsler 2020: 8 barn
- Antall barn i helsestasjonen 0-5 år: 121 barn
- Ca 300 elever fordelt på 4 skoler, med betydelig geografisk avstand.

Utvikling og utfordringer

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud, med helsefremmende og sykdomsforebyggende fokus. Målgruppen er barn og unge 0-20 år og deres familier. I løpet av 2020 har vi fått på plass ønsket og nødvendig kompetanse. Fullført helsesykepleierutdanning og erstattet pensjonert fagleder. I tillegg hadde vi allerede på plass 2 familieveiledere med bred og god kompetanse for utfordringene vi står i. Vi opplever å ha et godt samarbeidsklima, og utfyller hverandre på en god måte. Det samarbeides også godt med andre tjenesteområder innad i egen kommune, regionalt og med BUP/ spesialisthelsetjenesten.

Stort sett stor velvilje blant foreldre til å motta anbefalt foreldreveiledning.

Det har vært ressursmangel skoleåret 19/20 pga utdanning. Dette har medført at en del oppgaver ikke ble utført i skolehelsetjenesten dette skoleåret. Det er jobbet aktivt høsten 2020, for å hente inn igjen det som gjenstår. En del av dette er hentet inn igjen, men det er også en del som fortsatt er ugjort. En grunn til dette, er at det har vært stort behov for lavterskeltilbudet, etter en lengre periode med redusert bemanning. Det er også krevende å hente inn, da dette kommer i tillegg til årets oppgaver. Det har vært utfordrende å jobbe effektivt i pandemitiden. Det har vært føringer av smittevernhensyn, som har medført redusert effektivitet. Samtidig har det vært svært lav terskel for å ikke kunne møte på jobb med milde symptomer.

Kommunen har ca 300 elever fordelt på 4 skoler. Skolene har betydelig geografisk avstand. Vår tjeneste bruker mye reisetid for tilstedeværelse på skolene, samt at når vi fordeler oss på flere enheter, oppleves tilstedeværelsen som mer begrenset.

Det kommer til uttrykk psykososialt strev blant elevene, som er mer omfattende enn det elevtallet tilsier.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	2 114	2 241	2 180	-61	-2,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	145	124	117	-7	-5,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	49	50	50	0	0,2 %
Overføringsutgifter	16	19	10	-9	-91,0 %
Finansutgifter	100	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**2 423**	**2 433**	**2 357**	**-76**	**-3,2 %**
Refusjoner	-453	-397	-310	87	-28,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-46	-45	-45	0	-1,1 %
Sum Driftsinntekter	**-500**	**-442**	**-355**	**87**	**-24,6 %**
Netto resultat	**1 923**	**1 991**	**2 002**	**11**	**0,6 %**

Kommentar til status økonomi

For Helsestasjon og skolehelsetjenesten ble regnskap for 2020, så og si på budsjett.

Helse og familie, felles

Tjenesteområdebeskrivelse

I 2020 var disse tjenestene samlet i "Helse og familie", og under dette ansvarsområdet;

- Tildelingskontoret
- Legetjenesten
- Administrasjon Helse og familie
- Karrieresenter Valdres

Utvikling og utfordringer

Tildelingskontoret (TDK)

TDK skal saksbehandle og tildele tjenester i hht lovverk og retningslinjer, samt være kommunens lovpålagte koordinerende enhet.

2020 har vært et utfordrende år med tanke på koronapandemien, og oppgaver knyttet til denne. Det har vært behov for omdisponering av ressurser innen helse og omsorg, bl.a. fra TDK. Dette ser vi fører til noe etterslep både i saksbehandling, oppfølging av rutiner, oppbygging av koordinerende enhet osv. Et etterslep som nok vil prege oss inn i 2021, og som vi må jobbe aktivt for å få bukt med. TDK saksbehandlet 630 saker i 2020.

Det er jobbet med implementering av hverdagsrehabilitering/ hverdagsmestring og bruk av velferdsteknologi i tildeling av tjenester. Dette bl.a. for at tjenester skal tilbys så langt nede i helse- og omsorgstrappa som mulig, og slik at tjenestemottakere kan bo hjemme så lenge som mulig. Systemadministrator for pasientjournalsystemet Profil og turnussystemet Ressursstyring er lagt til TDK med 20 % stilling. Systemadministrator har en viktig funksjon, da pasientjournalsystemet må fungere 24/7/365. En ser at ressurser til denne funksjonen med fordel skulle vært større, for å bedre kunne følge opp oppgraderinger og utnyttelse av systemet.

Legetjenesten

Legetjenesten gir nødvendig helsehjelp til alle som bor og oppholder seg i kommunen. Legene har oppfølgingsansvar overfor sykehjem, hjemmesykepleie og helsestasjons- og skolehelsetjenesten, samt deltar i det interkommunale legevaktsamarbeidet som vi er lovpålagt å ha. Tjenesten ble godkjent som turnussted for turnusleger i primærhelsetjenesten, og har hatt turnusleger/ LIS1-leger siden september 2018. Denne ordningen ønskes opprettholdt til ny fastlege/ 3.legehjemmel er på plass.

Situasjonen i forhold til koronapandemien har vært krevende i 2020, og vil antagelig være minst like krevende i 2021. Det har i perioder vært større behov for personale på legekontoret både i og utenom ordinær åpningstid, og ekstra personell har vært innleid. Opplæring i smittesporing og elektronisk verktøy for dokumentasjon tilknyttet smittesporing ble gjennomført av alle ansatte ved legekontoret, noen ansatte fra andre tjenester i Helse og omsorg, samt noen ansatte fra Plan og teknisk, Oppvekst og kultur. Dette har gitt oss en godt rustet "stab" av både helsepersonell og ikke helsepersonell, til å jobbe med smittesporing. Heldigvis ble det lite brukt for dette i 2020 - kommunen hadde 2 personer som testet positivt på korona, uten at dette fikk de store konsekvensene for så mange.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	6 311	6 253	6 631	378	5,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	593	688	615	-73	-11,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	574	1 233	508	-725	-142,8 %
Overføringsutgifter	244	240	205	-35	-16,8 %
Finansutgifter	3	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**7 725**	**8 414**	**7 959**	**-455**	**-5,7 %**
Salgsinntekter	-307	-338	-500	-162	32,4 %
Refusjoner	-412	-1 314	-484	830	-171,6 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-719**	**-1 652**	**-984**	**668**	**-67,9 %**
Netto resultat	**7 006**	**6 762**	**6 975**	**213**	**3,1 %**

Kommentar til status økonomi

Samlet sett hadde ansvarsområdet et mindreforbruk på 3,1% (kr. 213'). Dette er i hovedsak tilknyttet Tildelingskontoret, der ressurser måtte omdisponeres i perioder til andre områder i Helse og omsorgstjensten pga koronapandemien.

Ergo- og fysioterapitjenesten

Tjenesteområdebeskrivelse

Ergo- og fysioterapitjenesten

- Ant. årsverk fysioterapeut: 2,6 (gj.snitt etter faktisk ansatte i 2020: 2,2) Inkl. prosjekt hab/rehab: 0,6
- Ant. årsverk ergoterapeut: 0,6 til desember, deretter 0,5
- Ant. årsverk driftstilskudd: 1,7 (0,7 ubesatt i 3 mnd)
- Ant. årsverk ambulerende vaktmester: 0,6 - tilhørte budsjettmessig hjemmetjenesten i 2020, fra 2021 flyttet til Ergo-fysioterapitjenesten
- Ant. polikliniske pasienter: 433

Frisklivsentralen

- Ant. årsverk frisklivsveileder: 0,4 (vakant fra 1. nov 2020)
- Ant. deltakere: 27

Utvikling og utfordringer

Ergo- og fysioterapitjenesten

Ergoterapeut, fysioterapeuter med fastlønn, og fysioterapeuter med driftsavtale er alle fremdeles samlokaliserte, og det gjør at tjenesten opplever god oversikt over oppgaver, og kan gjøre gode prioriteringer imellom ulike oppgaver som tjenesten skal løse. Dette blir med jevne mellomrom løftet opp som positivt. Tjenesten gir polikliniske behandlinger, driver hjelpemiddelformidling, er en del av skolehelsetjenesten, følger opp i barnehager, helsestasjon og er en del av teamet på rehabiliteringsavdelingen. Tjenesten har satt i system intern kompetanseutvikling.

Det er viktig for tjenesten å komme tidlig inn med oppfølging, for at personer skal kunne mestre sine liv på en god måte, og snu sykdom før den utvikler seg uhensiktsmessig. Det er viktig for tjenesten å gi tilbud med god kvalitet, styrke mennesker i egne liv, slik at de raskest mulig kan leve gode liv med minst mulig bistand. På grunn av pandemien har tjenesten vært stengt noe ned, terapeuter har blitt benyttet i andre tjenester og oppfølging har båret noe preg av begrensninger som kan tilskrives pandemien. Det positive med pandemien er at ergo- og fysioterapeuter har blitt ganske godt kjent i andre tjenester, noe som er positivt for videre samarbeid.

Tjenesten har hatt utskifting av privatpraktiserende fysioterapeut og av ergoterapeut i løpet av året.

Ergo- og fysioterapitjenesten har i 2020 dradd hverdagsrehabiliteringsprosjekt (tilskuddsmidler fra Stasforvalteren). Dette fortsetter i 2021. Hverdagsrehabilitering er nå et fast tilbud som tilbys sammen med hjemmetjenesten. Ergoterapeut og fysioterapeut har så lenge smittevern har tillatt det, hatt faste tider i hjemmetjenestens to deler ukentlig.

Tjenesten driver fallforebyggende grupper og fysiopilatesgrupper. Det har også her blitt tilbudt i perioder hvor smittevern har tillat det.

Kompetanseutvikling i tjenesten 2020

- Fysioterapeut med spesialitet i ortopedisk medisin ansatt fra oktober 2020.

Utfordringer for tjenesten er at det fortsatt er begrenset fleksibilitet pga pandemien. Dette går kanskje aller mest utover det å komme tidlig inn i saker, og kunne jobbe forebyggende på en god måte.

Frisklivssentralen

Frisklivssentralen har blitt drevet av 40% frisklivsveileder. Frisklivssentralen ble flyttet ut av ergo- og fysioterapienesten og til lokaler på Tingvoll i 2019. Målet med dette er å få Frisklivssentralen til å bli den selvstendige helsetjenesten den skal være. Den er vegg i vegg med legetjeneste, helsestasjonen og psykisk helse.

Frisklivssentralen sin aktivitet har blitt påvirket av pandemien, men har klart å opprettholde noe gruppeaktivitet stort sett hele året, i at de har kunne drive ute. Frisklivssentralen og Frivilligsentralen har opparbeidet godt samarbeid, og drar veksel på hverandre. Målsettingen er at Frisklivssentralen skal bli knutepunkt for lærings- og mestringstjenester i Sør-Aurdal kommune. Siden 1. november har Frisklivssentralen ikke hatt ansatt frisklivsveileder.

Utfordring videre er å holde på ansatte over lengre tid i Frisklivssentralen. I tillegg opparbeide og holde på Frisklivssentralen sin lokalisering. Pr i dag, og siden pandemien sin start har lokalene blitt benyttet i fbm legekontoret og håndtering av pandemien

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	1 786	1 895	1 993	97	4,9 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	214	218	161	-57	-35,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	793	723	791	68	8,6 %
Overføringsutgifter	37	17	15	-2	-10,7 %
Finansutgifter	475	38	19	-19	-99,6 %
Sum Driftsutgifter	**3 305**	**2 891**	**2 979**	**88**	**3,0 %**
Salgsinntekter	-265	-294	-238	56	-23,5 %
Refusjoner	-1 441	-911	-451	460	-102,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-278	-150	-133	17	-12,6 %
Sum Driftsinntekter	**-1 983**	**-1 355**	**-822**	**533**	**-64,8 %**
Netto resultat	**1 322**	**1 536**	**2 157**	**621**	**28,8 %**

Kommentar til status økonomi

I **Ergo- og fysioterapitjenesten** ble det er mindreforbruk i 2020. Dette skyldes i stor grad at inntektssiden ble betydelig høyere enn budsjettert. I tillegg var det i en periode noe vakanse i stillinger.

Frisklivssentralen fikk også et mindreforbruk, som i stor grad skyldes færre utgifter, som kan sees i sammenheng med pandemien. I tillegg var det vakanse i stilling i vel 1 måned.

Psykisk helse

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsområdet/ budsjettområdet Psykisk helse består av tjenestene;

- Psykisk helsearbeid
- Kommunepsykolog
- Fekjærtunet overgangsboliger

Utvikling og utfordringer

Psykisk helsearbeid.

Psykisk helsearbeid er et tilbud til den som opplever psykisk sykdom eller er i en vanskelig livssituasjon. Tjenesten er lavterskeltilbud for alle aldersgrupper og jobber med forebygging, behandling / støttesamtaler og tilrettelegging for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne. Tjenesten gir tilbud om individuelle samtaler, gruppe-/kurstilbud, nettverksmøter, dagtilbud ved Skoglund og noe miljøarbeid. Tjenesten Psykisk helsearbeid er en tjeneste i kontinuerlig endring, dette henger sammen med bl.a endringer i spesialisthelsetjenesten og stadig overføring av oppgaver til kommunene. Dette stiller store krav til endringsvilje og fokus på å gi pasienten den behandlingen som kreves på riktig nivå.

I forbindelse med koronapandemien opplever tjenesten økt etterspørsel, noe vi antar vil vedvare også i 2021. Det har vært utfordrende for personalet og delvis måtte legge om måten å være i kontakt med pasientene på, pga pandemien. Kontakt på telefon og noe video har i perioder vært nødvendig i stedet for personlig kontakt, pga smittevernhensyn. Dagtilbudet var også stengt i noen uker, før det var tilrådelig å kunne ha åpent med smitteverntiltak, for et fåtall tjenestemottakere. Dette har vært viktig for de som har kunnet benytte tilbudet. Ulike gruppe- og kurstilbud har også måtte utgå pga pandemien, noe som har vært uheldig for flere tjenestemottakere.

Tjenesten har pga ekstra krevende brukere måtte kjøpe tjenester fra andre kommuner og eksterne tilbydere.

Fra mars 2020 ble det etablert FACT team i Valdres. Her benyttes hjemler knyttet til rusarbeid, i samarbeid med ressurser fra spesialisthelsetjenesten og tilskudd fra Statsforvalteren. Dette er et prøveprosjekt og evalueres etter fire år. Se ellers omtale tidligere i dokumentet/ under Interkommunale tjenester.

Kommunepsykolog

Fra 2020 ble det lovpålagt for kommunene å ha kommunepsykolog. Sør-Aurdal søkte og fikk sammen med Etnedal, tilskudd til opprettelse av en slik stilling. Etter flere utlysninger lyktes vi endelig å få søker til stillingen, og vedkommende startet i februar 2021. Tilskuddsmidler til deler av lønn har vi i 2021, fra 2022 vil dette være en kostnad fullt ut. Kommunepsykologen er 60% i Sør-Aurdal og 40% i Etnedal, der Sør-Aurdal har arbeidsgiveransvaret.

Fekjærtunet overgangsboliger

Tjenesten består av 6 overgangsleiligheter, som tar imot pasienter som skrives ut fra Fekjær psykiatriske senter. Disse brukerne har behov for tettere oppfølging en periode, både i forhold til det å bo, arbeid / aktivitet og psykisk helse. Botid er inntil 2 år. Samarbeid mellom kommunen, NAV og Fekjær v/ poliklinikken, samt tett samarbeid med hjemkommunen til beboer. Sør-Aurdal kommune bidrar med boveiledning / miljøarbeid / sosial trening. Tjenesten skal være et økonomisk «null-løp» for kommunen, da dette er et tilbud som ligger mellom første og andrelinjetjenesten, og er i så måte ingen lovpålagt tjeneste. Kommunens boveiledertjeneste ble i oktober 2019 redusert pga økonomi og etter Fekjær's ønske, og har hatt samme kommunale ressurser gjennom 2020.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	4 561	4 440	5 181	741	14,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	265	226	257	31	12,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	163	8 774	7 492	-1 282	-17,1 %
Overføringsutgifter	21	35	25	-10	-39,0 %
Finansutgifter	0	0	32	32	100,0 %
Sum Driftsutgifter	**5 010**	**13 474**	**12 987**	**-487**	**-3,7 %**
Salgsinntekter	-4	-1	-2	-1	48,8 %
Refusjoner	-1 337	-5 473	-3 651	1 822	-49,9 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-208	-107	-651	-544	83,5 %
Sum Driftsinntekter	**-1 548**	**-5 582**	**-4 304**	**1 278**	**-29,7 %**
Netto resultat	**3 462**	**7 892**	**8 683**	**791**	**9,1 %**

Kommentar til status økonomi

Samlet resultat for tjenesten ble til slutt et mindreforbruk på 9,1% (kr. 791'). Tjenesten fikk i løpet av året store ekstra-utgifter pga behov for kjøp av tjenester utenfor kommunen. Dette grunnet pasienter med større og mer omfattende behov enn det kommunen hadde/ har kapasitet til å greie selv. Tjenesten ble således tilført mer midler i løpet av året (revidert budsjett). Til tross for store utgifter til kjøp av tjenester, ble det likevel et mindreforbruk. Dette skyldes at kommunepsykolog ikke startet før i 2021, og dermed ingen utgifter til dette i 2020. I tillegg var det noe sykefravær i tjenesten, der sykelønnsrefusjonen ble høyere enn utgiftene til sykevikar.

Plan og teknisk

Tjenesteområdebeskrivelse

Plan og teknisk har hatt et meget spesielt år på mange måter. Fra å være fulltallige på kontoret 12. mars i 2020, til at "alle" satt på hjemmekontor over natta ga i første omgang tekniske utfordringer. I tillegg er det krevende å lede og bli ledet når alle rammer blir endret. For drifts- og renholdspersonell har det ikke latt seg gjøre å samle personellet resten av året, noe som ikke er heldig på lengre sikt, både faglig og sosialt som en avdeling. Likevel har både renholdere, driftspersonell og administrativt personell kastet seg ut i nye utfordringer de har blitt satt til. Alt fra å trå til som miljøarbeidere i tilrettelagte tjenester, parkeringsvakter for koronatesting, budbilsjåfører for koronatester, deltagere i smittesporingsteam eller som vikarer og ekstrahjelp på flere områder. I tillegg har driften gått tilnærmet normalt, og kanskje over normalt også på noen områder. Det er imponerende hvor stor dugnadsinnsats og stå-på-vilje det er i vår organisasjon. Det skal vi være stolte over, og det er det de ansatte som skal ha æren for!

Plan og næring

Lovgrunnlag

- Plan- og bygningsloven
- Jordloven
- Skogloven
- Konsesjonsloven
- Kommunehelseloven
- Matrikkelloven
- Viltloven
- Innlandsfiskeloven
- Friluftsloven
- Forurensningsloven
- Naturmangfoldloven
- Motorferdselloven
- Innlandsfiskeloven
- Vannressursloven
- Vegloven
- Beredskapsloven
- Vass- og avløpsanleggslova
- Matloven
- Veglova
- Husleieloven

Kommuneplanens samfunnsdel

- Kommunen skal legge forholdene til rette for utvikling og vekst innen eksisterende og ny virksomhet til beste for innbyggerne og samfunnets behov.
- Videreutvikle Sør-Aurdals allsidige næringsliv ved å bygge på eksisterende bedrifter og næringer, samt søke videreutvikling gjennom nye tiltak og etableringer.
- Universell utforming skal legges til grunn.
- Kommunen skal prioritere arbeid og aktivitet for ungdom 18 til 25 år.
- Opprettholde et levedyktig landbruk med produksjon av mat, trevirke og utmarksprodukter til beste for næringens utøvere og samfunnets behov.
- Kommunal utbygging skal legge vekt på langsiktighet og økonomisk drift.

- Ved utbygging skal det legges vekt på løsninger som totalt sett gir lavest mulig kostnader gjennom investeringens levetid.
- Vegene er et av de viktigste virkemidlene i distriktspolitikken. Vegnettet er av stor betydning for å opprettholde bosettingen og for å legge til rette for en utvikling i de enkelte bygdene.
- Kommunen skal arbeide aktivt for å påskynde utbedring av riks- og fylkesveger, og tilrettelegge for rasteplasser og gang- og sykkelvei langs deler av E-16. Egne ressurser samles for best mulig utvikling i de enkelte bygder der folk bor.
- Arealressursene skal forvaltes slik at inntjeningen kan øke innenfor et vidt spekter av aktiviteter med basis i en bærekraftig utvikling. Dyrka jord, også tidligere brukt jordbruksareal og produktiv skog, skal sikres som produksjonsgrunnlag for framtidig landbruk. Arealene skal brukes uten å forringes, det biologiske mangfoldet og befolkningens tilgang til friluftsområder skal sikres.
- Det skal være sterke samfunnsgagnlige årsaker tilstede for å omdisponere dyrka jord til annen bruk.
- Kommunen har store områder som med fordel kan nyttes til bolig- og ervervsbebyggelse. Fradeling til slike formål skal det sees ”romslig” på dersom det ikke går ut over dyrka mark, arrondering, landskapshensyn eller kulturlandskap.
- Fritidsbebyggelse avklares gjennom regulering etter overordnet planlegging i kommuneplanens arealdel.
- Kommunen skal ha en positiv holdning til næringsmessig bruk av verneområdene i kommunen.
- Kommunen skal ha en positiv holdning til utvikling og utbygging av småkraftverk og bidra til at lokale utbyggere gis best mulig vilkår for å bygge ut vannkraft
- Landbruksplanen for Sør-Aurdal kommune legges til grunn for de fleste landbruksspørsmål i kommunen.
- Kommunen skal gjennom sitt arbeid forebygge sykdommer og sosiale problemer i befolkningen med hovedfokus på barn og ungdom. Tilbudet skal videreutvikles i takt med behovet.
- Universell utforming skal legges til grunn (teknisk)
- Kommunen skal være en foregangskommune med hensyn til i størst mulig grad å benytte klimanøytral energi og være en pådriver for at ENØK-tiltak hensyntas i alle bygg (teknisk)
- Kommunen skal sikre etterspørselen etter drikkevann for innbyggere og tilreisende med vann av forskriftsmessig drikkevannskvalitet (teknisk)
- Drikkevannkildene skal sikres slik at forsyningen blir sikker og økonomisk forsvarlig. (teknisk)
- Kommunen skal behandle avløpsvann på en slik måte at helse- og miljøskader eller sjenerende forhold ikke oppstår. (teknisk)

Kompetanse

Planavdelingen har et bredt spekter av oppgaver som hver for seg krever høy kompetanse. Avdelingen har kompetente medarbeidere, men kompetanse er ferskvare og krever løpende oppdatering. I budsjettet er det avsatt små ressurser til faglig utvikling, dette kompenseres i noen grad ved å delta på gratis kurs og seminarer i regi av fylkesmannen og fylkeskommunen. Innen de fleste fagfelt er det etablert faglige nettverk mellom Valdreskommunene. Dette er nyttig siden det som regel er en saksbehandler knyttet til ett fagområde. Samtidig er avdelingen god til å dra nytte av den interne kompetansen på tvers av fagområdene. Til tross for kravene om smittevern, har det vært gode løsninger for kompetanseutvikling i 2020.

Fagområdene

Planarbeid

I 2020 ble detaljreguleringen for Stavedalen Øst vedtatt i sak 012/20. Det har blitt arbeidet med innsigelser og endringer i kommunedelplanen for Bagn etter at den var på 1. gangs høring og offentlig

ettersyn i 2019. Kommuneplanens samfunnsdel er under revidering, men er ikke vedtatt. Det er et pågående samarbeidsprosjekt med distriktssenteret og fylkeskommunen om sentrumsutvikling i Bagn. Videre har det vært en del mindre endringer i eldre reguleringsplaner. Alle påbegynte og vedtatte reguleringsplaner og kommune(del)planer legges inn i den digitale planbasen, PlanDialog, og kan sees på kommunens digitale kartside www.valdreskart.no.

Beredskap

Arbeidet med utforming av ny risiko og sårbarhetsanalyse for Sør-Aurdal kommune for perioden 2020-2024 ble avsluttet i første halvdel av 2020. Kommunestyret i Sør-Aurdal kommune vedtok ny Risiko og sårbarhetsanalyse for Sør-Aurdal kommune 18.juni 2020.
Arbeidet innen Beredskap i 2020 har hatt hovedfokus på Covid 19 utbruddet. Utbruddet og nedstengningen av Norge i mars og ulike nasjonale tiltak har medført store utfordringer for Sør-Aurdal kommune og hele Sør-Aurdalssamfunnet. For å organisere arbeidet på en best mulig måte har kommunen etablert en tverrfaglig beredskapsgruppe som planlegger, tar stilling til løpende smittevernspørsmål, utformer meldinger og diskuterer løsninger på utfordringer som oppstår.
Det har også gått med mye tid til møter med Statsforvalteren og rapportering til ulike statlige myndigheter.
Det har blitt mye kvelds- og helgejobbing og stor arbeidsbelastning på alt kommunalt nøkkelpersonell som har gjort en god jobb med å håndtere pandemien vi står i.
Utsiktene for 2021 tilsier at Sør-Aurdal kommune må forvente å måtte jobbe mye med pandemien i året som kommer. Det kommer til å ta tid før hele befolkningen i kommunen er vaksinert og vi må forvente ny importsmitte både fra andre steder i Norge og utlandet.

Landbruk

I jordbruket behandles søknader om midler og tiltak innen produksjonstilskudd, regionalt miljøtilskudd, avløsning ved sjukdom, spesielle miljøtilskudd i jordbruket, drenering, organisert beitebruk, tiltak i beiteområder og forebyggende og konfliktdempende tiltak i forhold til fredet rovvilt og beitedyr i utmark. I tillegg behandles søknader om deling, konsesjon, nydyrking og det gis uttalelser om søknader til Innovasjon Norge.
I 2020 har arealkontroller vært prioritert arbeid. Uttrekk av areal gjøres av NIBIO. Det er kommunens ansvar å sjekke om for eksempel et areal fortsatt skal være beite eller om det skal omklassifisere til lauvskog. Det er ønskelig at det er best mulig overensstemmelse mellom kart og virkelighet. Arbeidet vil fortsette i 2021.
Det har totalt blitt behandlet 224 saker i 2020. Av disse er to søknader om nydyrking, der den ene ble godkjent med 30 dekar nydyrking. Den andre søknaden ble avslått da det var myrjord.

I skogbruksforvaltningen behandles det saker etter landbruksvegforskriften, vernskogforskriften, skogfondforskriften, jordloven og konsesjonsloven. Det utføres veiledning og kontroll av skogbrukstiltak og bruk av tilskudd til skogkultur. I forbindelse med tilskudd til hogst med høye driftskostnader (koronatilskudd) mottok kommunen 11 søknader som ble forberedt for vedtak hos Fylkesmannen. Det er behandlet 33 saker etter landbruksvegforskriften og 8 meldinger om hogst i vernskog. Det er behandlet ca 400 krav om refusjon fra skogfond.

Miljø

Miljøforvaltning innbefatter hjorteviltforvaltning, rovdyrforvaltning, biologisk mangfold og naturmiljø, forurensningssaker og motorferdsel i utmark.

Hjorteviltforvaltningen skjer i nært og godt samarbeid med grunneierne.
Det ble i 2020 felt 287 elg og 26 hjort i Sør-Aurdal.
Det ble i 2016 oppdaget skrantesjuke (CWD) på villrein i Nordfjella. Sør-Aurdal kommune ligger innenfor Nordfjellaregionen. I 2018 og 2019 ble det tatt CWD prøver av all elg og hjort som er 2 år og eldre, samt fallvilt. Det er ikke påvist CWD i Sør-Aurdal.

9 kandidater gikk opp til jegerprøveeksamen.
Kommunen behandlet 22 søknader om motorferdsel i utmark.

Vannområde Valdres

Prioritet for 2020 har vært å følge opp og komme med innspill til ny Regional plan for vannforvaltning. Det er blant annet lagt inn ønsker fra vannområde til NVE om hvilke områder som man ønsker å prioritere i neste planperiode og hver kommune har supplert planen med sine problemstillinger med tilhørende sannsynlighet for å kunne gjennomføre tiltakene. I tillegg har det blitt gjennomført en oppdatering av Vann-Nett, slik at tiltak som ligger inne er reelle, og at gjennomførte tiltak er registrert som gjennomført. For kommunene sin del har denne jobben i stor grad omhandlet spredt avløp. Det er gjennomført prøvetakinger av vannforekomster i alle samarbeidskommunene. I samarbeid med landbruket er det blitt gjennomført rådgivningstilbud på 5 gårder i Valdres, og det er søkt midler til å videreutvikle prosjektet. Informasjonstavler om elvemuslingen ble plassert ut ved Begna elv i Sør-Aurdal sommeren 2020.

Kart og oppmåling

Kart og oppmåling:
I 2020 ble det gjennomført 137 saker etter matrikkelloven. Dette er en oppgang på 10 saker fra 2019. Type saker fordeler seg slik:

	Klarlegging av eksisterende grenser	Fradeling av nye tomter	Grense justering	Areal overføring
2015	68	63	4	9
2016	72	29	4	13
2017	38	45	5	15
2018	40	28	7	7
2019	48	59	7	13
2020	47	68	8	14

Valdreskommunene har anskaffet en drone for å flyfotografere bl.a. områder der det har skjedd større utbygginger. Det ble tatt nye flybilder for Fossvangområdet og Stavedaltoppen høsten 2020. Bildene legges inn Valdreskartet og kan være synlige der dagen etter at bildene er tatt.

Byggesaksbehandling

Etter plan- og bygningsloven er det behandlet 207 delegerte saker dette året, mot 124 i 2019. Det er utstedt 74 ferdigattester og 8 midlertidige brukstillatelser. Det var en del restanser fra 2019, som ble saksbehandlet i 2020, og forklarer noe av det høye tallet. I tillegg har det vært svært høy aktivitet med kjøp og salg av fritidsboliger, og dermed mye ombygging med søknadsplikt. De fleste sakene er i forbindelse med oppføring eller ombygging av fritidsbolig. Det er ikke gjennomført tilsyn.

Utslippstillatelser

Det er gitt 50 utslippstillatelser for mindre anlegg (under 50 personekvivalenter - pe), herav kun 3 rene tett tank-anlegg. Det er behandlet og innvilget èn tillatelse til endring/utvidelse for anlegg over 50 pe. Det har for øvrig blitt en planmessig bedre håndtering av spredt avløp etter hvert, men det er fortsatt mye jobb igjen og vi ser etablerte hyttefelt og nye utbyggingsområder der VA er en utfordring som kan kreve kommunalt engasjement. Ny overordnet plan for VA i fritidsboligområder vil bli et godt hjelpemiddel når denne etter hvert kommer på plass.

Næringsarbeid

Næringsarbeidet og utviklingsarbeid er en prioritert oppgave i Sør-Aurdal kommune.
Viktige samarbeidsparter er bedriftene i kommunen, Innovasjon Norge, Valdres Natur- og Kulturpark, Valdres Næringshage, Sør-Valdres utvikling og Oppland Fylkeskommune.

Et av de store prosjektene i 2020 var etablering av ny fabrikk for Trappemakeren på den sørlige delen av Begna industriområde. De er nå i gang med å grave ut tomten og skal bygge et bygg på 1500 kvadratmeter. Utvidelse av virksomheten til Trappemakeren vil gi nye arbeidsplasser og være med på å bygge opp et sterkere tremiljø. I forbindelse med etableringen har Sør-Aurdal kommune lagt fram strøm til industriområdet. Det sørlige industriområdet er på 50 mål og kommunen kan nå tilby store industritomter til bedrifter som vil bli en del av treklyngen på Begna.

Utbruddet av Covid 19, nedstengning av det norske samfunnet og hytteforbud medførte at næringslivet i Sør-Aurdal fikk store utfordringer fra mars og framover. Mange virksomheter mottok krisestøtte fra regjeringen gjennom forskjellige ordninger. Sør-Aurdal kommune var aktivt inne for å bistå Stavadalen skisenter som ble svært hardt rammet av nedstengningen og krav i forhold til ny godkjenning av det øvre heisanlegget i forhold til å søke støtte hos Innovasjon Norge.

For å motvirke konsekvensene av pandemien bevilget kommunestyret 1 million kroner fra disposisjonsfondet til næringsformål. Sør-Aurdal kommune bisto Mitt Sør-Aurdal i forhold til saksbehandling, utsendelse av vedtak og utbetaling av støtte. Hele 23 virksomheter søkte og 12 virksomheter fikk innvilget støtte.

På slutten av året ble det innvilget 1,2 millioner kroner fra staten i ekstraordinært kommunalt næringsfond så langt er det innvilget ca 700.000 kr til 7 forskjellige prosjekt.

En del av kommunens næringsarbeid er knyttet til forvaltningen av kommunens næringsfond. I 2020 gav kommunen.510.000 kr i nye tilsagn til næringslivet fordelt på 6 saker. I tillegg ble det bevilget 50.000 kr fra Vassfarfondet.

Sør-Aurdal kommune jobber også med å få etablerere til å søke om støtte fra Innovasjon Norge til nye prosjekter.

Sør-Aurdal kommune jobbet i 2020 videre med fiberutbyggingsprosjektet i kommunen som omfatter 158 adresser i Liagrenda i , Kambabygda, Lundebygda, Briskebyen, nedre Leirskogen og utover mot Begnadalen og deler av Begnadalen. Sør-Aurdal kommune har klart å få med Sørumsvegen i prosjektet. Sør-Aurdal kommune har gått inn med 1,5 millioner kroner i kommunal medfinansiering. Byggestart blir i januar 2021.

Utsikter framover:
Det er stor byggeaktivitet på Stavedalstoppen og Ølnesseter. Det er viktig at utbyggingen av Teinvassåsen og Stavedalen Øst kommer i gang. Bygging av infrastruktur til, og oppsetting av 300 nye hytter vil sikre fortsatt vekst innenfor bygg og anleggsnæringen og varehandel i kommunen i årene

framover. Det er viktig at Stavadalen alpinsenter utvikles videre. Åpning av nye tilbud vil gjøre Stavadalen mer attraktivt.

Samarbeid mellom grunneiere og hytteeiere, og mellom de ulike løypelagene for å få til gode skiløyper er viktig for å fremstå som en attraktiv hyttekommune. Derfor støtter Sør-Aurdal kommune løypelagene med 100.000 kr i året.

De fire store hjørnesteinsbedriftene i kommunen Begna bruk, Fekjær Psykiatriske, Hedda hytter og Brødrene Dokken er i vekst. Alle fire bedriftene er inne i en god utvikling som ser ut til å fortsette. Norsk Massivtre er i vekst og planlegger å etablere en ny produksjonslinje på Begna industriområde.

Utbyggingen av Fossvangområdet med nytt skolebygg har gjort Bagn sentrum mer attraktivt som bo og arbeidssted. Sør-Aurdal kommune og næringslivet samarbeider for å oppgradere Bagn sentrum og se på tiltak for å markedsføre Bagn bedre. Flere leiligheter i Bagn sentrum er under planlegging. På kort sikt (0-3 år) kan man få til mer utbygging gjennom fortetting og på lang sikt (3-4 år) må det etableres et nytt sentrumsnært boligfelt. Det må også tilrettelegges for flere næringstomter i eller tett ved Bagn sentrum og etableres mer næring inne i sentrum.
Det er viktig å fortsette med å bygge ut fiber i kommunen. Dette må skje gjennom både kommersiell og offentlig utbygging. Gjenstående områder er midtbygda i Hedalen, Åsli, Begnadalen Sør og Bagnskleiva Det er viktig at man når målet om 90% utbygging. Kommunen ligger nå på 74%.

Folkehelse

Det er videreført arbeid i tråd med Folkehelseoversikten, som ble vedtatt i kommunestyret høsten 2019. 40% stilling er avsatt til folkehelsekoordinator sitt arbeid. Stillingen har vært vakant siden sommeren 2020, og det har derfor vært begrenset aktivitet på området. Viktig i folkehelsekoordinatorstillingen er å få folkehelsefokus inn i «alt vi gjør». Det er gledelig at det er en bredere forankring og en bredere forståelse av hva folkehelse er.

Felles teknisk drift

Generelt for Teknisk drift har det vært et krevende år for personellet. Med mange ansatte som jobber på flere plasser, har smitteverntiltak ført til at noen ikke kan jobbe på alle lokasjoner de er tiltenkt. Noen ansatte måtte vi avgi til helsesektoren for å hindre mulige smitteveier til sårbare grupper. Flere ansatte måtte også jobbe på andre plasser enn de normalt gjør. En dyktig og løsningsorientert arbeidsstokk har virkelig stått på og funnet løsninger på de utfordringer som har dukket opp i alle sider av driften.

Vi har i år sett blant annet hvor viktig det er med fagkompetanse på renhold. Det har tidvis vært behov for å endre renholdsplaner og rutiner nesten ukentlig i skoler og barnehager. Her har det blitt gjort en helt ekstraordinær innsats som har vært helt avgjørende for å kunne holde oppe skoler og barnehager.

Lokaler

På Tingvoll har det vært behov for oppgradering av utstyr på renholdssentral generelt og ifm. korona-tiltak spesielt. Det har blitt pusset opp deler av lokalene, bla. trapperom og gangareal, men det er mer som står for tur. Noe vedlikehold/ombygging har også vært korona-tiltak, som innkledning av utvendig teststasjon mv. (ambulanseinngangen).

Det var planlagt skifting av halve hovedtaket i Begnadalen barnehage. Siste 1/2-del av taket var ikke planlagt gjennomført i år, men ble tatt med når det kom tiltakspakke med ekstra vedlikeholdsmidler.

Det har også blitt bygd tilbygg og tak over boder og trappegang i Reinli. Det har også blitt satt opp grillhytte til Hedalen naturbarnehage.

Samlet sett for skoler har de mest vesentlige postene vært at det har blitt montert en del ekstra servanter på noen bygg, med berøringsfrie armaturer, som et ledd i smitteverntiltak. Disse er kompensert med utgiftsdekning fra staten. Ellers har det bla. blitt bygd tak over sykkelstativ og nødutgang Bagn skule. C-blokka ble ikke revet slik som planlagt, grunnet at man ikke har et alternativ for motorgruppa og at gymsalen har blitt brukt delvis som møterom for Kommunestyret og større egne grupper pga. plasshensyn.

Etter ett år med drift av Sør-Aurdalshallen så ser vi at bygget i all hovedsak funger bra. Enkelte tekniske justeringer og endringer har blitt gjort ila. 1. år, og litt småtteri gjenstår til 1-års befaring med entreprenør, men vi er godt fornøyd. Skoleklassene som bruker bygget er fornøyd og det virker de øvrige brukere også til å være. Dessverre har vi ikke fått "testet" bygget i fullskala bruk et helt år, pga. begrensningene som råder. I forbindelse med åpningsarrangementet med både konsert og andre innslag, fikk bygget en ilddåp som flerbruksbygg, med et godt resultat etter vår vurdering. Det har også vært et år med planlegging og tilrettelegging for alle grupper med sitt utstyr og den aktiviteten som er tenkt å være.

Institusjoner

Noen vedlikeholdsarbeider er utført. Tilsyn har avdekket at noen kjøkken må skifes ut på avd. Strenge restriksjoner for besøkende og andre har ført til at det har vært litt stille på dette området. Det ble også bygd om og tilpasset slik at deler av bygget kunne fungere som en smitteenhet, etter at regionalt samarbeid ble avsluttet. Teknisk bistår Helse med å få på plass nytt sykesignalanlegg (investering). Dette vil innebære en del endring av teknisk infrastruktur i bygget.

Botilbud

Ombygging og pusset opp flere plasser. Bla. sykehjemmet, fysioterapien, og Solbraut (hjemmetjenesten). På Hedalen bo- og servicesenter er det gjort ombygging av kontorer, samt ombygging av bad brukerboliger. Det er også gjort en god del malerarbeider flere plasser.

Veier

Det var svært høy aktivitet på sommervedlikehold i år. Både i tilknytning til sluttføring i av investeringsprosjekt (kommunal veg), samt at det ble etterspurt arbeid pga korona og som tiltak i skogbruket. Det ble gjennomført noe ekstra kantklipp, stikkrennearbeid, rydding av skog langs kommunal veg osv. En tørr sommer førte også til at det ble saltet mer enn vanlig på de kommunale veiene.

Noe utstyr til vedlikehold er kjøpt inn, slik som krattknuser ol. Det er også innkjøpt noe pumpemateriell mv. som vi har fått tilskudd til, for beredskapshensyn.

Fresing av Veståsvegen og Steinsætervegen ga også ekstra oppfølging for få til bra dekke. Se for øvrig under investering for mer om veginvestering.

Feier
Er en del av Valdres brann- og redning IKS sin tjeneste.

Vann

Skiftet ut styring (PLS) i Begnadalen og Hedalen samt montering av nytt UV system Gulsrud.

Reinli vannverk, er sikret med nytt membrandekke over høydebasseng.

I Hedalen Vannverk er det prøveboret og etablert nytt borehull til Brunbakke vannverk, med ny PLS. Når snøen forsvinner, er det forventet at dette kan kobles til, og på den måten sikre en bedre tilgang på vann. Dette er et av de prioriterte punktene i hovedplan for vann- og avløp, pga. lav produksjonskapasitet i eks. brønner, som gjør at anlegget er sårbart dersom brannvesen el. trenger store mengder vann til tankbil el.

Avløp

Det har vært jobbet bra med service på pumper, styringsenheter (PLS) og andre operativsystemer i driften. Ellers har det også i år vært jobbet med oppgradering av garasje/verksted som skal brukes til vedlikehold av VA-utstyr mv.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
1540-Plan og næring	8 961	7 199	8 935	1 736	19,4 %
5000-Felles teknisk drift	2 269	2 068	1 864	-204	-10,9 %
5100-Lokaler	13 489	17 972	17 950	-22	-0,1 %
5200-Institusjoner	3 363	3 669	2 885	-784	-27,2 %
5300-Botilbud	-871	-618	-1 617	-999	-61,8 %
5400-Veier	4 727	5 192	3 711	-1 481	-39,9 %
5500-Feier	0	-1	0	1	0,0 %
5600-Vann	-359	-619	-235	384	163,5 %
5700-Avløp	945	-317	166	483	290,9 %
Sum	**32 525**	**34 543**	**33 659**	**-884**	**-2,6 %**

Kommentar til status økonomi

Plan og næring

Folkehelsekoordinator (fysak-koordinator), stillingen har vært vakant siden sommeren 2020, og det har vært svært lite aktivitet på grunn av dette. Ny person er rekruttert for oppstart i 2021.

Kart og oppmåling, samt byggesak har hatt økt aktivitet på grunn av økt salg av tomter, og oppføring og renovering av fritidsboliger. Byggesak og saker knyttet til spredt avløp hadde flere søknader med restanse fra 2019, som ble saksbehandlet i 2020. Dette gir et forholdsvis stort mindreforbruk.

Planarbeidet har hatt en forventet mengde saker, men det er mindre utgifter enn forventet, og dermed mindreforbruk. Dette har sammenheng med at det ikke har vært gjennomført en del aktiviteter som ved normaldrift, som for eksempel kurs og opphold.

Vannområde Valdres er felles for fem av Valdres-kommunene, lokalisert i Sør-Aurdal kommune. Stillingen finansieres gjennom støtte fra blant annet Statsforvalter og fylkeskommune, og salderes via fond.

Kommunalt næringsengasjement er det ikke brukt fond for å saldere i 2020, på grunn av en god totaløkonomi.

Landbruk har hatt en forventet drift gjennom året, og er på budsjett.

Felles teknisk drift

Energi- og oppvarmingskostnadene samlet for hele Teknisk drift var vesentlig mindre i 2020 enn 2019. Energikostnader i 2020 var ca. 800' mindre enn året før, inklusive energiforbruket til Sør-Aurdalshallen, som var på ca. 530'. Dette var jo ikke med i 2019. Totalt ca. 1,3 mill. mindre i oppvarming enn i 2019, og nesten tilsvarende mindre enn budsjettert. Hovedårsaken er at kommunen fikk prissikret 50 % av strøminnkjøpet til en gunstig pris for 2020, i tillegg til at noe redusert bruk av kommunale bygg ifm. Korona trolig har ført til noe besparelser, særlig i hallen og bassenget.

Noe merinntekter, samt ikke forventede refusjoner har bidratt til at man har kunnet utføre noe mer vedlikehold på bla. vei, enn planlagt på starten av året.

Lokaler

På administrasjonslokale har det vært mye ekstra kostnader til renholdssentral, smitteverntiltak, oppussing av lokaler, (noe også korona-tiltak, som innkledning av utvendig teststasjon mv.).

I barnehagene har det bla. vært takarbeider på hovedtak i Begnadalen. Siste 1/2-del av taket var ikke planlagt gjennomført i år, men ble tatt med når det kom tiltakspakke med ekstra vedlikeholdsmidler. Det har også blitt bygd tilbygg og bodtak i Reinli. Det har også blitt satt opp grillhytte til Hedalen naturbarnehage.

For skole er de mest vesentlige postene smitteverntiltak, bla. en del ekstra servanter med berøringsfrie armaturer på noen bygg. Disse er kompensert med utgiftsdekning fra staten. Ellers er det et merforbruk på kommunale avgifter, som et følge av at vi nå betaler for målt forbruk som er vesentlig større enn tidligere stipulert. Energikostnader er vesentlig lavere enn i fjor. Noe innsparinger lønn pga. at hallen ikke kom i full drift som planlagt deler av året, pga. Koronabegrensninger.

Etter ett år med drift av Sør-Aurdalshallen så ser vi at vi har spart ca. en kvart million i oppvarmingskostnader ift. budsjettert. Hvor mye som kan tilskrives mindre aktivitet enn ønsket pga. et spesielt år er vanskelig å si, men det virker til at vi har fått et bygg som er relativt bra mtp. energibruk. Kommunale avgifter er nok vesentlig høyere enn budsjettet, noe som i hovedsak skyldes mengden "blødevann" fra bassenget. Kostnader til åpningsarrangementet er også med i drift. Ellers er det som ventet, en del innkjøp av inventar og utstyr til bygget nå i det første driftsåret. Selv med disse ekstrakostnadene så traff vi omtrent på budsjett totalt.

Institusjoner

Energikostnader er underbudsjettert, samt stort avvik på kommunale avgifter (640') ift. budsjett, grunnet overgang til målt forbruk. Ellers et normalår.

Botilbud

Ombygging og bruk av innleide på Hedalen bo- og servicesenter og Hellerud. Innleid for ombygging og tilrettelegging smitteverntiltak på heimen (oppussing Fysio bla.). Noe er kompensert fra staten.

Veier

En del ekstra på veivedlikehold, bla. ekstra på sommervedlikehold (særlig Veståsvegen). Noe tilskuddsmidler fra staten pga korona til ekstra kantklipp, hogst langs vegkanter osv.

Vann

Normalår unntatt ekstraordinære gebyrinntekter på ca. 300'. Henger sammen med overgang til målt forbruk. De største bidragene er de store kommunale byggene som hallen og sykehjemmet.

Avløp

Ekstraordinære inntekter på ca. 700' ift. budsjett, på samme måte som for vann.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,28 %	5,55 %	6,83 %

Totalt sett er sykefravær for Plan og Teknisk noe høyere enn tidligere år. Litt mer detaljert så viser tallene at det er noen langtidssykefravær som drar opp statistikken samlet. Korttidssykefraværet er generelt svært lavt også i 2020 som tidligere år. Det er korttidsfraværet som arbeidsgiver i størst grad kan påvirke, gjennom samhandling med arbeidstakerne. Det er derfor positivt at dette er lavt.

Det er gjort noen tilrettelegginger og tilpasninger i arbeidsoppgaver for å bidra til lavere sykefravær fremover på enkelte områder.

Plan og næring

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	6 749	6 018	6 531	513	7,9 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 172	963	947	-16	-1,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 257	6 431	6 462	31	0,5 %
Overføringsutgifter	1 467	2 544	1 444	-1 100	-76,2 %
Finansutgifter	2 813	2 899	1 552	-1 347	-86,8 %
Sum Driftsutgifter	**19 459**	**18 854**	**16 936**	**-1 918**	**-11,3 %**
Salgsinntekter	-1 709	-1 639	-1 264	375	-29,7 %
Refusjoner	-4 517	-4 429	-2 658	1 771	-66,6 %
Overføringsinntekter	-1 471	-2 609	-1 547	1 062	-68,7 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 801	-2 979	-2 532	447	-17,6 %
Sum Driftsinntekter	**-10 497**	**-11 655**	**-8 001**	**3 654**	**-45,7 %**
Netto resultat	**8 961**	**7 199**	**8 935**	**1 736**	**19,4 %**

Felles teknisk drift

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	1 708	1 493	1 342	-151	-11,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	253	295	238	-57	-23,8 %
Overføringsutgifter	57	65	10	-55	-546,0 %
Finansutgifter	310	310	284	-26	-9,0 %
Sum Driftsutgifter	**2 328**	**2 162**	**1 874**	**-288**	**-15,4 %**
Refusjoner	-59	-94	-10	84	-843,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-59**	**-94**	**-10**	**84**	**-843,5 %**
Netto resultat	**2 269**	**2 068**	**1 864**	**-204**	**-10,9 %**

Lokaler

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	6 510	6 765	7 478	713	9,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 979	7 281	5 833	-1 448	-24,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	242	0	-242	0,0 %
Overføringsutgifter	1 230	1 652	950	-702	-73,9 %
Finansutgifter	3 281	5 540	5 591	51	0,9 %
Sum Driftsutgifter	**15 999**	**21 480**	**19 852**	**-1 628**	**-8,2 %**
Salgsinntekter	-960	-1 027	-952	75	-7,9 %
Refusjoner	-1 451	-2 481	-950	1 531	-161,1 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-100	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-2 510**	**-3 508**	**-1 902**	**1 606**	**-84,4 %**
Netto resultat	**13 489**	**17 972**	**17 950**	**-22**	**-0,1 %**

Institusjoner

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	548	528	555	27	4,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 405	2 353	994	-1 359	-136,7 %
Overføringsutgifter	566	564	350	-214	-61,1 %
Finansutgifter	1 431	1 524	1 336	-188	-14,0 %
Sum Driftsutgifter	**3 950**	**4 969**	**3 235**	**-1 734**	**-53,6 %**
Refusjoner	-587	-1 300	-350	950	-271,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-587**	**-1 300**	**-350**	**950**	**-271,5 %**
Netto resultat	**3 363**	**3 669**	**2 885**	**-784**	**-27,2 %**

Botilbud

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	541	484	426	-58	-13,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 450	2 892	2 359	-533	-22,6 %
Overføringsutgifter	552	527	350	-177	-50,6 %
Finansutgifter	1 935	1 935	1 541	-394	-25,6 %
Sum Driftsutgifter	**5 478**	**5 838**	**4 676**	**-1 162**	**-24,9 %**
Salgsinntekter	-5 851	-5 742	-5 943	-201	3,4 %
Refusjoner	-498	-715	-350	365	-104,2 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-6 349**	**-6 457**	**-6 293**	**164**	**-2,6 %**
Netto resultat	**-871**	**-618**	**-1 617**	**-999**	**61,8 %**

Veier

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	690	653	553	-100	-18,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 510	4 153	2 929	-1 224	-41,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5	41	0	-41	0,0 %
Overføringsutgifter	865	1 047	650	-397	-61,0 %
Finansutgifter	536	616	229	-387	-169,1 %
Sum Driftsutgifter	**5 606**	**6 510**	**4 361**	**-2 149**	**-49,3 %**
Salgsinntekter	0	-53	0	53	0,0 %
Refusjoner	-879	-1 265	-650	615	-94,7 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-879**	**-1 319**	**-650**	**669**	**-102,9 %**
Netto resultat	**4 727**	**5 192**	**3 711**	**-1 481**	**-39,9 %**

Feier

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	0	0	0	0	0,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 585	1 578	0	-1 578	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**1 585**	**1 578**	**0**	**-1 578**	**0,0 %**
Salgsinntekter	-1 585	-1 579	0	1 579	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-1 585**	**-1 579**	**0**	**1 579**	**0,0 %**
Netto resultat	**0**	**-1**	**0**	**1**	**0,0 %**

Vann

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	440	802	983	181	18,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	909	911	713	-198	-27,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	252	136	205	69	33,9 %
Overføringsutgifter	30	31	25	-6	-25,9 %
Finansutgifter	706	703	579	-124	-21,4 %
Sum Driftsutgifter	**2 336**	**2 583**	**2 505**	**-78**	**-3,1 %**
Salgsinntekter	-2 694	-3 061	-2 740	321	-11,7 %
Refusjoner	0	-141	0	141	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-2 694**	**-3 203**	**-2 740**	**463**	**-16,9 %**
Netto resultat	**-359**	**-619**	**-235**	**384**	**-163,5 %**

Avløp

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	1 211	1 044	975	-69	-7,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 300	1 160	1 056	-104	-9,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 549	9 330	7 555	-1 775	-23,5 %
Finansutgifter	1 883	1 894	1 709	-185	-10,9 %
Sum Driftsutgifter	**14 943**	**13 428**	**11 295**	**-2 133**	**-18,9 %**
Salgsinntekter	-13 998	-13 695	-11 129	2 566	-23,1 %
Refusjoner	0	-50	0	50	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-13 998**	**-13 745**	**-11 129**	**2 616**	**-23,5 %**
Netto resultat	**945**	**-317**	**166**	**483**	**290,9 %**

Årsregnskap

Årsregnskap 2020

- **Revisjonsberetning**
- **§ 5-4 Bevilgningsoversikt - drift 1A**
- **§ 5-4 Sum bevilgninger, netto 1B**
- **§ 5-5 Bevilgningsoversikt - investering 2A**
- **§ 5-5 Bevilgningsoversikt - investering 2B**
- **§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art-drift**
- **§ 5-9 Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner**
- **Balanse**
- **Noter**

Revisjonsberetning

Innlandet Revisjon IKS

Til kommunestyret i Sør Aurdal kommune

Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sør Aurdal kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr 8.282.966. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2020, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den Øvrige informasjonen. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» og «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Hovedkontor:
Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Gjøvik:
Kontor Gjøvik
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Otta:
Kontor
Ola Dahls gate 3 A
2670 Otta
Tlf. 61 28 90 80

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 153
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Sør Aurdal kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av ledelsens ansvar og revisors oppgaver og plikter ved uttalelse om vesentlige budsjettavvik vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Gjøvik 09. april 2021

Ingebjørg Dybdal

Ingebjørg Dybdal
Oppdragsansvarlig revisor

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Rammetilskudd	-150 062	-145 602	-145 602	-139 645
Inntekts- og formuesskatt	-67 917	-73 732	-73 732	-70 335
Eiendomsskatt	-19 579	-19 605	-19 605	-20 222
Andre generelle driftsinntekter	-6 541	-1 613	-1 613	-8 542
Sum generelle driftsinntekter	**-244 099**	**-240 552**	**-240 552**	**-238 744**
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**221 732**	**226 443**	**222 378**	**216 106**
Avskrivinger	12 823	12 552	12 552	10 333
Sum netto driftsutgifter	**234 555**	**238 995**	**234 930**	**226 439**
Brutto driftsresultat	**-9 544**	**-1 557**	**-5 622**	**-12 305**
Renteinntekter	-1 085	-695	-1 145	-1 846
Utbytter	-155	0	0	-233
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	6 505	6 959	7 959	7 688
Avdrag på lån	8 819	8 765	11 265	7 784
Netto finansutgifter	**14 084**	**15 029**	**18 079**	**13 393**
Motpost avskrivninger	-12 823	-12 552	-12 552	-10 333
Netto driftsresultat	**-8 283**	**920**	**-95**	**-9 245**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	795	945	945	945
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	2 255	-905	-905	1 499
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	5 233	-960	55	1 038
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**8 283**	**-920**	**95**	**3 483**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**-5 762**

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Politiske styringsorganer	2 758	3 033	3 033	3 338
Kirkelig fellesråd	3 515	3 515	3 515	3 565
Interkommunale tjenester	24 149	23 183	21 611	23 442
Sentraladministrasjon (Interne stab- og støttefunksjoner)	16 311	13 508	14 154	10 042
Plan og næring	7 199	8 935	8 935	8 961
Sentraladministrasjon (Fellestjenester)	1 449	1 523	1 523	1 429
Innvandrertjeneste	370	254	254	1 249
Sentraladministrasjon (Felles innkjøp)	0	0	0	0
Bagn skule	12 571	13 754	13 754	12 256
Oppvekst og kultur, felles drift	6 401	8 115	7 750	5 451
Sør-Aurdal ungdomsskole	10 893	11 350	11 350	11 044
Begnadalen skole	4 453	4 222	4 222	5 039
Begnadalen barnehage	2 410	2 276	2 276	2 888
Hedalen naturbarnehage	2 927	2 761	2 761	2 750
Reinli barnehage	8 768	9 367	9 367	8 727
Sør-Aurdal folkebibliotek	1 185	1 373	1 373	1 227
Hedalen barne- og ungdomsskole	8 163	9 528	9 528	8 754
Institusjon og hjemmetjenester	43 373	44 573	44 573	46 248
Helse- og omsorg , felles	-1	0	0	0
Tilrettelagte tjenester	31 659	30 324	31 892	32 084
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	1 991	2 002	2 002	1 923
NAV Valdres Sør-Aurdal	0	30	30	0
Helse og familie, felles	6 762	6 975	6 975	7 006
Ergo- og fysioterapitjenesten	1 536	2 157	2 157	1 322
Psykisk helse	7 892	8 683	5 291	3 462
Felles teknisk drift	2 068	1 864	1 864	2 269
Lokaler	17 972	17 950	17 950	13 489
Institusjoner	3 669	2 885	2 885	3 363
Botilbud	-618	-1 617	-1 617	-871
Veier	5 192	3 711	3 711	4 727
Feier	-1	0	0	0
Vann	-619	-235	-235	-359
Avløp	-317	166	166	945
Frie inntekter	0	0	0	0
Interne finansposter	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	**234 079**	**236 165**	**233 050**	**225 772**
Herav:				
Avskrivinger	12 823	12 552	12 552	10 333
Netto renteutgifter og -inntekter	-64	-45	-45	-54
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	1 468	-905	-905	1 372
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-1 880	-1 880	-930	-1 986
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**221 732**	**226 443**	**222 378**	**216 106**

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Investeringer i varige driftsmidler	20 106	19 533	28 150	95 555
Tilskudd til andres investeringer	10	0	0	824
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	795	945	945	858
Utlån av egne midler	0	400	400	5 206
Avdrag på lån	0	288	288	241
Sum investeringsutgifter	**20 911**	**21 166**	**29 783**	**102 685**
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 779	-3 490	-5 160	-18 973
Tilskudd fra andre	-3 644	-3 400	-3 400	-1 445
Salg av varige driftsmidler	-252	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	-288	-288	-276
Bruk av lån	-12 875	-13 072	-19 990	-63 992
Sum investeringsinntekter	**-20 551**	**-20 250**	**-28 838**	**-84 686**
Videreutlån	685	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-685	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	254	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-914	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	**-660**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	-795	-945	-945	-945
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	649	-417	0	112
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	-16 720
Dekning av tidligere års udekket beløp	445	445	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**300**	**-917**	**-945**	**-17 553**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0**	**0**	**0**	**445**

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Solgte eiendommer	3	0	0	0
Sum	**3**	**0**	**0**	**0**
Sør-Aurdal				
Eiendomsarkiv - digitalisering	0	0	2 500	0
Bagn kyrkje	10	0	0	0
Tingvoll - kontorlokaler	0	0	0	505
Sør-Aurdalshallen	13 191	12 000	12 000	88 874
Bagn skule, rehabilitering	1 205	800	3 850	0
HBUS - lekeapparater	0	0	0	278
Spangrud bofellesskap	0	0	0	3
SAH, utstyr	644	600	200	287
Signalanlegg Sør-Aurdalshallen	0	0	1 000	0
Sør-Aurdalsheimen - tak	0	0	0	2 222
Velferdsteknologi - utstyr	125	150	150	0
Bil - Hjelpemiddelsentralen	510	500	500	0
Hedalsheimen - ombygging	1 323	500	200	74
Inventar og utstyr til møterom/kursrom - Psykisk helse	78	250	250	0
Radon-tiltak	0	0	150	77
Bibliotektjenesten	146	0	150	0
Utvikling og klargjøring av tomter i Bagn	0	0	1 300	0
05030-Begnadalen industriområdet	0	833	0	0
Avløp, hovedplan	304	1 000	1 500	792
Overvåking VA	0	0	600	0
Nye tilkoblinger vann/avløp	96	250	250	0
Dølvesvegen - rekkverk	334	250	250	0
Vannmålerprosjekt	0	0	0	175
Mottak av rejektvann	0	0	1 300	0
Reinli bhg - toalett	0	0	0	240
Trafikksikkerhetsplan	376	600	500	1 183
Kommunale veger	1 760	1 800	1 500	848
Sum Sør-Aurdal	**20 103**	**19 533**	**28 150**	**95 555**
Investeringer i varige driftsmidler	**20 106**	**19 533**	**28 150**	**95 555**

Del 2 Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Bagn kyrkje	10	0	0	824
Tilskudd til andres investeringer	**10**	**0**	**0**	**824**

Del 3 Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Egenkapitalinnskudd KLP	790	945	945	858
Aksjer og andeler	5	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**795**	**945**	**945**	**858**

Del 4 Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019
Valdres Storhall AS økonomiskstøtte	0	0	0	500
Formidlingslån	0	400	400	4 706
Utlån av egne midler	**0**	**400**	**400**	**5 206**
Sum del 1-4	**20 911**	**20 878**	**29 495**	**102 444**

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Regnskap 2019	Avvik prognose i kr
Rammetilskudd	-150 062	-145 602	-145 602	-139 645	4 460
Inntekts- og formuesskatt	-67 917	-73 732	-73 732	-70 335	-5 815
Eiendomsskatt	-19 579	-19 605	-19 605	-20 222	-26
Andre skatteinntekter	-5 896	-829	-829	-5 015	5 067
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 286	-3 468	-3 468	-6 399	-182
Overføringer og tilskudd fra andre	-60 401	-38 868	-34 700	-47 346	21 533
Brukerbetalinger	-10 084	-10 426	-10 426	-10 479	-342
Salgs- og leieinntekter	-29 102	-24 893	-24 893	-29 915	4 209
Sum driftsinntekter	**-346 327**	**-317 423**	**-313 255**	**-329 357**	**28 904**
Lønnsutgifter	177 178	175 802	178 338	173 251	-1 375
Sosiale utgifter	29 490	29 827	27 937	33 105	337
Kjøp av varer og tjenester	99 569	87 057	79 243	86 215	-12 512
Overføringer og tilskudd til andre	17 724	10 627	9 562	14 148	-7 097
Avskrivninger	12 823	12 552	12 552	10 333	-271
Sum driftsutgifter	**336 783**	**315 866**	**307 633**	**317 052**	**-20 918**
Brutto driftsresultat	**-9 544**	**-1 557**	**-5 622**	**-12 305**	**7 987**
Renteinntekter	-1 085	-695	-1 145	-1 846	390
Utbytter	-155	0	0	-233	155
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	6 505	6 959	7 959	7 688	454
Avdrag på lån	8 819	8 765	11 265	7 784	-54
Netto finansutgifter	**14 084**	**15 029**	**18 079**	**13 393**	**945**
Motpost avskrivninger	-12 823	-12 552	-12 552	-10 333	271
Netto driftsresultat	**-8 283**	**920**	**-95**	**-9 245**	**9 203**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	795	945	945	945	150
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	2 255	-905	-905	1 499	-3 160
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	5 233	-960	55	1 038	-6 193
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**8 283**	**-920**	**95**	**3 483**	**-9 203**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**-5 762**	**0**

§ 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Disposisjoner i driftsregnskapet	2020
Netto driftsresultat	-8 282 966
Sum budsjettdisposisjoner	2 090 263
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-6 192 733
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	6 192 733

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)

Disposisjoner i investeringsregnskapet	**2020**
Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	299 634
Sum budsjettdisposisjoner	-299 634
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp for strykninger)	**0**

Balanse

Oversikt - balanse	Note	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER			
A. Anleggsmidler	11	793423289,7	759893678,3
I. Varige driftsmidler		358765525,9	351495991,6
1. Faste eiendommer og anlegg		324820101,2	316172012,6
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		33945424,75	35323978,97
II. Finansielle anleggsmidler		24592104,82	24090197,76
1. Aksjer og andeler	4	16200055,33	15405410,33
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	10	8392049,49	8684787,43
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	2	410065659	384307489
B. Omløpsmidler		107345267,6	95837654,56
I. Bankinnskudd og kontanter		47635662,39	41966961,09
II. Finansielle omløpsmidler	13	14402893	14179184
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		14402893	14179184
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		45306712,23	39691509,47
1. Kundefordringer		25284064,13	19766876,47
2. Andre kortsiktige fordringer		0	0
3. Premieavvik	2	20022648,1	19924633
Sum eiendeler		900768557,3	855731332,9
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		199505218,5	132452915
I. Egenkapital drift		60733710,74	53245357,81
1. Disposisjonsfond	5	46085842,55	35090823,12
2. Bundne driftsfond	5	14647868,19	12392649,09
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	5761885,6
II. Egenkapital investering		1732385,13	638105,52
1. Ubundet investeringsfond	5	598870,06	598870,06
2. Bundne investeringsfond	5	1133515,07	484209,97
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	-444974,51
III. Annen egenkapital		137039122,7	78569451,67
1. Kapitalkonto	6	139308285,7	80838614,67
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	16	-2269163	-2269163
D. Langsiktig gjeld	15	659993198	679543065
I. Lån		253294061	243416901
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		103294061	93416901
2. Obligasjonslån		100000000	100000000
3. Sertifikatlån		50000000	50000000
II. Pensjonsforpliktelse	2	406699137	436126164
E. Kortsiktig gjeld	1	41270140,8	43735352,88
I. Kortsiktig gjeld		41270140,8	43735352,88
1. Leverandørgjeld		0	0
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		41270140,8	43735352,88
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		900768557,3	855731332,9
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		-5878192,59	-488000
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-5878192,59	-488000

Note 0-Regnsakpsprinsipper, vurderingsregler og organisering (jf. KRS 6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Som følge av endringer i forskrift om årsregnskap og årsberetning, skal virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Videre skal likviditetsreserven avvikles. Det vises til pliktig note nr 17 jf forskrift om årsregnskap § 5-10c, for nærmere opplysninger.

Kommunen har ikke markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje, dvs verdipapirer som løpende vurderes ifht kjøp og salg hvor urealiserte gevinster pr 31.12 kan inntektsføres. Kommunens omløpsmidler er vurdert etter laveste verdis prinspp av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Kommunen har ikke periodisert variable lønn desember, ved å utgiftsføre påløpt ikke utbetalt variabel lønn, men regnskapet inneholder 12 måneders variabel lønn.

Fakturering av vesentlige inntekter for vann, avløp, egenbetaling bhg osv er periodisert til riktig regnskapsår ut fra om inntekten er opptjent pr 31.12.2020.

Ved lånefinansiering av investeringer kan påløpte renteutgifter i byggeperioden tas med som del av anskaffelseskost jf KRS 2 pkt 2.1. Kommunen praktiserer ikke å legge påløpte renteutigfter til anskaffelseskost.

Organisering av kommunens virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, med unntak av Kommunerevisjon IKS, Valdres brann og redning IKS, IKT Valdres IKS, VLMS-E og renovasjonsordningen for Huholdningsavfall og Slam organisert i Valdres kommunale Renovasjon IKS. Disse 5 IKS'ene avlegger selvstendig regnskap.

I tillegg deltar kommunen i interkommunalt samarbeid på flere områder hvor Nord-Aurdal kommune er vertskommune, dvs. PP-tjenesten, felles legevakttjeneste, jordmortjeneste og barnevern. Sør-Aurdal kommune er vertskommune for innkjøpskoordinator. Regnskapene for disse enhetene er integrert i vertskommunens regnskap. I tillegg deltar kommunen i interkommunalt samarbeid i Valdres Natur og Kulturpark som fører eget regnskap. Se note 4 og 9 for mer informasjon.

Note 1 **Endring i arbeidskapital (F § 5-10 a)**

Balanseregnskapet :	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**Endring**
2.1 Omløpsmidler	kr 107 345 267	kr 95 837 655	
2.3 Kortsiktig gjeld	kr 41 270 140	kr 43 735 353	
Arbeidskapital	**kr 66 075 127**	**kr 52 102 302**	**kr 13 972 825**

Drifts- og investeringsregnskapet :	**Beløp**	**Sum**
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	kr	346 327 417
Inntekter investeringsregnskap	kr	7 675 724

Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	kr	15 713 963
Sum anskaffelse av midler	**kr**	**369 717 104**
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	kr	323 960 604
Utgifter investeringsregnskap	kr	20 115 937
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	kr	17 057 931
Sum anvendelse av midler	**kr**	**361 134 472**
Anskaffelse - anvendelse av midler	**kr**	**8 582 632**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	kr	5 390 193
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap	**kr**	**13 972 825**
Endring arbeidskapital i balansen	**kr**	**13 972 825**
Differanse (forklares nedenfor)	**kr**	**-**
Forklaring til differanse i arb.kapital :		
	kr	-
	kr	-
	kr	-
	kr	**-**

Note 2 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik KLP	2020	2019
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	15 743 559	16 148 109
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	12 598 829	14 948 558
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-14 312 027	-14 522 577
Administrasjonskostnader	997 541	1 017 591
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**15 027 902**	**17 591 681**
Betalt premie i året	**19 226 304**	**25 030 383**
Årets premieavvik	**-4 198 402**	**-7 438 702**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2020	2019
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	365 938 476	382 774 475
Pensjonsmidler pr. 31.12.	374 600 178	343 364 868
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**-8 661 702**	**39 409 607**
Årets premieavvik	4 198 402	7 438 702
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	19 589 297	15 302 041
Sum amortisert premieavvik dette året	-4 445 784	-3 382 732
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**19 341 915**	**19 358 011**

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik SPK	2020	2019
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	2 421 977	2 814 264
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	1 303 325	1 823 866
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 154 716	-1 487 363
Administrasjonskostnader	86 444	101 392
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	**2 657 030**	**3 252 159**
Betalt premie i året	**2 724 216**	**3 904 876**
Årets premieavvik	**-67 186**	**-652 717**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2020		2019	
		Arb.giveravg.		Arb.giveravg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	40 963 159		50 234 776	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	35 465 481		40 573 169	
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	**5 497 678**	**351 851**	**9 661 607**	**957 474**

Årets premieavvik	67 186		652 717	
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-184 996	0	-443 117	
Sum amortisert premieavvik dette året	-186 968	0	-260 223	
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	**-304 778**	**-19 506**	**-50 623**	**89 203**

Note 3 Kommunens garantiansvar (F § 5-12 d)

Gitt overfor - navn	Beløp pr 31.12.20	Beløp pr 31.12.19	Utløper dato
Valdres Kommunale Renovasjon			01.10.2022
2900 FAGERNES	kr 12 130 187	kr 12 066 578	
17,01 % av 70 952 760			
Valdres Storhall eierandel 33,33%	kr 375 000	kr 1 200 000	
Valdres Fokemuseum AS 1/6 av 3 000 000	kr 500 000	kr 500 000	
Valdres Fokemuseum AS 17,8% av 1 400 000	kr 250 000		KS 42/20
Sum garantiansvar	**kr 13 255 187**	**kr 13 766 578**	

Note 4 Aksjer og andeler i varig eie (F § 5-11b)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.20	Balanseført verdi 31.12.19
Egenkapitalinnskudd KLP		kr 11 219 748	kr 10 430 103
Egenkapital ved etablering VKR IKS *)	17,67 %	kr 718 632	kr 718 632
E-kap.innskudd Kommunrevisjonen IKS **)	10,00 %	kr 458 333	kr 458 333
Valdres Lokalmedisinske senter IKS	12,70 %	kr 1 522 388	kr 1 522 388
Aksjer i Valdres Storhall A/S		kr 1 500 000	kr 1 500 000
Begna Bruk AS	8,00 %	kr 97 000	kr 97 000
Kommunekraft AS	0,31 %	kr 1 000	kr 1 000
Sør Aurdal Energi		kr 20 000	kr 20 000
Valdres Næringshage AS	0,13 %	kr 21 000	kr 21 000
Valdres Kompetansevekst AS	12,20 %	kr 490 440	kr 490 440
Valdres Folkemuseum AS		kr 48 114	kr 48 114
Valdresbanen		kr 1 000	kr 1 000
Valdres lab AS	16,92 %	kr 91 800	kr 91 800
Flytrafikk Valdres AS		kr 5 600	kr 5 600
Valdres Opplæringskontor SA		kr 5 000	kr -
Sum		**kr 16 200 055**	**kr 15 405 410**

*) Eierandelen i Valdres kommunale renovasjon medfører en solidarisk ansvar for alle forpliktelser i selskapet fordelt ifht kommunens eierandel i selskapet. **) Egenkapitalinnskudd gjelder både Kommunerevisjonen IKS kr. 125.000,-og IKT kr. 333.333,33

Note 5 Bruk og avsetning av fond (F § 5-13a)

Samlede avsetninger og bruk av avsetninger i året	2020	2019
Disposisjonsfond		
Beholdning 01.01.	kr 35 090 823	kr 40 915 341
Bruk av fondet i driftsregnskapet	kr 1 945 000	kr 2 001 572
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	kr -	kr 9 500 000
Avsetninger til fondet	kr 12 940 019	kr 5 677 054
Beholdning 31.12.	kr 46 085 842	kr 35 090 823
Bundne driftsfond		
Beholdning 01.01.	kr 12 392 649	kr 10 893 167
Bruk av fondene i driftsregnskapet	kr 2 191 012	kr 2 220 314
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	kr -	
Avsetninger til fondene	kr 4 446 230	kr 3 719 796
Beholdning 31.12.	kr 14 647 867	kr 12 392 649
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 01.01.	kr 598 870	kr 7 818 870
Avsetninger til fondene	kr -	kr -
Bruk av fondene	kr -	kr 7 220 000
Beholdning 31.12.	kr 598 870	kr 598 870
Bundne investeringsfond		
Beholdning 01.01.	kr 484 209	kr 372 518
Avsetninger til fondene	kr 659 705	kr 111 691
Bruk av fondene	kr 10 400	kr -
Beholdning 31.12.	kr 1 133 514	kr 484 209
Prinsippendringer drift		
Beholdning 01.01.	kr 2 269 163	kr 2 269 163
Avsetninger til likv.reserve drift		
Bruk av likv.reserve drift		
Beholdning 31.12.	kr 2 269 163	kr 2 269 163
Prinsippendringer investeringer		
Beholdning 01.01.		
Avsetninger til likv.reserve investering		
Bruk av av likv.reserve investering		
Beholdning 31.12.		

Note 6 Kapitalkonto (F § 5-10 b)

	Debet		Kredit	
Inngående balanse			kr	80 838 614
Salg av fast eiendom og anlegg	kr	-		
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr	9 564 935		
Aktivering av fast eiendom og anlegg			kr	18 213 024
Oppskriving av fast eiendom og anlegg				
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	kr	-		
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner, trsp.midler	kr	3 257 768		
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler			kr	1 879 214
Salg av aksjer og andeler	kr	-		
Kjøp av aksjer og andeler				
Innbetaling av egenkapitalinnskudd til KLP			kr	794 645
Oppskrivinig av aksjer og andeler				
Avdrag på utlån (mottatte avdrag)	kr	913 754		
Avskrivning sosiale utlån	kr	38 000		
Avskrivning andre utlån	kr	26 004		
Utlån			kr	685 020
Bruk av midler fra eksterne lån	kr	12 874 787		
Avdrag på eksterne lån			kr	8 387 819
Urealisert kurstap valutalån				
Urealisert kursgevinst valutalån				
Pensjonsforpliktelser	kr	-	kr	26 107 616
Pensjonsmidler	kr	-	kr	25 758 170
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpl.			kr	3 319 411
Utgående balanse	kr	139 308 285		
Sum				

Note 7 Salg av finansielle anleggsmidler (F § 5-11 d))

Sør Aurdal kommune har ikke hatt salg av finansielle anleggsmidler i 2020

Note 8 Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 (F § 12 nr 3)

Regnskap for interkommunale samarbeid etter tidligere kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slike samarbeid jf regnskapsforskriften § 12 nr 3, og utgjør følgende beløp :

Interkommunalt tiltak jf KL § 27	Innkjøp Valdres		FOKVA	
Overføring fra Sør-Aurdal kommune (kontorkommunen)	kr	138 320	kr	15 580
Overføring fra Etnedal kommune	kr	59 889	kr	6 746
Overføring fra Nord-Aurdal kommune	kr	300 286	kr	33 823
Overføring fra Vestre Slidre kommune	kr	99 502	kr	11 208
Overføring fra Øystre Slidre kommune	kr	151 197	kr	17 030
Overføring fra Vang kommune	kr	73 889	kr	8 323
Resultat av overføringer	kr	823 083	kr	92 710
Samarbeidets egne inntekter	kr	3 818	kr	152
Samarbeidets driftsutgifter	kr	826 901	kr	92 861
Resultat av virksomheten	kr	-	kr	1
Disponering av resultatet:				
Tilbakeført deltaker kommunene	kr	-	kr	-
Overført til neste driftsår	kr	-	kr	-
Udekket underskudd	kr	-	kr	-

Note 9 Spesifikasjon av vesentlige poster i regnskapet

Det er ingen vesentlige poster i årsregnskapet som er spesielt viktige å fremheve ved vurdering og analyse av årsregnskapet. Eventuell vesentlig bruk og avsetninger til bundne fond sin innvirkning på netto driftsresultat fremgår i egen note om netto driftsresultat.

Note 10 Utlån

Kommunen har følgende utlån i balansen:

	31.12.2020	31.12.2019
Valdres Storhall AS	500 000	500 000
Sosiale lån	-	38 000
Startlån	7 892 049	8 146 787
Totalt	**8 392 049**	**8 684 787**

Alle utlån er aktivert som anleggsfordringer, som betyr at utlånet er finansiert i sin helhet da utlånet ble foretatt. Dvs eventuell risiko med finansiell påvirkning for kommuneregnskapet er en fremtidig tapt inntekt ved tilbakebetaling av utlånet. Dette fremkommer ved avskrivning på utlån.

Sosiale utlån

Sør-Aurdal kommune har vurdert tilbakebetalingsevnen på sine sosiale utlån.

Fra 01.01.12 overtok Nord-Aurdal kommune regnskapsføring og innkreving av ytelser fra NAV, herunder sosial utlån.

Sosiale utlån	2020
Inngående balanse pr. 01.01.2020	233 342
Ulån	35 453
Mottatte avdrag på lån	-53 721
Tapsført lån 2020	-26 400
Utgående balanse pr 31.12.2020	188 674

Note 11 Anleggsmidler

1. Bokført verdi pr. 31.12.2020

	5 ÅR	10 ÅR	20 ÅR	40 ÅR	50 ÅR	TOMTER	Sum
Akk. anskaffelseskost pr. 01.01.20	2 047 706	5 112 289	63 037 491	276 414 842	130 379 626	10 364 977	487 356 931
Akk./reverserte nedskrivinger	-	-	-	-	-	-	
Akk, ordinære avskr. pr. 01.01.19	-1 872 625	-3 472 110	-29 528 772	-54 651 885	-46 335 547	-	-135 860 939
Bokført verdi 01.01.19	**175 081**	**1 640 179**	**33 508 719**	**221 762 957**	**84 044 079**	**10 364 977**	**351 495 992**
Tilgang i året	124 500	1 378 918	375 795	16 889 817	1 323 206	-	20 092 236
Avgang i året	-	-	-	-	-	-	-
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivinger	-63 335	-306 210	-2 888 223	-6 900 594	-2 664 341	-	-12 822 703
Årets nedskrivinger	-	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivinger	-	-	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12.19	**236 246**	**2 712 887**	**30 996 291**	**231 752 180**	**82 702 944**	**10 364 977**	**358 765 525**

10 ÅR = ANL MIDLER, MASKINER, INV OG UTST, VERKTØY TRANSP M O L
20 ÅR = BRANNB, P PLASSER, TEKN ANL (VAR)
40 ÅR = BOLIGER, SKOLER, BARNEH, IDR H, VEIER, LEDN NETT O L
5 ÅR = EDB-UTSTYR, KONTORMASK O L
50 ÅR = ADM BYGG, SYKEHJEM, KULTURBYGG O L

Note 12 Investeringsoversikt					
	Note	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020	Regnskap 2019
Solgte eiendommer		2 900	0	0	0
Sum		2 900	0	0	0
Sør-Aurdal	12				
Eiendomsarkiv - digitalisering		0	0	2 500 000	0
Bagn kyrkje		10 400	0	0	0
Tingvoll - kontorlokaler		0	0	0	504 663
Sør-Aurdalshallen		13 191 107	12 000 000	12 000 000	88 874 055
Bagn skule, rehabilitering		1 205 434	800 000	3 850 000	0
HBUS - lekeapparater		0	0	0	277 596
Spangrud bofellesskap		0	0	0	3 125
SAH, utstyr		644 212	600 000	200 000	286 640
Signalanlegg Sør-Aurdalshallen		0	0	1 000 000	0
Sør-Aurdalsheimen - tak		0	0	0	2 221 872
Velferdsteknologi - utstyr		124 500	150 000	150 000	0
Bil - Hjelpemiddelsentralen		510 000	500 000	500 000	0
Hedalsheimen - ombygging		1 323 206	500 000	200 000	73 513
Inventar og utstyr til møterom/kursrom - Psykisk helse		78 447	250 000	250 000	0
Radon-tiltak		0	0	150 000	76 648
Bibliotektjenesten		146 259	0	150 000	0
Utvikling og klargjøring av tomter i Bagn		0	0	1 300 000	0
05030-Begnadalen industriområdet		0	833 000	0	0
Avløp, hovedplan		303 522	1 000 000	1 500 000	791 529
Overvåking VA		0	0	600 000	0
Nye tilkoblinger vann/avløp		95 701	250 000	250 000	0
Dølvesvegen - rekkverk		333 770	250 000	250 000	0
Vannmålerprosjekt		0	0	0	174 528
Mottak av rejektvann		0	0	1 300 000	0
Reinli bhg - toalett		0	0	0	239 765
Trafikksikkerhetsplan		375 796	600 000	500 000	1 182 870
Kommunale veger		1 760 284	1 800 000	1 500 000	848 188
Sum Sør-Aurdal		20 102 637	19 533 000	28 150 000	95 554 992
Investeringer i varige driftsmidler		20 105 537	19 533 000	28 150 000	95 554 992

Note 13 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Avtalenummer	Sum anskaffelseskost	Anskaffelsesår	Balanseført verdi 1.1.2020	Årets resultatførte verdiendring	Balanseført verdi 31.12.2020
30796833000	Se tidl årsmeldinger	2006/2007/2015	7 021 236	110 868	7 132 104
30894178000	Se tidl årsmeldinger	2007/2017	3 151 793	49 443	3 201 236
30543596000	Se tidl årsmeldinger	2010	4 006 155	63 398	4 069 553

Note 14 Obligasjoner som holdes til forfall

Ikke aktuell for 2020.

Note 15 Langsiktig gjeld og avdrag

Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf kommuneloven § 14-18, ved å :

Beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel utgitt av KRD ved innføringen av dagens KL § 14-18. Denne forenklede formelen benyttes etter anbefaling fra Norges kommunerevisorforbund, da den gir et minste krav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler. Avskrivningene beregnes som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet.

Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	**kr**	**8 818 791,00**
Minste tillatte avdrag beregnet ut fra "forenklet formel utgitt av KRD	kr	8 530 428,00
Avvik (*1)	**kr**	**288 363,00**

*1 Et positivt avvik betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene). Et negativt avvik kan ikke forekomme jf kommuneloven § 14-18.

Fordeling av langsiktig gjeld i kommunen på ulike områder :	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Lån til kirkelige formål	0	0
Startlån og formidlingslån	12 229 163	13 269 001
Andre utlån og forskudd	0	0
Ubrukte lånemidler	-5 878 193	-488 000
L-gjeld på kommunens øvrige tjenesteområder	241 064 898	230 147 900
Kommunens totale langsiktige gjeld	**247 415 868**	**242 928 901**

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	**Langs.gjeld 31.12.2020**	**Gj.sn løpetid**	**Gj.sn rente**
Langsiktig gjeld med fast rente :	kr 131 500	**14,55 år**	2,31 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	kr 121 794	**14,55 år**	0,98 %

Ved årsskiftet har 48,08 % av langsiktig gjeld flytende rente. Andelen langsiktig gjeld med flytende rente er redusert med 7,46 % i forhold til årsskiftet 2019 (midlertidig reduksjon forklart og informert om senest i ks-sak 064/20). Andel fastrentelån er på 51,92 %. Da er fastrenteswap på kr 20,0 mill med avtaleutløp 15.07.2021 tatt med under lån med flytende rente. Dette er gjort grunnet at det det ikke er tegnet ny swaprente som erstatning for denne (dermed løpetid på under 12 mnd). Andel rentebinding er i tråd med kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Sør-Aurdal kommune er bevisst på evt refinansieringsrisiko ved bruk av sertifikatlån, og andel/størrelse på sertifikatlån er uendret på 50 mill kr (samme som i 2019). Det ble i 2018 tegnet et obligasjonslån på kr 100 mill over 10 år med fast margin. SAK tegnet i 2018 også 3 nye forward start fastrenteswap avtaler, slik at SAK vil holde seg innenfor fastsatt andel innen fastrente/rentesikring (ihht vårt gjeldende reglement om gjelds- og finansforvaltning) i kommende økonomiplanperiode. Gjennomsnittlig samla rente i porteføljen er på 2,37 %, mens gjennomsnittlig løpetid i porteføljen er på 14,55 år.

Note 16 Endringer i regnskapsprinsipp belastet konto "Prinsippendringer"

Endring i regnskapsprinsipp som følge av regelendring og presisering fra departementet er gjennomført fra 1993 til i dag ved direkte bokføring mot egenkapitalen (likviditetsreserven). Slike utgiftsøkninger er ikke kompensert ved økte overføringer fra staten.

Som en følge av endringer i forskrift om årsregnskap og årsberetning, er virkning av endringer i regnskapsprinsipp i 2008 og tidligere, som er regnskapsført mot likviditetsreserven, ført over til egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Tilsvarende ble virkningen av at tilskuddet til ressurskrevende brukere er lagt om fra 2008 ført mot konto for endring av regnskapsprinsipp.

Tabellen nedenfor viser de endringer i regnskapsprinsipp som kommunen har foretatt siden 1993, og som kommunen ikke har mottatt finansiering på fra staten.

Konto Prinsippendringer drift :	År	Utgift	Inntekt
Utbetalte feriepenger	1993	3 256 960	
Feriepenger til landbrukskontoret ved overtakelse	1994	0	105 774
Påløpte renter	2001	193 894	
Varebeholdning	2001	279 935	0
Kompensasjon for mva	2001	0	73 852
Tilskudd til ressurskrevende brukere	2008		1 282 000
Sum Prinsippendringer drift pr 31.12 (alle tall i hele tusen)		**3 730 789**	**1 461 626**

Note 17 Regnskapsmessig merforbruk / mindreforbruk

Posten regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk under egenkapitalen i balansen er satt sammen som følger:

Regnskapsår	Mer-forbruk	Mindre-forbruk
2016	**0**	**9600**
2017	**0**	**7586**
2018	**0**	**2637**
2019	**0**	**5761**
2020		**6193**

Note 18 Vesentlige forpliktelser

Sør-Aurdal kommune har ingen vesentlige forpliktelser som f eks leasingavtaler, langsiktige leieavtaler og vesentlige driftsavtaler med private knyttet til drift av kommunale tjenester.

Sør-Aurdal kommune har eierskap i ulike IKS, der kommunen er ansvarlig i forhold til eierandelen:

Kommunerevisjon IKS	10,00 % eierandel
IKT Valdres IKS	16,67% eierandel
Valdres Lokalmedisinske senter IKS	12,70 % eierandel
Valdres Kommunale Renovasjon IKS	20,91 % eierandel
Valdres brann og redning IKS	25,00 % eierandel

Note 19 Selvkostområder

	Resultat 2020				Balansen 2020	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/ underskudd (-)	Årets deknings-grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) dekn.grads-fond	Deknings-gradsfond pr 31.12. 1)
Vann	3 061 334	3 146 799	-85 465	97 %	0	0
Avløp	4 345 166	4 472 280	-127 114	97,2 %	0	0
Feiing 2)	1 578 267	1 578 267	0	100,00 %	0	0
Oppmåling	1 808 324	2 122 984	-314 660	85,18 %		
Byggesak	1 343 623	1 340 899	2 724	100,20 %		

1) Det er ikke vedtatt full dekning og kommunen har derfor ingen selvkostfond
2) Når det gjelder feiing har vi i hele 2020 foretatt tjenestekjøp fra Valdres brann og redningstjeneste IKS

Note 20 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Årsverk

Antall årsverk i kommunen var i 2020 på 291.

Ytelser til ledende personer	2020	2019
Rådmann	kr 1 000 000	kr 979 000
Ordfører	kr 750 000	kr 730 000

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor har vært Kommunerevisjon IKS frem til 01.09.2020, etter dette er det Innlandet revisjon IKS som er kommunens revisor. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør for 2020 kr 343.239,-.

Av dette er:

Kommunerevisjon IKS kr 154.968

Innlandet revisjon IKS kr 135.685

Note 21 Betingete forhold og hendelser etter balansedagen

Det foreligger ikke forhold ved regnskapsårets slutt med betinget utfall som f eks rettssaker og lignende som vedrører årsregnskapet.

Note 22 Utgiftsført estimert tap på krav

Sør Aurdal kommune har vurdert verdien på utestående krav.

Pr regnskapsavslutning 31.12.20 ble vurderingen at vi ikke avsetter noe til tap på krav.